

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav Dálného východu

Bakalářská práce

Petra Nováková

Korejská manhwa

Korean manhwa

Praha, 2010

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Miriam Löwensteinová, Ph.D.

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí své bakalářské práce, Doc. PhDr. Miriam

Löwensteinové, Ph.D., za cenné připomínky, které mi poskytla během vedení této práce.

Mé poděkování také patří konzultantce mé bakalářské práce, Mgr. Blance Ferklové, za cenné připomínky a rady, které mi poskytla během konzultací.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala zcela samostatně, výhradně s použitím uvedených pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

V Praze dne 17.8.2010

Podpis:

Anotace

Cílem této bakalářské práce je charakteristika a rozbor moderní korejské manhwy.

Teoretická část se obecně věnuje historii manhwy od počátku 20. století až do současnosti, a také jejímu vymezení vůči západní komiksům a japonské manze, a také základními rozdíly mezi nimi. Dále se zmíním o korejské animaci.

Praktická část je zaměřena na charakteristiku jednotlivých žánrů, dále na výskyt a úroveň erotiky v manhvě a na způsoby vyjádření emocí v manhvě kresbou nebo textem za pomoci slov zvukomalebných a tvaromalebných.

Klíčová slova

manhwa, manga, komiks, historie manhwy, autor a kreslíř (manhwaga), žánr, onomatopoeia a mimetika, animace, animovaný seriál a film

manhwa, manga, comics, history of manhwa, author and artist (manhwaga), onomatopoeia and mimetics, animation, animated cartoon

OBSAH

I. ÚVOD	6
II. HISTORIE MANHWY OD POČÁTKU 20. STOLETÍ DO SOUČASNOSTI.....	8
III. MANHWA ŽÁNRY	19
3.1. Komédie	19
3.2. Romantika	20
3.3. Crossdressing.....	21
3.4. Fantasy	22
3.5. Science-fiction	23
3.6. Historie	24
3.7. Akce	24
3.8. Horror	25
3.9. Erotika.....	26
3.10. Didaktika	26
IV. ZÁKLADNÍ ROZDÍLY MEZI KOREJSKOU MANHWOU, JAPONSKOU MANGOU A ZÁPADNÍM KOMIKSEM	29
4.1. Co je to komiks?	29
4.2. Manhwa versus manga.....	30
4.3. Tabulka nejdůležitějších rozdílů mezi manhvou, mangou a západním komiksem	34
V. EVROPSKÁ, AMERICKÁ A KOREJSKÁ VYDAVATELSTVÍ	35
VI. ZPŮSOBY VYJÁDRĚNÍ EMOCÍ V MANHWĚ	39
VII. HOMOSEXUALITA V EROTICKÉ MANHWĚ.....	46
7.1. Psychologická mahwa „Let Dai“ od manhway Wŏn Su-Jŏn	50
7.2. Komedialní manhwa „Zcela uchvácen Mu-gjŏlem“ od manhway Ju Ha-čín.....	53
7.3. Fantasy manhwa „Tisíc a jedna noc“ od Čŏn Čin-sŏka a Han Sŭng-hŭie.	56
VIII. ANIMACE	61
IX. ZÁVĚR.....	65
X. BIBLIOGRAFIE	67

I. ÚVOD

Korejskou manhwu jsem si jako téma bakalářské práce vybrala pro svůj zájem o korejskou kulturu a literaturu, potažmo o korejské grafické novely. Tato grafická forma umělecké literatury mne velmi zaujala, a proto bych se tomuto tématu chtěla věnovat i ve své závěrečné práci. Již ve druhém ročníku jsem vypracovala seminární práci, ve které se jsem zabývala onomatopoií a mimetiky, jež jsou nedílnou složkou každé manhwy. Ve svém budoucí studiu se chci nadále věnovat tomuto tématu, a tak věřím, že mi jeho výběr pomůže rozšířit mé znalosti a získat informace a přehled o korejských manhách a trendech v tomto směru.

Cílem této práce je základní charakteristika a rozbor korejské manhwy, konkrétně jejích žánrů. Dále se budu věnovat historii a vývoji manhwy od počátku 20. století, vymezení manhwy vůči západní komiksům a japonské manze z hlediska stylu kresby a obsahu, apod., a také uvedu základní rozdíly mezi nimi. Detailněji se budu zabývat výskytem a úrovní erotiky v manhvě a způsoby vyjádření emocí kresbou, anebo textem za pomoci zvukomalebných a tvaromalebných slov, onomatopoií a mimetik. Vše budu ilustrovat na konkrétních příkladech manhwy, které jsou dostupné i v Evropě nebo v USA, doplněných obrázkovou přílohou. Také se zmíním o korejské seriálové a filmové animaci, konkrétně o dílech, která vznikla podle manhwa předlohy a uvedu příslušné příklady.

Ve své práci se budu zabývat nejprve historií manhwy obecně. Pokusím se ukázat vývoj manhwy na pozadí hlavních historických událostí, například okupace Japonskem či korejská válka, a také vysvětlím vliv politické a ekonomické situace na manhwu 20. století. V další části práce se zaměřím na definici manhwy a její charakteristiku a to z hlediska rozdílů mezi západním komiksem a korejskou manhvou a odlišností mezi japonskou mangou korejskou manhvou, dále podle rozdělení manhwy do žánrového systému a způsoby emocionálního vyjádření se hlavními i vedlejšími postavami a v neposlední řadě zmíním odlišnosti mezi vydavatelskými základnami v Koreji, Evropě a Americe. Také se budu věnovat aspektu erotiky v manhvě a jejímu zpracování, konkrétně homosexuální tematice.

Jako hlavní prameny mi poslouží manhwy vydané česky, anglicky a korejsky, teoretická díla zaměřená na styl a způsob kreslení manhwy. Mezi důležité zdroje informací také patří mnou shlédnuté animované seriály a filmy a korejské adaptace. Dále budu využívat práce, věnované korejskému gramatickému systému, se zmínkou o onomatopoiích a

mimetikách, a také dějinám moderní korejské literatury a dějinám Koreje. Posledním zdrojem, který v této práci používám, jsou internetové články na něž uvedu odkazy.

Pojmy manhwa a manga budu skloňovat podle vzoru žena, pro další pojmy, například manhwaga, mangaka, manhwabang, onomatopoeia a mimetika, atd., které v se v této práci objevují, bez výjimky používám český pádový systém.

Jména korejských autorů a kreslířů budou uváděna českou vědeckou transkripcí, názvy děl a pojmy budu uvádět v českém překladu, který v závorce kurzívou doplním transkripcí a původním korejským názvem dané manhwy. U japonských mang uvedu český překlad názvu a v závorce kurzívou přepis latinkou.

V seznamu použité literatury ponechám rodová vlastní jména autorů a názvy jejich děl v českém či anglickém přepise, případně v korejštině, v závislosti na tom, odkud daný bibliografický zdroj pochází.

II. HISTORIE MODERNÍ MANHWY OD POČÁTKU

20. STOLETÍ DO SOUČASNOSTI

Během posledních sta let Korea prošla mnoha kulturními a politickými proměnami, které zásadně ovlivnily rozvoj moderní manhwy. Konec izolace, následné otevření se vnějším kulturním vlivům, japonská okupace, rozdělení Koreje na dva samostatné státy, korejská válka, vojenská diktatura, demokratizace, industrializace, atd. To vše utvářelo styl korejské manhwy, která se v období krize stala prostředkem, jak uniknout z reálného světa do fantazie, kde neexistuje nezaměstnanost, hladomor, ideologická rozštěpenost, přísná cenzura ani občanská válka. Manhwa prošla několika stádii vývoje, od krátkých většinou jedno rámečkových poučných či satirických sociálních a politických karikatur vyjadřujících nesouhlas s nadvládou Japonska, přes historické manhwy, které měly povzbudit národní hrdost, až po didaktické manhwy, které používají lidé všech věkových skupin, jako zábavnou formu vzdělávání se. Za sto let existence manhwy vznikl nespočet žánrů a témat, příběhů a jejich hrdinů i antihrdinů, které světu ukazují korejskou mentalitu, historii a kulturu v její nejryzejší podobě.

strace 1: Karikatura z vydání korejských novin *Tähan minbo* z roku 1909, malíř I To-jöng a jeho jedno-okénková karikatura „Napodobování ostatních“.

Historie moderní mahwy se datuje ke dni 2. června roku 1909, kdy v prvních číslech jedněch z nejstarších korejských novin „Korejském lidovém deníku“ (*Tähan minbo* / 대한민보) malíř I To-jöng publikoval své první jednookénkové politické kresby. Mezi nejznámější patří jeho satiricky poučná dílka „Ilustrace“ (*Saphwa* / 삽화) a „Napodobování ostatních“ (*Namüi sungnä* / 남의 흉내) (viz. Ilustrace 1), v nichž autor kritizoval zkorumpované korejské instituce a úředníky, kteří se chovají stejně jako jejich japonské protějšky. A byl to právě tento umělec, kdo u svých postav začal jako jeden z Ilu prvních používat legrační mimiku, což je dnes již

typický prvek pro manhwy všech žánrů. Po anexi Koreje I To-jöng kritizoval také koloniální

politiku Japonska, hlavně cenzuru korejského tisku.

Prvním kreslířem, který použil čtyři okénka byl Kim Tong-sŭng v roce 1910 a to v „Deníku Čosŏn“ (*Čosŏn ilbo* / 조선일보), také se ve své tvorbě nesouhlasně vyjadřoval k cenzuře. Na počátku 20. století se tedy v Koreji začala rozvíjet satirická manhwa. An Šk -ču se ve svých čtyř-okénkových karikaturách „Panákův den“ a „Chvastounova dobrodružství“ pro změnu zaměřil na kritiku vládních složek a jejich jednání s občany a volal po osvobození země. Byl také první, kdo uvedl tzv. „manmun manhwy“ (*manmun manhwa* / 만문 만화), kresby doplněné krátkými statěmi. Text byl tehdy psán vertikálně, v současnosti horizontálně. Tyto kreslené stripy vycházely v Deníku Čosŏn od roku 1928 až do poloviny 30. let a staly se oblíbenou formou kritiky. Byly stručné, sociálně kritické, poučné i zábavné. Například manmun manhwa „Imbecilovy zbytečné snahy“ (*Mŏngtchŏng kuri hŏtmulkchjŏgi* / 멍텅구리 헛물켜기) od Ro Su-hjŏnga publikovaná rovněž v Deníku Čosŏn roku 1924, byla tak oblíbená, že ji později dokonce i zfilmovali. Japonská vláda ale podporovala hlavně tisk krátkých manhwa, které měly přesvědčit mladé Korejce, aby vstoupili do japonské armády a bojovali za císařství, a také prostřednictvím těchto propagačních manhwa vyzývala korejské rolníky ke zvýšení produkce rýže pro jejich vojáky.

Ve 30. letech nastalo pro korejskou kulturu temné období, koloniální vláda se totiž pokusila zcela asimilovat anektovaný národ. Ve 30. letech Japonci zakázali výuku a používání korejštiny na školách, byly páleny tisíce historických knih, cenzura tisku dosáhla svého vrcholu a většina manhwa tohoto období se omezovala na vtipné historky, například tvorba I Ču-honga a Čchoi Jong-sua. Jedním z posledních satiriků této doby byl Kim Kju-täk, který až do roku 1933 vydával manmun manhwy v Deníku Čosŏn. Ve 40. letech se okupační vláda rozhodla využít manhwa k ještě větší propagaci japonského císařství a ospravedlnění anexe Koreje za pomoci korejských autorů manhwa, kteří kolaborovali s režimem. Noviny a časopisy, pokud vůbec mohly vycházet, byly pod velmi přísnou cenzurou. Konec II. světové války znamenal i konec okupace Koreje. Vojska SSSR osvobodila Koreu od severu a armáda USA z jihu, prozatímní hranicí se posléze stala 38. rovnoběžka. Právě toto dočasné rozdělení Korejského poloostrova na dvě části, které spravovaly státy s naprostou odlišnou ideologií, předznamenalo další vývoj manhwy.

Za korejské války (1950 – 1953) a po zbytek 50. let využívala manhwa k propagandě antikomunistických názorů americké armádní složky i jihokorejská vláda. Známí kreslíři v brožurách informovali obyvatele o válečném dění, nebezpečných přeběhlících severokorejské armády či o zrůdnosti komunistického režimu. Jedním z mladých umělců byl i KinŏnŠ g-

hwan, který byl mezi najatými kreslíři korejského Ministerstva obrany. Kim Sŏn g-hwan¹ kombinací tradiční korejské malby a moderní kresby tužkou zachytil život civilistů ve válečné zóně.

Ilustrace 2: Kim Sŏng-hwan se proslavil díky nešťastným náhodám, nehodám a dobrodružstvím „Starého Kobau“ (Kobau / 고바우, poprvé publikovaný roku 1950 v

Ovšem většina autorů z jižní části Koreje prchla do Pusanu, který byl vzdálen od válečných akcí, kde posléze roku 1953 vznikl magazín „Ttakči manhwa“ (*Ttakči manhwa* / 딱지 만화), kde mohli publikovat mladí autoři, například Kŭl -jŏng. Ostatní manhwy, které tehdy vycházely, byly jen letáky nebo několika stránkové příběhy. V této době se také začal měnit styl kreslířů, originální jedno či čtyř-okénkové manhwy byly vhodné více či méně jen pro noviny jako krátké humorné stripy, ale pro vyprávění příběhů a cílenější ovlivnění obyvatel byly příliš krátké, a tak se začaly v malé míře psát a kreslit více stránkové manhwy. Kim Jŏng-hwan² jako první vydal plnohodnotnou korejskou manhwu, v níž už nešlo jen o několik okének v novinách, ale o jednodílný svazek manhwy s názvem „Zajíc a želva.“ Je známý svou politickou satirou a zpracováním historie Tří království jako didaktické manhwy

¹ Kim Sŏng-hwan (김송환) je jedním z nejznámějších dosud žijících válečných kreslířů. Ve svých stripech zaznamenal prakticky celou korejskou válku, od útoku severokorejské armády až po příchod amerických jednotek, z pohledu civilisty.

Kim Sŏng-hwan. 김송환. Dostupné na : <<http://tothelastround.wordpress.com/watercolourist-at-war/>>. 고바우. Dostupné na : <http://news.chosun.com/site/data/html_dir/2007/03/12/2007031201603.html>.

² Kim Jŏng-hwan. 김영환. Dostupné na : <http://www.speedylook.com/Kim_Yong-hwan.html>.

určené mladším čtenářům, a také postavou „Profesora Kodžubu“ (*Kodžubu Samgukči* / 고주부 삼국지). První časopis zaměřený manhwa, který vycházel v letech 1948 až 1949, tedy po osvobození Koreje, se jmenoval „Manhwa Hängdžin“ (*Manhwa hängdžin* / 만화 행진) a jeho zakladatelem byl právě Kim Jöng-hwan.

Ani dětské manhwe se tehdy nevyhnuly zmínky o sjednocení Koreje pod demokratickou vládu a o národních symbolech a soudržnosti. Veškerá dětská literatura musela obsahovat tzv. „3 válečné přísahy“ : 1) My jako hrdí synové a dcery Korejské republiky budeme bránit náš národ až do smrti! 2) Zůstaneme pevní jako ocel, abychom rozdrtili komunisty! 3) Vyneseme jihokorejskou národní vlajku na vrchol hory Paktusan a uskutečníme tak sjednocení země! V 50. letech byly také hojné emotivní příběhy o korejských rodinách, které kvůli válce přišly o své příbuzné, majetek či svobodu, například manhwy „Slzavý obzor“ nebo „Drahá matko“. Po válce byl roku 1956 založen časopis dětské manhwy „Svět manhwy“ (*Manhwa segje* / 만화 세계). Úspěch časopisu Svět manhwy dal brzy vzniknout dalším časopisům, jako „Manhwa pro chlapce a dívky“ (*Manhwa sonjön sonjõ* / 만화 소년소녀) a „Studentská manhwa (*Manhwa haksäng* / 만화 학생).

Manhwa byla již v 2. polovině 20. století pevnou součástí korejského kulturního života, a tak začaly v 60. letech po celé Koreji vznikat tzv. manhwabangy, kombinace prezenční knihovny a čítárny pro čtenáře manhwa, kde si za poplatek může kdokoliv přečíst manhwa dle svého výběru. Oblíbenosti se těšil hlavně akční žánr s prvky bojových umění a motivy z korejské mytologie, například „Generál Pěst“ (*Čumök tädžang* / 주먹 대장) z roku 1958 od autora KimŏnW -bina³. Hlavní hrdina Tädžang, odvážný mladík obdařený nadlidskou silou, je protagonistou příběhů s jednoduchou zápletkou na motivy korejských legend. Populární byla také manhwa pro mladší generace a historická manhwa na pokračování publikovaná v novinách „Deník Sport“, například sociální parodie a kousavé příběhy „Suhodži“⁴ nebo „Ildžimä, haluz švestkových květů“⁵ či „Samgukči “ od Ko U-jönga.

³ Kim Wön-bin (김원빈) je korejský autor manhwa narozený roku 1935 v Číně. Debutoval v roce 1953 s manhwou „Tajemství hory Tábäk“ a „Maktungi“. Byl jedním ze zakladatelů nového žánru 70. let 20. století, dramatické historicko-akční manhwy, jež byla určen pro mladší čtenáře. Do něhož spadá jeho nejslavnější dílo „Generál Pěst“ (*Čumök tädžang* / 주먹 대장), která bylo sice vydáno již roku 1958, ale skutečným hitem se tato manhwa stala až v roce 1964, když se objevila v čísle časopisu Okkätongmu.

⁴ Suhodži (수호지) je čínský středověký román Šuej-chu-čuan (*Shuihu zhuan*) - Příběhy od jezerního břehu. Námětem románu byla pravděpodobně skutečná zbojnická skupina, která loupila v okolí Žluté řeky v letech 1117-1121 n.l. za dynastie Song. Příběhy 36 zbojníků se poté zařadily mezi oblíbená lidová vyprávění. V různých zněních bylo toto téma přepracováno několika autory. Ve 14. století čínský učenec Š' Naj-an sepsal jednotlivá vyprávění a počet zbojníků rozšířil na 108, a také změnil konec příběhu ze šťastného na tragický. V 17. století na konci vlády dynastie Ming přepracoval román učenec Jin Shen-tan, který dílo zakončil snem

Ko U-jöng⁶ patřil mezi první, kdo přešel od historických příběhů pro děti, k tvorbě manhwa tématicky určených dospělým čtenářům, v nichž figurovaly skutečné i fiktivní postavy. Mezi další oblíbené autory tohoto desetiletí patřili také Kim Čong-rä a Pak Ki-tang, kteří kombinovali historické pozadí období vlády Čosön a bojová umění. Dále Sin Tong -u zpracoval historickou romanci o legendárním korejském hrdinovi „Příběh Hong Kil-tonga“, která se také odehrávala v období Čosön a vycházela v letech 1966 až 1969 v časopise Čosön - Deník pro děti. Publikovány byly i detektivní a komediální manhwy pro náctileté i pro dospělé, tzv. „mjöngnang“ (*mjöngnang manhwa* / 명랑 만화), mezi nejznámější autory těchto žánrů patří například Pak Su-tong nebo I Čung-mun. V této době se také objevily první naučné manhwy, např. „Täng-i“, která se zaměřila na instrukce pro lov a rybaření.

Nástup velkých nakladatelství na konci 60. let začal vytlačovat z trhu malé nakladatele. V této éře začaly na oblíbenosti nabírat nové žánry, např. fantasy, detektivní příběhy a dívky zcela propadly kouzlu romantické manhwy (*sundžöng* / 순정) a dojemných příběhů, a mladí muži si oblíbili žánr sci-fi, například „Rai-pai“ od San Ho, patřila mezi nejoblíbenější chlapecké futuristické manhwy. Díky tomu, že všechny výše zmíněné manhwa žánry byly povětšinou politicky neutrální, se tak částečně vyhnuly přísné vládní cenzuře, kterou nastolil generál Pak Čöng-hüi po květnovém převratu v roce 1961. Lidé si je tak mohli bez obav přečíst za poplatek v manhwabanzích. Přesto militantní politický režim Pakčöng - hüie ovlivnil i relativně nezávadné žánry. Společenská cenzura v reálném životě se promítla i do literatury, tedy i do manhwy. Byly zakázány minisukně, mašle a stužky ve vlasech a další ozdoby a extravagantní doplňky, a také dlouhé vlasy u mužů. Na jedné stránce se nemohli společně objevit chlapci a dívky, dokonce bylo nevhodné, aby i sourozenci spali v jedné místnosti.

jednoho z lupičů o tom, jak všichni skončí na popravišti. Román Příběhy jezerního břehu je řazen mezi tzv. čtyři čínské klasické romány.

SHI, Nai'an (Š' Naj-an). Příběhy od jezerního břehu. Překlad : PALÁT, Augustin. Praha, Naše vojsko. 1962.

⁵ Příběh o skutečné osobě z období Čosön, o psanci který okrádal zkorumpované úředníky a na místě činu vždy zanechal květ švestky, podle čehož také dostal své jméno Ildžimä. Na rozdíl od ostatních slavných zlodějů a loupežníků jako byl například Hong Kil-tong, Ildžimä (일지매) je samotář. Jeho příběh byl také několikrát zfilmován, poprvé roku 1961 pod titulem „Vznešený lapka, Ildžimä“, roku 1966 jako „Meč Ildžimä“, roku 1976 pod názvem „Bojovník Ildžimä“, atd.

⁶ Ko U-jöng (고우영) se narodil v Koreji roku 1939 a zemřel roku 2005. Byl jedním z nejvýznamnějších kreslířů 70. let a prvním autorem jehož díla se tiskla na pokračování v novinách. Hlavním znakem jeho historickým manhwa byl kousavý humor. Mezi jeho díla patří například desetisvazková „Romance Tří království (*Samgukči* / 삼국지)“, podle čínské románové předlohy nebo „Kronika 18 čínských dynastií“.

Exhibition - Ko Woo-young comics : Never ending story. 2008. Dostupné na : < www.arkoartcenter.or.kr >.

Jedním z hlavních námětů, kromě akce, dobrodružství, sportu a sci-fi, byl také antagonistický vztah jižní a severní Koreje, autoři projevovali své antikomunistické názory skrze manhwy, KLTR byla zesměšňována, zatímco Korejská republika byla vykreslena jako země patriotů. Týdeník „Nedělní Soul“ (*Sŏndei Sŏul* / 선데이 서울 od roku 1968 publikoval a vydával manhwy s barevnými bonusy a ilustracemi, které se rychle staly hitem. Nedělní Soul také od roku 1974 vydával manhwy na pokračování a později se k tomuto trendu přidaly další magazíny. Tyto manhwy z novin a časopisů na pokračování byly od konce 70. let tištěny v brožovaných vydáních jako paperbacky, kapesní manhwy.

Ilustrace 3: Zlobivý Kkŏbŏngi“ (*Kkŏbŏngi* / 꺼방이) od Kil Čchang-dŏka.

Pakovu vládu následoval, poté co byl úkladně zavražděn v roce 1979, nejprve stejně v 80. letech o něco méně represivní režim generála Čon Tu -hwana. V manhách se tedy mohly objevit nové typy postav, například vtípálci, mladí rebelové, kteří nedělali domácí úkoly a chodili za školu, apod.

Již na začátku 70. let Kil Čchang-dŏk⁷, který začínal s krátkými stripy v novinách, vytvořil postavu malého 11-letého nezbedy jménem Kkŏbŏngi ze stejnojmenné manhwy „Zlobivý Kkŏbŏngi“ (*Kkŏbŏngi* / 꺼방이). Tento dětský hrdina, jehož hlavní vlastností je terorizování svého okolí, byl velmi populární až do konce 80. let. Také Sin Mun-su, autor „Divokého chlapce Ttolbi“ (*Wŏnsisonjŏn Ttolbi* / 원시소년 톨비) a „Robota Ččippa“ (*Robot ččippa* / 로봇 찰빠), a jeho kolega Jun Sing - un, autor „Kkolčči a Hansimi“ (*Kkolčči wa Hansimi* / 꿀찌와 한심이) a Tusimi (두심이) a

⁷ Kil Čchang-dŏk (김창덕) je jihokorejský manhwa, který se narodil v lednu 1930 a zemřel roku 2010. Původně kreslil manhwy pro dospělé, ale po roce 1966 se orientoval převážně jen na manhwy pro mladé čtenáře. Mezi jeho nejvýraznější díla dále patří „Moula / Blbec“ (*Mŏlgŏni* / 말걸이), „Sŏntalin itinerář“ (*Sŏndali jŏhŏnggi* / 선달이 여행기), „Tvrdohlavý“ (*Kŏdžipse* / 고집세) a „Madam Sunakčil“ (*Sunakčil jŏsa* / 순악질 여사) což byla kritika nerovnoprávnosti žen a Koreje řízené muži.

Kil Čchang-dŏk (김창덕). Dostupné na : < <http://jisanlib.tistory.com/181> >.

Jočchöl (요철), oba umělci byli Kil Čchang-dŏkovi studenti, zpočátku publikovali manhwy pro děti v magazínu Arirang, ale posléze se přeorientovali na manhwa pro dospělé.

Roku 1983 Kim Su-jŏng vytvořil slavného malého dinosaura „Malý dinosaur Tulli“ (*Tulli* / 아기공룡 둘리, který si dělal legraci z dospělých, protože ale bylo nemyslitelné, aby dítě oponovalo či odporovalo svým rodičům, nahradil autor původní dětskou postavu zvířátkem z prehistorického období, které přesunul do současnosti. Tento literární styl tzv. dětského vypravěče (*tongjo* / 동요), si Korejci oblíbili již v 60. letech, kdy to byl jeden z mála způsobů, jak se vyjádřit k současné situaci v zemi a tabuizovaným tématům jako byla válka či dezerce⁹. Stávající cenzura příliš nezasáhla dívčí komiksy a romantické příběhy princů a princezen, a tak se staly hitem. Stejně tak téma hlubokého přátelství, filozofické náměty i manhwy s emancipačními cíli si rychle našly své čtenáře.

Ekonomický rozvoj země, který vedl k většímu tlaku na studium, zklamání z dalšího diktátorského režimu, soutěživost a uspěchanost doby, to stálo za vznikem nových typů postav a příběhů, v nichž je hlavní touha po úspěchu a vítězství. Například romantická manhwa ze sportovního prostředí „Děsivý baseballový tým“ (*Kongpchoŭi ōin kudan* / 공포의 외인구단)¹⁰ z roku 1983 od I Hjŏn-sŏ, ve které skupina vyhozených hráčů a outsiderů, v čele s rebelem Kkačchim, vytvoří velice úspěšný baseballový tým. V 80. letech začínal baseball nabírat na popularitě, k čemuž přispěl vznik profesionálních týmů a možnost sledovat utkání barevně v televizi. Dále pak manhwa „Utíkej, Hanni“ z roku 1985 od I Čin-ču, která vypráví o dívce, jež se stane úspěšnou členkou běžeckého týmu. Někteří kreslíři se prostřednictvím svých děl snažili vyjádřit touhu po demokratizaci, mezi nejaktivnější patřil Čchoi Min-hwa, Čang Čin-jong a Pak Čä-tong.

⁸ Tulli vycházel na pokračování v manhwa časopise Ostrov pokladů (*Pomul sŏm* / 보물 섬. Příběhy „Malého dinosaura Tulli“ byly zpracovány také jako velmi oblíbený animovaný televizní seriál v letech 1987 a 2008. V roce 1996 byl natočen rodinný animovaný film. Dinosaurus Tulli i ostatní vedlejší postavy jsou také předlohou pro dětské hračky apod. Tulli je první postavička z manhwy, která se objevila na poštovních známkách a to v roce 1995.

⁹ Literární styl „dětského vypravěče“ se používá pro ožehavá témata, dítě totiž může popsat i scény ideologicky závadné. Např. povídka z roku 1973 „Vládce tmy (*Odumŭi hon* / 오둠의 혼 o korejské válce od prozaika Kim Wŏn-ila (김원일) nebo povídka na stejné téma „Období dešťů (*Čangma* / 장마)“ z roku 1978 od Jun Hŭng-gila (윤흥길). To navazuje na tradiční „dětské písně“ - *tongjo*, puožívány již ve starověku.

LÖWENSTEINOVÁ, Miriam, Dějiny moderní korejské literatury. Karolinum, 1998, str. 93. ISBN 80-7184-634-1.

¹⁰ Roku 1980 byl podle této manhwy natočen film a roku 2009 byla televizí MBC uvedena seriálová adaptace o 16 epizodách. Mezi další manhwy I Hjŏn-sŏ, podle kterých vznikl televizní seriál, patří například příběh z prostředí golfu „Buddy Buddy“, taktéž vysílaný v roce 2009, který byl jako manhwa vydáván na pokračování v novinách.

Alien baseball team. 2009. Dostupné na : < <http://www.imbc.com/broad/tv/drama/2009baseball/> >.

Alien baseball team. Dostupné na : < <http://www.korean-drama-guide.com/strike-love-mbc-korean-drama.html> >.

S pádem režimu v roce 1987 se autorům a kreslířům manhwa otevřely nové možnosti, již nebyli omezováni cenzurou a mohl svobodně vyjádřit své názory. Například Kim Hŏng - pä¹¹ ve své manhwe „Žlutá střela“ (*Hwangsäk tchanhwan* / 황색 탄환) poukázal na vliv USA na politiku Korejského poloostrova a účast korejských vojáků ve válce ve Vietnamu, za což Korejská republika získala podporu pro svůj tehdejší militantní režim. „Pudžin Obrázkový deník“ (*Pudžaui kŭrimilgi* / 부자의 그림일기) od O Se-jŏnga zase upozornil na bezútěšnou situaci v chudinských čtvrtích, příběhem nemajetné dívky, jejíž jméno ironicky znamená „bohatá“. Roku 1987 také vznikl „Týdeník manhwa“ (*Čugan manhwa* / 주간 만화) pro dospělé čtenáře a zájem o tento žánr rychle rostl. Manhwy již nebyly jen záležitostí dětí a mladých lidí, ale i dospělých. Díky manhwabangům se do povědomí Korejců dostaly i ženské autorky a kreslířky, například Hwang Mi-na, Han Sŭng-wŏn nebo Kim Tong-hwa. Roku 1988 byl založen ženský manhwa časopis „Renesance“ (*Renaissance*), který se stal základnou pro manhwy začínajících autorů, například Sin Il-suk, Kim Čin, I Mi-ra nebo Kang Kŏng -ok. Mezi nové náměty se zařadilo téma homosexuální a lesbické lásky, feminismus, emancipace a filosofie. Autorky otevřeně zpracovávají témata, která by dříve byla považována za tabu, například Han Hje-jŏn se svojí manhvou „Zakázaná láska“ řeší problematiku postavení ženy v muži ovládané Korejské společnosti. Další feministicky laděnou manhvou jsou například „Čtyři jara“ od I Čin-gjung.

Od počátku 90. let nastala doslova „invaze“ japonské mangy, která již předtím ovládla světový trh, do Koreje. Mladí korejští autoři imitovali své japonské kolegy a jejich styl převzali takřka za svůj. Manga je na rozdíl od manhwy, která je zatím poměrně málo známá, překládána v hojném počtu do všech světových jazyků, tento stav se ale pomalu mění, a to hlavně díky zahraničním nakladatelstvím (podrobněji viz kapitola V.). Korejští autoři a vydavatelství nezhálejí a propagují manhwa na nejrůznějších festivalech a sjezdech fanoušků komiksové tvorby, například na comic-conu v San Diegu či v Baltimoru v USA, anebo na francouzském mezinárodním komiksovém festivalu v Angouleme. I u nás v ČR se již objevují první vlaštovky, například hororová akční série „Kazatel“ (*Pchŭrisŭtchŭ* / 프리스트)¹² od

¹¹ 김형배. Dostupné na : <

http://www.ohmynews.com/NWS_Web/view/at_pg.aspx?cntn_cd=A0000967880 >.

¹² Jihokorejský autor a kreslíř manhwa Hŏng Min-u (형민우) se narodil roku 1974 a proslavil se hlavně mahvou „Kazatel“, kterou začalo vydávat nakladatelství Daiwon C.I. roku 1998. Hlavním hrdinou je nemrtvý Kazatel Ivan Isaacs. Na rok 2011 je ohlášena premiéra filmu Kazatel, americká adaptace stejnojmenné manhwy.

Kazatel 1 : Předehra pro mrtvé. Překlad : Krejčová Dana, Sang, Kim. Comics centrum. 2004. ISBN 80-903213-6-4.

Hjōng Min-ua, fantastická manhwa „Deník pána démonů“ (*Mawang ilgi* / 마왕 일기)¹³ od kreslířského dua Kara a autora I Jun-hi, romanticko-komediální manhwa „K2“ (*Kchei tchu* / 케이투)¹⁴ od I Jōng-ju, historicko-fantastická manhwa „Legenda“ (*Lidžendū* / 리젠드)¹⁵ od U Su-džong, romanticko-fantastická manhwa „Královnin rytíř“ (*Jōwangūi kisa* / 여왕의 기사)¹⁶ od manhway Kim Kang-wōn, akční fantastická manhwa „Ohnivý inferno“ (*Pulkkočchūi inpcherūno* / 불꽃의 인페르노)¹⁷ od kreslíře Kim Kwang-hjōn a autora příběhu Im Tal-jōng, a také „Platina“ (*Pchūllatchina* / 플라티나)¹⁸ od Kim Jōn-ču.

Dnes je manhwa materiálem nejen literárním, ale také předlohou pro počítačové hry, filmy, dramata a animované seriály. Některé oblíbené korejské seriály vznikly podle manhwa předlohy, např. „Plný dům“ (*Pchul hausū* / 풀하우스)¹⁹ nebo „Palác“ (*Kung* / 궁)²⁰ natočený dle stejnojmenné manhwy od Pak So-hūi. Stejně tak i mnohé počítačové RPG hry mají manhwa základ, např. Lineage nebo „Země větru“ (*Land of the Wind*). Novým trendem současnosti je jev zcela opačný. Nově vznikají manhwy podle filmových a literárních předloh korejských i světových autorů, například romantický film „Smutný příběh lásky“ z roku 2005, špionážní akční drama „Iris“, které v roce 2010 do manhwa podoby převedl I Hū -sä, nebo série „Stmívání“ (*The Twilight saga*) od americké spisovatelky Stephenie Meyerové apod.

¹³ Autorem prvního svazku „Deníku pána démonů“ je I Či-hjōng (이지형), druhý až sedmý svazek napsal I Jun-Hi (이윤히). Kreslíři Kim Jun-gjōng (김윤경) a Čōng Ůn-suk (정은숙) vystupují pod jménem „Kara“.

Deník pána démonů 1. Překlad : Krejčová, Dana. Talpress, 2007. ISBN 80-7197-300-9.

Deník pána démonů 6. Překlad : Plavecký, Marek. Talpress, 2008. ISBN 978-80-7197-344-7.

¹⁴ K2 : Kill me, Kiss me 4.díl. LEE, Young-yuu. Překlad : HORÁK, Tomáš. Egmont, 2009. ISBN 978-80-252-1255-4.

K2 : Kill me, Kiss me 5.díl. LEE, Young-yuu. Překlad : HORÁK, Tomáš. Egmont, 2009. ISBN 978-80-252-1256-1.

¹⁵ Legenda 1. WOO, Soo Jung. Překlad : FERKLOVÁ, Blanka. Talpress, 2009. ISBN 978-80-7197-359-1.

Legenda 2. WOO, Soo Jung. Překlad : FERKLOVÁ, Blanka. Talpress, 2009. ISBN 978-80-7197-362-1.

¹⁶ Královnin rytíř 1. KIM, Kang-Won. Překlad : Krejčová, Dana. Talpress, 2007. ISBN 978-80-7197-303-4.

Královnin rytíř 6. KIM, Kang-Won. Překlad : BOČEK, Martin. Talpress, 2009. ISBN 978-80-7197-354-6.

¹⁷ Ohnivý inferno 1 - Kontakt. LIM, Dall-Young, KIM, Kwang-Hyun. Překlad : PAEK, Anna. Talpress, 2009. ISBN 978-80-7197-346-1.

Ohnivý inferno 3 - Dopad. LIM, Dall-Young, KIM, Kwang-Hyun. Překlad : PAEK, Anna. Talpress, 2009. ISBN 978-80-7197-367-6.

¹⁸ Platina 1. KIM, Yeon Joo. Překlad : PAEK, Anna. Talpress, 2009. ISBN 978-80-7197-358-4.

Platina 2. KIM, Yeon Joo. Překlad : PAEK, Anna. Talpress, 2009. ISBN 978-80-7197-364-5.

¹⁹ Romanticko-komediální jihokorejský televizní seriál z roku 2004 o 16 epizodách vysílala společnost KBS.

Full House. Dostupné na : < <http://www.koreandrama.org/?p=157> >.

Full House. Dostupné na : < [http://en.wikipedia.org/wiki/Full_House_\(2004_TV_series\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Full_House_(2004_TV_series)) >.

²⁰ Romanticko-historický jihokorejský TV seriál z roku 2006 o 24 epizodách, který vysílala společnost MBC.

Goong. Dostupné na : < <http://www.koreandrama.org/?p=259> >.

Princess Hours. Dostupné na : < <http://en.wikipedia.org/wiki/Gung> >.

V Koreji se také na počátku 21. století objevil nový styl, tzv. webtoon manhwa, neboli manhwa publikovaná on-line na internetu. Tato manhwa má digitální podobu a je většinou barevná. Kresba může být tradiční, anebo vytvořená za pomoci počítačových kreslicích programů, apod., webtoon manhwa tudíž může vytvořit kdokoliv, kdo má počítač a internetové připojení. Internet znamená větší čtenářskou základnu, snadnější dostupnost a samozřejmě velmi levnou reklamu. Pokud se manhwa líbí a má dobré ohlasy, pak je v některých případech vydána i jako klasická manhwa na papíře. Korejským průkopníkem byla jedno stránková barevná manhwa „Kwang-suovy myšlenky“ od Pak Kwang-su publikovaná na webové stránce deníku Čon Ilbo z roku 1997. Jedním z webů, které nabízejí on-line manhwy je od roku 2003 například Media Daum²¹. Mezi nejznámější online autory patří např. Kang To-ha s manhwa „Velký Gatsby“, Kim Kju-sam se satirickou manhwa „Soukromá střední škola Džungle“ nebo Kangpul s romantickou manhwa „Nevinnost“. Ve světě se on-line objevují komiksy a stripy již několik let, například americký web comic²² „Goats“ od Jonathana Rosenberga, stejně jako nelegální překlady manhwa, manga a komiksů, které významně přispěly ke vzniku webtoon manhwa. Proto nelze autorství tohoto stylu připisovat Korejcům, jedná se spíše o celosvětový umělecký a kulturní fenomén dnešní doby. Ovšem originálním korejským příspěvkem do žánru webtoon manhwa či webtoon komiks je formát a styl čtení, který dodržuje internetové rolování myši (tzv. web scrolling) na rozdíl od západních komiksů a japonských mang, které se čtou tradičním způsobem a to otáčením stránek.

V únoru 2009 se ve Francii v Korejském kulturním centru v Paříži uspořádala agentura KOCCA²³ „Speciální výstavu Korejské manhwy a animace“. Výstava sestávala z vybraných prací sedmi autorů, Kim Čin (Království větru), Pak So-hŭi (Palác), Kim Pjungsu (Stará kojná), Jun Tä-ho (Močál), Sim Šng -hjun (webtoon manhwa Vzpomínky Pape Popo), Sopogi (Druhé tajemství, které zabere trochu času) a OlŏJ -ŭn (Fantasie východní Asie), a také z promítání filmů, jež vychází z manhwa předlohy, „Šéfkuchař“ (*Sikkäk* / 식객),

²¹ Media Daum. Daum 만화속세상. Dostupné na : < <http://cartoon.media.daum.net/> >.

²² Komiksy publikované online na internetu, například humorné stripy Perry Bible Fellowship kreslené Nicholasem Gurewitem, které byly později publikované jako knižní kolekce americkým vydavatelstvím Dark Horse. Existuje také tzv. web epizody, což jsou hrané seriály či speciální krátké epizody televizních seriálů vysílané pouze na internetu, takto začínal například seriál americký Sanctuary v roce 2008 nebo v roce 2009 několik mini epizod na téma seriálu Heroes. Takovéto komiksy i seriály jsou později vydány v knižní podobě či na DVD.

Dostupné na : < <http://pbfcomics.com/> > a na Dostupné na : < <http://www.sanctuaryforall.com/> >.

Heroes webisodes. Dostupné na : < <http://www.nbc.com/heroes/Webisodes/> >.

²³ The Korea Culture and Contents Agency - suborganizace korejského Ministerstva kultury a turismu. KOCCA. Dostupné na : < <http://www.kocca.or.kr/index.html> >.

KOCCA. Dostupné na : < <http://www.koreacontent.org/weben/etc/kocca.jsp> >.

„Pohár“ (*Tchačča* / 티짜)²⁴ a „Romantická manhwa pro dívky“ (*Sundžong manhwa* / 순정 만화)²⁵. V březnu téhož roku se konala další výstava v Itálii v Bologne a v květnu manhwa výstava v Anglii. Dne 2. června 2009 Korea slavila stoleté výročí manhwy. V Národním muzeu umění v provincii Kjŏnggi byla k této příležitosti otevřena speciální výstava s názvem „100 let korejského komiksu“ s více než 1500 manhway od více než 20 autorů a kreslířů. Satirické a politické manhwy z éry Japonské okupace (1910 – 1945), smutné a srdceryvné příběhy z období korejské války (1950 – 1953), výukové manhwy pro děti, pamflety proti komunismu ze 70. let, dívčí romance i akční manhwy pro chlapce.

Korejská manhwa se během 100 let rozvinula z prostého potěšení pro nižší sociální vrstvy v jeden z nejúspěšnějších a nejpopulárnějších literárních i uměleckých stylů současnosti, který poutá čtenáře napříč všemi sociálními skupinami. To je zapříčiněno nejen krásnou kresbou, realistickými charaktery postav a zajímavými příběhy a prostředím v němž se odehrávají, ale také otevřeností současných autorů, kteří se neobávají ožehavých témat, experimentů a ani vlivů západních komiksů a neotřelým způsobem začleňují cizí prvky do vlastního korejského stylu.

III. MANHWA ŽÁNRY (Manhwa čangrŭpjŏl / 장르별)

Existují relevantní kritéria podle kterých lze manhwa rozdělit do několika základních skupin. Stejně rozdělení platí i pro korejské animované seriály.

- a) podle přístupnosti – manhwa pro náctileté (*Čchŏnsonjŏn manhwa* / 천소년 만화) a manhwa určená pro dospělé od 18 let (*Sŏngin manhwa* / 성인 만화)
- b) podle země původu – domácí manhwa (*Kungnŏ manhwa* / 국내 만화) a japonská manga (*Ilbon manhwa* / 일본 만화)
- c) podle pohlaví cílové čtenářské skupiny – manhwa pro chlapce (*Sonjŏn manhwa* / 소년 만화) a dívčí manhwa (*Sonjŏ manhwa* / 소녀 만화)

²⁴ Autorem manhwy „Pohár“ (*Tchačča* / 티짜) je Hŏ Jŏng-man (허영만) narozený roku 1947 v jihokorejském městě Jŏsu. Mezi jeho další významná díla patří „Zed“ (*Pjŏk* / 벽) a „Pan Q“ (*Misŭtchŏ Q* / 미스터 Q).

²⁵ Kang Pchul (강풀) je autorem mnoha webkomiksů, podle některých také vznikly hrané filmy. Kromě „Romantická manhwa pro dívky“ (*Sundžong manhwa* / 순정만화) stojí za zmínku také horror „Apartmá / APT“ (*Apchatchŭ* / 아파트).

d) na klasickou manhwa kreslenou ručně a vydávanou ve formě sešitů a on-line web toon manhwa, jež je vytvořena počítačovou grafikou, apod.

e) rozdělení do žánrů podle obsahu – komediální, romantická, akční, historická, didaktická, psychologická, hororová, erotická, fantasy a sci-fi manhwa

V této kapitole se zaměřím pouze na nejdůležitější žánry, do nichž mohou manhwy spadat, tedy na možnost e) rozdělení podle obsahu. Žánr je obecně definovatelným rozdělením grafických novel podle obsahových charakteristik, znaků a společných principů. Jedná se vlastně o určitý systém konvencí a stále znovu se opakujících se narativních vzorců, variací příběhů a témat, vykreslení charakterů postav a prostředí. Kresba nemá na žánrové zařazení vliv, protože každý kreslíř má svůj vlastní originální styl. Rozmanité způsoby, jakým jsou podobná témata (romance, mezilidské vztahy, drama, historie, násilí, erotika atd.) zpracována, je to, čím se jednotlivé žánry od sebe liší. Žánr ale není izolovanou kategorií, nemá pevný koncept hranic, a proto je samozřejmé, že manhwy jdou napříč několika žánry a kombinují odlišná kritéria, nejsou tedy žánrově čisté. Je tudíž prakticky nemožné přiřadit manhwa pouze k jednomu z nich, a proto budu uvádět příklady manhwa podle toho, které charakteristické žánrové rysy v nich dominují, či které z nich mají zásadní význam pro příběh, uvedu ale i ostatní důležité žánry, do kterých přesahují.

4.1. Komedie (*Mjōngnang* / 명랑 nebo *kchomik manhwa* / 코믹 만화)

Komediální a dramatické prvky jsou v určité míře součástí většiny manhwa, ať už se jedná o krátká díla o jednom svazku či o manhwy o několika desítkách svazků, ovšem nejvíce se vyskytují v romantickém žánru pro náctileté čtenáře. Vtipné vložky lze tedy nalézt ve všech manhwa žánrech, od historie až po fantasy. Komediální manhwy slouží k pobavení, humor je lehký až infantilní, tzn. patálie hlavních hrdinů, kteří se vlastní nešikovností dostávají do směšných situací, nedorozumnění mezi postavami zapříčiněné nervozitou, hloupostí či prostou smůlou, trapné situace a vtipný pohled na nedostatky charakterů postav atd. To co by bylo možné nazvat tzv. inteligentním humorem se omezuje na sarkasmus. Například manhwa „Jsi celý můj svět“ (*Niga sesangŭi čōnbuda* / 니가 세상의 전부다) od manhway Hwang Mi-ri²⁶ je kombinací komedie a romantiky a stejně tak i její další manhwa z prostředí střední školy „Roztomilý chlapec“ (*Kchjutchi poi* / 쿠티보이).

²⁶ Hwang Mi-ri (황미리) je jihokorejská autorka a kreslířka romantických manhwa pro náctileté dívky. Mezi její nejznámější díla patří „Bodyguard“ (*Podigadū* / 보디가드), „Horkokrevné děvče“ (*Jōlhjōl jōa* /

4.2. Romantika (*Sundžöng manhwa* / 순정 만화)

Tématem romantických manhwa je láska mezi dvěma lidmi opačného či stejného pohlaví a všechny její podoby, pozitiva a negativa. Je psaná pro dívky převážně ženskými autorkami a kreslířkami a od čtenáře je očekávána silná emocionální odezva. Vývoj děje je velmi zdoluhavý, často rozvíjí několik příběhů zároveň a je přerušován epizodami, které pro hlavní dějovou linii nemají příliš velký význam. Hlavními postavami jsou krásné dívky nebo mladé ženy, z nichž mnohé trpí obsesivním chováním a své milované mužské protějšky pronásledují způsobem, který by mimo Asii hraničil s porušováním zákona o stalkingu. Zvláštním povahových rysem mnoha ženských charakterů je jejich infantilnost. Úroveň dětinskosti, kterou projevují působí jako komický prvek, ale zároveň snižuje jejich hodnotu, jako nezávislých inteligentních jedinců.

Počet vedlejších postav závisí na rozsahu manhwy, čím více svazků, tím více se jich v manhwe objevuje, což ale dále zpomaluje spád děje. Velký důraz je kladen na módu a styl oblékání postav, roztomilost a krásu hlavních hrdinek, korejskou kulturu, silné emoce a dramatičnost. Existuje mnoho forem lásky, zamilovanost, osudová láska, platonická láska, přátelství, fyzická láska atd. V romantické manhwe, přestože jde o příběh lásky, je vrcholem intimního kontaktu držení se za ruku, objetí, anebo polibek, děj totiž není o projevech lásky a o jejím vývoji, ale o cestě plné nástrah a překážek, která k ní vede. Mezi nejznámější romantické manhway bez pochyb patří již výše zmíněná Hwang Mi-ri a její „Labutí zámek“ (*Päkcöüisöng* / 백조의성) a „Vábení růží“ (*Čangmiüi juhok* / 장미의 유혹 Čchoi Kjöng-a²⁷ a její dílo „Sněhová Vločka“ (*Sünou türop* / 스노우 드롭, autorka slavné manhwy „Plný Dům“ (*Pchulhausü* / 풀하우스) Won Su-jön²⁸ (viz. Obrázková příloha č. 1), manhwa Kong Ku-

열혈여아), „Hrdina na mizině“ (*Köndal hiöro* / 건달 히어로, „Když se z lišky stane vlk“ (*Jöuga nüktätönün sungan* / 여우가 늑대되는 순간 „Láska SOS“ (*Sarang SOS* / 사랑 SOS), „Ona je šílená!“ (*Künjönün musöwö* / 그녀는 무서워) a „Roztomilý chlapec“ (*Kchjutchi poi* / 큐티보이).

큐티보이 1. 황미리. 삼양출판사, 2004. ISBN-13 9788954204019.

²⁷ Manhwa Čchoi Kjöng-a (최경아) se narodila v listopadu 1969. Napsala a nakreslila manhwy jako Pibi (*Pibi* / 비비), „Rubínová panenka“ (*Rubidol* / 루비돌) a dramatickou manhwa na motivy Romea a Julie „Sněhová Vločka“ (*Sünou türop* / 스노우 드롭

스노우 드롭. 최경아. 대원씨아이에이, 2001. ISBN 6000022486.

²⁸ Manhwa Won Su-jön (원수연) se narodila v lednu 1961. Proslavila se manhwa „Plný Dům“ (*Pchulhausü* / 풀하우스), jež se dočkala i seriálového zpracování. Dále je známá také psychologickou manhwa o homosexuálním vztahu dvou mladých mužů „Let Dai“ (*Ret tai* / 렛 다이).

풀 하우스 16. 원수연. 서울문화사, 2003. ISBN-13 9788953256767.

Full House, Volume 1. WON, Soo-Yon. Central Park Media, 2004. ISBN-10 1586649701.

Let 다이 8. 원수연. 서울문화사, 2002. ISBN-13 9788953221710.

Let Dai, Volume 1. WON, Soo-Yeon. Netcomics, 2006. ISBN-10 1600090052.

gu²⁹ a „Sladká závislost“ (*Söltchang čungdok* / 설탕 중독, Pak So-hŭi³⁰ s mahwou „Palác“ (*Kung* / 궁) (viz. Obrázková příloha č. 2), anebo I ŏng -hŭi a její manhwa „Jsi tak úžasný“ (*Nŏn nŏmu mŏtčjŏ* / 넌 너무 멋져).

4.3. Crossdressing (*Isŏngŭi pokdžang manhwa* / 이성의 복장 만화

Manhwy na námět crossdressing či záměny pohlaví jsou většinou kombinovány s romantickým a komediálním žánrem, ale od běžných sundžang manhwa se liší tím, že hlavní hrdinka či hrdina předstírají, že jsou někým jiným, aby zaujali či naopak odradili svůj protějšek. Termín „crossdressing“ tedy vyjadřuje situaci, kdy se dívka převleče za chlapce a naopak, a poté se vydává za příslušníka opačného pohlaví, ovšem nejedná se o transvestitismus. Hlavní postava se nepřevléká za muže/ženu proto, že se necítí jako žena/muž, ale za účelem získání lásky, informací, apod. Například v homosexuálně laděné fantasy manhwe „Tisíc a jedna noc“ (*Čchŏnil jahwa* / 천일야화) od autora Čŏn Čin-sŏk a kreslíře Han Sŭng-hŭi³¹ podle motivů z klasické pohádky Tisíce a jedné noci, se mladík převlékne za svou sestru, dvojče, aby jí zachránil život a nakonec se stane sultánovým milencem. V komediální manhwe „K2“ (*Kchei tchu* / 케이투) od manhway I ŏng -ju³² se středoškolačka převlékne za svého bratrance, převezme jeho identitu a začne chodit do jeho školy, a to vše jen proto, aby byla blíž studentovi, do něhož je zamilovaná. Její bratranec mezitím nosí dívčí oblečení, navštěvuje dívčí střední školu namísto své sestřenice a poznává pro něho poměrně děsivý svět dospívajících dívek. V romantické akční manhwe „Vanilkový led“ (*Panilla aisŭ* / 바닐라 아이스) od Kim U-hjŏn³³ se hlavní hrdinka chová i vypadá jako

²⁹ Kong Ku-gu (공구구) je jihokorejská autorka a kreslířka romantických manhwa. Jejím nejznámějším dílem je manhwa „Sladká závislost“ (*Söltchang čungtok* / 설탕 중독).

설탕 중독. 공구구. 서울문화사, 2005. ISBN-13 9788953268388.

³⁰ Pak So-hŭi (박소희) je jihokorejská autorka a kreslířka manhwa narozená v březnu 1978. Její nejznámějším dílem je manhwa z prostředí života královské rodiny „Palác“ (*Kung* / 궁), která se odehrává v alternativní současnosti, kde je Korea stále monarchistickou zemí.

궁2. 박소희. 서울문화사, 2008. ISBN-13 9788953286078.

³¹ Čŏn Čin-Sŏk (전진석) píše a Han Sŭng-hŭi (한승희) kreslí historické manhwy, například fiktivní životopis slavné korejské zpěvačky a tanečnice Čhunängčŏn (춘앵전 nebo „Tisíc a jedna noc“ (*Čchŏnil jahwa* / 천일야화).

춘앵전 春鶯傳. 전진석 (글 지은이), 한승희 (그림). 서울문화사, 2010. ISBN-13 9788926309711.

One Thousand And One Nights, Volume 1. JUN, Jin-Seok. Yen Press, 2005. ISBN-10 8952744705.

³² I ŏng -ju (이영유) je jihokorejská autorka a kreslířka manhwa narozená v březnu 1977. Mezi její nejvýznamnější díla patří „Chlapec Pondělí“ (*Wŏljoil sonjŏn* / 월요일 소년) Jaro (*Pombom* / 봄봄) a „K2“ (*Kcheitchu* / 케이투).

K2 : Kill me, Kiss me 3.díl. LEE, Young-yuu. Překlad : HORÁK, Tomáš. Egmont, 2008. ISBN 978-80-252-1096-3.

³³ Manhway Kim U-hjŏn (김우현) píše a kreslí romantické manhwy, například „Milénium“ (*Milleniŏm* / 밀레니엄), „Úžasný Profesor“ (*Maitchi pchŭropchesŏ* / 마이티 프로페서) a „Vanilkový led“ (*Panilla aisŭ* / 바닐라 아이스).

chlapec, což jí značně zjednodušuje se za něj vydávat, a děj je protkaný souboji školních gangů. V „Čchiro“ (*Čchiro* / 치로) manhway Päk Hje-gjǒng³⁴ se hlavní hrdinka stane známým popovým zpěvákem. Děj se točí okolo jejích snah uchovat svoji dvojí identitu v tajnosti a zároveň nalézt lásku.

4.4. Fantasy (*Kongsang* / 공상 nebo *pchantchadži manhwa* / 판타지 만화

Hlavním prvkem fantasy žánru je magie. Děj fantasy manhwa se odehrává ve zcela imaginárním světě, anebo na alternativní Zemi. Čas a prostředí mohou být inspirované reálným obdobím, jako je starověk, středověk atd., či historickou událostí, případně jsou blíže nespecifikované. Postavy mají nadpřirozený někdy až pohádkový charakter, patří mezi ně čarodějové, vědmy, rytíři, draci, králové, princezny, démoni, andělé, bohové, ale i obyčejní lidé bez zvláštních schopností a znalostí. Hrdinové mají dále k dispozici magické předměty a nástroje, meče, kouzelné amulety, atd.. Z toho je vidět, že kořeny fantasy leží v mytologii, pohádkách, bájích a legendách. Do tohoto žánru patří například akční fantasy manhwa „Válečník“ (*Tangu* / 단구), jejímž autorem je Pak Čung-gi³⁵, další akční fantasy manhwa „Archlord“ tentokrát od autora a zároveň kreslíře Pak Čin-hwana³⁶, adaptace stejnojmenné jihokorejské počítačové RPG hry, anebo romantická fantasy manhwa „Snoubenka vodního boha Habäka“ (*Habäküi sinbu* / 하백의 신부 z pera mladé manhway Jun Mi-gjǒng³⁷.

바닐라 아이스. 김우현. 서울문화사, 2004. ISBN-13 9788953249714.

³⁴ Päk Hje-gjǒng (백혜경) je autorkou romantických manhwa, například „Šťastný pavouk“ (*Häpchi süpchaidō* / 해피 스파이더), a také fantasy „Zvláštní a krásná země goblinů“ (*I sang hago arūmtaun tokkapi nara* / 이상하고 아름다운 도깨비 나라 „Čchiro“ (*Čchiro* / 치로).

치로 3. 백혜경. 학산문화사, 2005. ISBN-13 9788925827346.

³⁵ Pak Džung-gi (박중기) se narodil roku 1979 v Korejské republice a vytvořil jednu z nejlépe zpracovaných akčních fantasy manhwa „Válečník“ (*Tangu* / 단구). Souboje jsou skvěle nakreslené a ve srovnání s jinými korejskými akčními manhway i poměrně věrohodné, příběh má spád a je velmi dramatický, plný obrátů a tajemství a hlavní hrdina má zvláštní schopnosti šamanského bojovníka. Kresba za příběhem nijak nezaostává, je naprosto úchvatná.

단구 1. 박중기. 학산문화사, 2003. ISBN-13 9788952948755.

Shaman Warrior, Volume 6. PARK, Joong-gi. Dark Horse, 2008. ISBN-10 1593078951.

³⁶ ArchLord je 3D počítačová hra z roku 2005 od vývojové společnosti NHN Games. Tato akční fantasy hra se odehrává na fiktivním kontinentě Chantra a je určená pro více hráčů, kteří mají na výběr z několika ras a to elfů, lidí a orků, za které mohou hrát a stát se tak součástí interaktivního příběhu. Podle této hry byla posléze roku 2005 vytvořena i stejnojmenná manhwa. Jejím autorem je Pak Čin-hwan (박진환), který je také autorem akční manhwy „Strážce“ (*Kadiōn* / 가디언) či „Robinson Crusoe“ (*Robinsūn Kchūruso* / 로빈슨 크루소).

Archlord, Volume 2. PARK, Jin-hwan. TokyPop, 2007. ISBN-10 1598169688.

Dostupné na : < <http://www.tokyopop.com/product/1792> >. Dostupné na : <

<http://www.archlord.cz/news.php> >.

³⁷ Manhwa Jun Mi-gjǒng (윤미경) je jihokorejská autorka a kreslířka narozená v říjnu 1980. Mezi její další romantické manhwy patří například „Železnice“ (*Reillodū* / 레일로드) či kratičký příběh zakázané lásky mezi nevlatními sourozenci „Kočka zamilovaná do ryby“ (*Kojangirūl saranghan mulkogi* / 고양이를 사랑한 물고기).

Jun Mi-gjǒng. Dostupné na : < <http://cafe.daum.net/winkalryd> >.

Bride of the Water God, Volume 1. YUN, Mi-kyung. Dark Horse, 2009. ISBN-10 1593078498.

4.5. Science-fiction (*Kongsang kwahak manhwa* / 공상 과학 만화

Vědeckofantastický žánr nebo také sci-fi je zaměřený na futuristické technologie a pokročilé vědecké disciplíny, jako je například nanotechnologie, kvantová fyzika, molekulární biologie a jejich využití, dále na možné apokalyptické situace ovlivňující celé lidstvo, se kterými často souvisí i vojenské konflikty, na cestování časem a v neposlední řadě na civilizaci daného času a prostoru a její zvyky, morální hodnoty, historické události atd. Děj manhwa tohoto žánru je zasazen do alternativní minulosti, přítomnosti či blízké nebo vzdálené budoucnosti případně do zcela nespecifikovaného období a může se odehrávat na Zemi, v jiné dimenzi nebo kdekoliv ve vesmíru. Postavami jsou nejenom lidé, ale také fiktivní bytosti z jiných planet, androidi apod. Subžánrem sci-fi je tzv. mecha (od slova mechanický), kde jsou centrem zájmu roboti ovládaní člověkem, ovšem v Koreji není mecha žánr tak oblíbený a rozvinutý jako například v Japonsku. Příkladem sci-fi manhwy je bez pochyby „Diotima“ (*Čemöttöro hamsŏn Diotchima* / 제멋드로 함선 디오티마) od autorky a kreslířky Kwon Kjo-čong³⁸, která se odehrává v relativně blízké budoucnosti a to v roce 2092, místem děje je vesmírná loď Diotima a hlavními postavami jsou lodní kapitán Namer a jeho posádka. Žánry se samozřejmě prolínají, a proto může být vědeckofantastické téma jen pozadím pro jiný žánr, například akční manhwa „Červený měsíc“ (*Redŭmun* / 레드문) od manhway Hwang Mi-na³⁹ je spojením žánrů sci-fi a fantasy.

4.6. Historie (*Jöksa manhwa* / 역사 만화

Historická manhwa se odehrává v minulosti, postavami jsou fiktivní i skutečné postavy a místem děje je Korea. Účel historické manhwy se mění v závislosti na politické situaci v zemi, má vzdělávací funkci, podporuje národní hrdost a povědomí o historii a příběh zasazený do minulosti je pro čtenáře atraktivní, nejen neobvyklým prostředím a kulisami,

³⁸ Kwon Kjo-čong (권교정) se narodila v jižní Koreji v březnu 1974. Debutovala roku 1996 s manhwou „Helmut (*Helmutchŭ* / 헬무트)“. V jejích dílech se prolíná fantasy, historický a romantický žánr, například „Salón Madam Peri“ (*Madam Periŭi sallong* / 마담베리의 살롱), „Společník“ (*Pungu* / 봉우), „Král a panna“ (*Wanggwa čchŏnjŏ* / 왕과 처녀), „Diotima“ (*Čemöttöro hamsŏn Diotchima* / 제멋드로 함선 디오티마).

Kwon Kjo-čong. Dostupné na : < <http://www.gyoworld.com/> >.

Kwon Kjo-čong. Dostupné na : < <http://www.comixest.com/index.php?code=managa&no=51&fr=sc> >.
제멋대로 함선 디오티마 권교정 이미지프레임, 2009. ISBN-13 9788960521438.

³⁹ Hwang Mi-na (황미나) se narodila v jižní Koreji v lednu 1961. Debutovala roku 1980 s historickou manhwou „Modrá hvězda Ionie“. V roce 1985 založila magazín „Nine“ zaměřený na grafické novely. Jejími nejbližšími žánry je romance a fantasy. Mezi její známější díla patří romantická fantasy „Schody do nebe“ (*Čchŏngugŭi kjedan* / 천국의 계단), fantasy „Krev, pot a slzy“ (*B.S.T.*), romantická homosexuální manhwa „Jen přítel“ (*Čösŭtchŭ pchŭrendŭ* / 저스트 프렌드), „Červený měsíc“ (*Redŭmun* / 레드문).

Hwang Mi-na. Dostupné na : < <http://www.comixest.com/index.php?code=managa&no=20&fr=sc> >.

Red Moon, Volume 1. HWANG, Mi-na. Comics One, 2001. ISBN-10 1588990931.

odlišným stylem života, ale také bojovými uměními, protože historická manhwa je úzce spojená s akčním žánrem. Velmi častým časovým úsekem, do něhož autoři zasazují své manhwy je éra království Čosŏn, například Pang Hak-gi, známý autor manhwy 70.let, ve svých dílech vykreslil těžký úděl korejských žen v období Čosŏn, v 80.letech I Č ä-hak se své fantasy manhwe „Taoista Muttul“ zaměřil na postavení a podobu taoismu za Čosŏn. Sin Tong-u zpracoval historickou romanci o legendárním korejském hrdinovi a zloději „Příběh Hong Kil-tonga.“

4.7. Akce (*Muhjöp manhwa* / 무협 만화)

Hlavními složkami děje akčních a hrdinských manhws s prvky bojových umění, anebo případně manhws ze sportovního prostředí, jsou napětí, dynamičnost a akce, tzn. souboje, násilí, agresivní chování, rebelství, atd. Čas je blíže nespecifikovaný, postavy jsou fiktivní a ovládají umění boje, ať už jde o znalosti získané z pouličních rvaček či studií bojových umění, jako je například korejské tehäkwöndo. Velmi oblíbené je prostředí školních gangů. Hrdinské a historicko-akční manhwy jsou určeny chlapcům a mužům, ale akční prvky lze často nalézt i v romantických manhwach pro dívky, například souboje školních gangů apod. Tento typ manhwy vznikl oddělením se od historického žánru, se kterým byl úzce spjat přibližně do 70.let a v mnohých případech stále je a začal být populární od 80. let. Od té doby jsou akční manhwy základní výbavou každého manhwbangu. Mezi první akční manhwy patří „Velitel Pěst“ (*Čumök tädžang* / 주먹 대장 autora Kim Wön-bina poprvé vydána v roce 1958. Hlavním hrdinou byl sympatický mladík s nadlidskou silou a rychlými pěstmi. Z moderních manhws tohoto typu stojí za zmínku akční fantasy manhwa „Nesmrtelný Regis“ (*Pulmjölüiredžisü* / 불멸의 레지스) od autorky Ka On-bi⁴⁰ a kreslířského dua Juder (*Čjudö* / 주더) nebo naivně romantická akční manhwa „Hrdina na mizině“ (*Köndal hiöro* / 건달 히어로) z roku 2007 od manhway Hwang Mi-ri. Velmi oblíbené je prostředí střední školy a souboje konkurenčních školních gangů, chlapeckých i dívčích. Míra násilí na korejských školách, tak jak je ukazována v manhwach, je opravdu extrémní, za zmínku stojí „Vanilkový led“ (*Panilla aisü* / 바닐라 아이스) od Kim U-hjön, „Horkokrevné děvče“ (*Jölhjöl jöa* / 열혈여아) a „Láska SOS“ (*Sarang SOS* / 사랑 SOS) z pera již výše zmíněné Hwang Mi-ri.

⁴⁰ Manhwa Ka On-bi (가온비) píše a kreslí akční sci-fi a fantasy manhwy, konkrétně „Nesmrtelný Regis“ (*Pulmjölüi redžisü* / 불멸의 레지스) a pokračování s názvem „Rytíř z pekla“ (*Simjönüi kchapalliö* / 심연의 카발리어).

Dostupné na : < <http://blog.naver.com/juderland> >.

불멸의 레지스. 가온비(지은이), 주더(그림). 대원씨아이, 2007. ISBN-13 9788925213361.

4.8. Horor (*Kongpcho manhwa* / 공포 만화)

Psychologická a hororová manhwa má ve čtenáři vyvolávat negativní emoce, strach a vzrušení, jež vyvolává fiktivní zdroj napětí, a také zamyšlení se nad důvody jednání hlavních hrdinů. Kresba a příběh zde mají zcela rovnocennou úlohu. Překrývání žánrů umožňuje dodat například prvky nadpřirozena, psychologické rozbory postav, tragické situace atd. Inspiraci lze najít v klasické literatuře (Edgar Allan Poe), v historii (Jack Rozparovač), v mýtech a legendách (upíři, vlkodlaci a démoni), ale i v reálném životě (příběhy skutečných psychopatů a vrahů). Děj hororových manhwa je charakteristický akčností, originálními charaktery, rychlým sledem událostí, tajemnem, širokou škálou zločinů a tragédií, a také poměrně vysokým obsahem násilí a necenzurovaných krvavých scén. Příběh se může odehrávat kdekoli a kdykoli a hlavními hrdiny, antihrdiny a zločinci jsou nejen psychicky narušení a labilní jedinci nebo lidé zvyklí na životu nebezpečné situace, ale i obyčejní muži a ženy, kteří se v ocitli v problémech vlastní vinou či cizím zaviněním. Ideálním příkladem prolínáním tohoto žánru s mnoha jinými je manhwa „Kazatel“ (*Pchŭrisŭtchŭ* / 프리스트) od autora a kreslíře Hjōng Min-u ⁴¹, která v sobě kombinuje prvky hororu, fantasy a akce. Do tohoto žánru bych zařadila i velmi temnou psychologickou manhwa na téma tragické majetnické sourozenecké lásky „Květy zla“ (*Agŭi kkot* / 악의 꽃 od manhway I Hjōn-suk ⁴².

4.9. Erotika (*Erotchik* / 에로틱 nebo *sōngŭ manhwa* / 성애 만화)

Žánr erotické manhwy lze rozdělit na dvě základní kategorie podle pohlaví hlavních hrdinů a jejich sexuální orientace, a to na heterosexuální a homosexuální či lesbickou manhwa. Také je možné rozdělení podle množství a úrovně erotiky. Tyto grafické novely mají velmi uměleckou kresbu a jsou propracované do nejmenších detailů, protože jejich hlavním účelem je vizuální prožitek, jde vlastně o určitý druh voyerismu. Proveditelnost některých fyzických aktů je diskutovatelná, ale tyto manhwy nezobrazují skutečnou sexualitu, pouze fiktivní svět fantazie a tužeb, ve kterém je možné prakticky cokoli. V erotické literatuře i dalších médiích pro mužské čtenáře a diváky, jsou ženy vyzývavě či velmi spoře

⁴¹ Hjōng Min-u (형민우) se narodil v dubnu 1973. Proslavil se manhway „Kazatel“ (*Pchŭrisŭtchŭ* / 프리스트), „Ghost Face“ (*Kosŭtchŭ pcheisŭ* / 고스트 페이스), „Válka nevěst“ (*Musin čōndžāng* / 무신전쟁). Kazatel 1 : Předehra pro mrtvé. HJŌNG, Min-u. Překlad : Krejčová Dana, Sang, Kim. Comics centrum. 2004. ISBN 80-903213-6-4.

⁴² Manhwa I Hjōn-suk (이현숙) se zaměřuje na téma zakázané lásky. Homosexuální námět zpracovala v romantické manhwe „Moře hvězd“ (*Pjōlŭi pada* / 별의바다), a také v „Duch Měsíce“ (*Woljōng* / 월영), vztah mezi učitelkou a jejím studentem v „Pokušení krásnější než láska“ (*Sarangpoda arŭmdaun juhok* / 사랑보다 아름다운 유혹) a romantický vztah mezi nevlastními sourozenci vykreslila ve své manhwe „Opravdu?“ (*Riŏlli* / 리ल्ली).

별의 바다. 이현숙. 시공코믹스, 1999. ISBN 6000006482.

oděné, naivní, nepříliš inteligentní, představují totiž sexuální objekty sloužící k ukojení chťice, a proto není třeba, aby měly nijak zvlášť vyvinutou osobnost. Příběh tedy za obrazovou složkou výrazně zaostává. U manhwa s homosexuálním tématem psaných ženami pro ženy, je tomu ale jinak. Muži nejsou pouhou sexuální hračkou autorky a čtenářek, ale charakterní postavou se svými vlastními sny a touhami, s pocity a životem, schopnou sebevyjádření, která nepodléhá touze po ukojení sebe sama a dalších jedinců v jejím okolí, tak jako je tomu u erotických manhwa pro muže. Za zmínku stojí například „Let Dai“ (*Ret tai* / 렛 다이) od manhway Wŏn Su-jŏn, která je zaměřená více na psychologii postav, složitost mezilidských vztahů a velmi dramatický až násilný děj než explicitně na erotiku.

4.10. Didaktika (*Kjojuk* / 교육 nebo *ŏriniŭi manhwa* 어린이의 만화

Od druhé poloviny 20.století v Koreji stále stoupá oblíbenost didaktické manhwy, které se ročně prodají miliony výtisků po celé Asii. I když klesá poptávka po ostatních žánrech manhwy, dětských naučných sérií se prodává stále víc a víc. Oproti dívčím, chlapeckým a dalším manhwám je vzdělávací manhwa zcela nezávadná, tzn. nevyskytují se v ní žádné dětem nepřístupné prvky a navíc podporuje zájem mladých o studium a literaturu. Děti a mladiství hravou zábavnou formou přijímají informace snadněji a rychleji, ať už se jedná o historii nebo vědu. Díky tomu jsou tyto naučné publikace jedním z hlavních artiklů korejských nakladatelství. A tak má velká část výukových manhwa i několik desítek sérií, například manhwa o vědě „Proč?“ (*Wä* / 왜?)⁴³, která se začala vydávat v roce 2003, má cca 50 svazků. Didaktická manhwa od 70. do 90. let 20. století byla zaměřená hlavně na korejskou a světovou historii, slavné osobnosti, politiky a učence. Většinu manhwa z tohoto období prodávala velká nakladatelství, která i určovala podobu a obsah. Až od roku 1987 se začali autoři vydávat a prodávat manhwy sami za sebe, prvním z nich byl I Wŏn-bok s „Daleké a sousední národy v 21. století“⁴⁴ (*21 Segi mŏnnara iutnara* / 21세기 먼나라 이웃나라). V roce 2000 začala vycházet další průlomová manhwa série „Antické mýty“⁴⁵ (*Kŭrisŭ Roma sinhwa* / 그리스 로마 신화) od do té doby neznámé autorky Hong Ŭn-jŏng. Na rozdíl od ostatních manhwa kreslířka v této použila dospělé postavy a zjednodušené linie, a tak se její dílo brzy stalo hitem nejen u dětských, ale i dospělých čtenářů. Hong Ŭn-jŏng tak nastartovala

⁴³ Why? 뇌. 초등과학학습만화36. 남춘자(지은이), 박종성(그림). 예림당, 2008. ISBN-13 9788930206563.

⁴⁴ Why? 컴퓨터. 초등과학학습만화4. 이광웅(지은이). 예림당, 2009. ISBN-13 9788930202336.
21세기 먼나라 이웃나라11, 미국역사. 이원복(지은이). 김영사, 2004. ISBN-13 9788934915065.

⁴⁵ 홍은영의 그리스 로마 신화 홍은영(지은이), 마르레북, 2010. ISBN-13 9788993495041.
만화로 보는 그리스 로마 신화5. 토마스 불핀치(지은이), 홍은영(그림). 가나출판사, 2003. ISBN-13 9788990103154.

další vlnu příběhů, které kombinují poutavé příběhy, pověsti a fakta z historie antického Řecka a Říma.

Didaktická manhwa se dá obecně rozdělit do tří okruhů, na ryze naučnou, zábavnou a adaptace. První okruh se zaměřuje na vědecké disciplíny, jako je biologie, astronomie, chemie, matematika, apod., dále se objektivně zabývá historií a jazykovědou. Například každý z 50 svazků série "Lidské tělo" se zabývá jen určitou částí anatomie člověka. Díky tomu, že výukové manhwy představují jednodušší formu učebnic a zábavnější způsob učení se školní látky, patří ryze naučné manhwy mezi bestsellery. Druhý okruh (viz. Obrázková příloha č. 3) představují manhwy, které rozebírají filozofická témata, dále manhwy vysvětlující, komentující či parodující aktuální sociální či politickou situace v zemi apod. Třetí okruh představuje široká škála adaptací známých literárních děl, korejských i zahraničních, počítačových her, apod., od „Životopisu generála Kim Ju-sina, z období Tří království“⁴⁶ (*Kim Ju-sin – Samguk tchongilul iruō nän Silla čanggun* / 김유신 - 삼국 통일을 이루어 낸 신라 장군) přes již výše zmíněné „Antické mýty“ (*Kūrisū Roma sinhwa* / 그리스 로마 신화) až po zpracování děl Williama Shakespeara. Například v roce 2008 byly korejským vydavatelstvím YoungJin, a to oddělením pro děti Y.kids, jako manhwa zpracovány Gulliverovy cesty od Jonathana Swifta, Ostrov pokladů od R.L. Stevensona, Malé ženy od L. May Alcottové a biografie Matky Terezy a Leonarda Da Vinci. A roku 2006 nakladatelství Kimjōngsa čuniō ve své historické sérii “Aha! Tak taková byla historie” uvedlo například “Legendu o narození Tan-guna, syna Hwan-unga a ženy medvědice“ (*Hwanungkwa Ungjō saiesō tchōnan Tangunwanggōm* / 환웅과 웅여 사이에서 태어난 단군왕검) (viz. Obrázková příloha č. 4).

IV. ZÁKLADNÍ ROZDÍLY MEZI KOREJSKOU MANHWOU A JAPONSKOU MANGOU A ZÁPADNÍM KOMIKSEM

Manhwa je korejský název pro asijské grafické novely. V Japonsku je tento typ zábavné literatury známý pod názvem manga a v Číně jako manhua. Manhwa se ale na rozdíl od mangy a manhuy čte horizontálně a zleva doprava, tedy stejně jako západní komiksy, s nimiž je často srovnávána. Nejedná se ale o totéž, od komiksů liší nejen délkou, narativním

⁴⁶ 김유신 - 삼국 통일을 이루어 낸 신라장군. 김구연 (지은이), 김태현 (그림). 효리원, 2008. ISBN-13 9788983397836.

stylem a kresbou, ale i kulturním zázemím příběhů, žánrovým obsahem, charaktery postav apod. V Asii mají manhwy, mangy a manhwy obrovskou čtenářskou základnu napříč všemi věkovými i sociálními skupinami, jsou populární díky velkému množství žánrů, které kombinují, zatímco v západním světě se oblíbené komiksy víceméně omezují na superhrdinské příběhy typu Batman, Spiderman (viz. Obrázková příloha č. 5), Teen Titans apod., anebo na zábavnou literaturu pro děti, jako je například Kačer Donald, atd., což značně omezuje počet čtenářů. V současnosti se ovšem tento trend rychle mění díky grafickému zpracování známých literárních děl, z těch nejznámějších zmíním „Pána prstenů“ od J.R.R. Tolkiena nebo novější „Stmívání“ od Stephenie Meyerové. Tato nová vlna se objevila poté, co byly literární předlohy zfilmovány a staly se kasovními trháky, a také díky narůstající oblibě animovaných japonských seriálů. Významnou úlohu mají také zahraniční grafické novely, hlavně mangy a manhwy. Prostřednictvím médií a hlavně internetu mají lidé ze všech koutů světa přístup k novým literárním a uměleckým stylům. Manhwa i mangy jsou kromě krásné a originální kresby pro čtenáře atraktivní také kulturou, již propagují a představují velmi zajímavou formou, nabízejí větší rozmezí žánrů a prostředí děje. Samozřejmě nemohu opomenout detailně vykreslené bojové scény založené na skutečných asijských bojových uměních, jež jsou uchvacující a dále vzbuzují zvýšený zájem o danou kulturu.

4.1. Co je to komiks?

V komiksu, a také v manhwe, se snoubí dva umělecké systémy a to literatura umělecká s výtvarným uměním, konkrétně kresbou. Komiks se skládá z chronologicky uspořádaných kreseb jdoucích za sebou, které dohromady vytvářejí příběh. Jednotlivé kresby, které se nazývají panely⁴⁷ a jsou doplněné tzv. bublinami, jež obsahují monology či dialogy, tedy mluvenou řeč. Doprovodný text a myšlenky postav obsahují obdélníky, které se obvykle vyskytují u horního či dolního okraje uvnitř panelu. Komiks má tedy nejen estetickou, ale také komunikační funkci. Krátké komiksy o 2 až 6 panelech jsou tzv. stripy a většinou pravidelně vychází v novinách či v časopisech. V Koreji stripy (manmum manhwa) používal ve 20. letech 20. století například Kim Tong-sŭng, An Sŏk-ču nebo Kim Kju-täk. Komiks vydaný v podobě knihy se nazývá grafický román, rozsahem i pomalejším vývojem děje tedy

⁴⁷ McCloud definuje 6 kategorií přechodu panelu na panel: 1) přechod z momentu na moment, 2) přechod z akce na akci, 3) přechod ze subjektu na subjekt, 4) přechod ze scény na scénu, 5) přechod z aspektu na aspekt a 6) přechod bez logického opodstatnění. Podle jeho analýzy s západních komiksech převažují kategorie 2, 3 a 4 a v asijských grafických novelách kategorie 1 a 5. McCloud se dále domnívá, že šestá kategorie neexistuje, protože určitou souvislost mezi panely lze nalézt vždy a všude.

McCLOUD, Scott. Jak rozumět komiksu. BB Art, 2008. ISBN 978-80-7381-419-9.

odpovídá korejské manhwe či japonské manze. Webový komiks se skládá z několika na sebe navazujících stripů, ale od webtoon manhwy se liší tím, že dodržuje tradiční styl čtení otáčením stránek. Na rozdíl od manhwy jsou všechny stránky v komiksu barevné (viz. Obrázková příloha č. 5 a 6). Proporce postav jsou realistické, zatímco v manhwe jsou ruce a hlava přehnaně velké (viz. Obrázková příloha č. 2). Manhwa využívá více symboliku vizuální, zatímco v komiksech se objevují spíše textové odkazy, abstraktní pojmy a narážky. Styl vyprávění je spádnější a téměř každá epizoda je víceméně ukončená. Ovšem hlavní komiksový proud se omezuje na akční žánr, jehož hlavními protagonisty jsou superhrdinové (viz. Obrázková příloha č. 5), manhwa je v tomto ohledu mnohem různorodější.

Mezi nejznámější české komiksy patří komiksy určené mladším čtenářům, například „Rychlé šípy“ a „Čtyřlístek“. Ovšem ČR nepatří mezi světové komiksové velmoci, jimiž je USA, Francie a Japonsko. Tyto země nejenom, že produkují obrovské množství komiksů, ale také jejich adaptací, tedy animovaných seriálů a filmů a hraných filmů. Prvním moderním americkým komiksem byl bezpochyby „Superman“, který roku 1932 vytvořil kanadský kreslíř Joe Shuster a americký spisovatel Jerry Siegel. Celosvětově známým francouzským komiksem je „Asterix“, který vzešel roku 1959 z pera René Goscinniho a kreslíře Alberta Uderza. Jak „Superman“ a samozřejmě mnohé další americké komiksy, tak „Asterix“ se dočkaly mnoha zpracování v podobě animovaných i hraných filmů.

4.2. Manhwa versus manga

Manhwa je méně známou mladší příbuznou celosvětově známé japonské mangy. Prvním poznávacím znamením manhwy je, že se na rozdíl od mangy, která se čte odzadu, čte horizontálně a zleva doprava stejně jako západní komiksy. Manhwa je tedy pro evropské a americké čtenáře přístupnější, protože tento směr čtení je pro naši civilizaci přirozený.

V Japonsku nebyla manga zpočátku považována pouze za četbu pro děti, tak jako tomu bylo v Koreji, což znamenalo lepší startovní pozici pro rozvoj mangy i animace. Japonsko začalo s industrializací podstatně dříve než Korea, a tak byli děti i dospělí záhy vtaženi do světa fantazie. Navíc v Koreji je zvykem, že manhwa tvoří jeden maximálně dva lidé, autorem příběhu a zároveň kreslířem tedy může být pouze jedna osoba. Zatímco v Japonsku pracuje dohromady početný tým lidí, producent, autor příběhu, několik kreslířů, apod. V Koreji se manhwy půjčují z manhwabangů, v Japonsku se mangy kupují. Proto tamní vydavatelství i více vydělávají což dále pomáhá rozvoji, propagaci a publikaci mang.

Korejci se dnes samozřejmě snaží zvýšit obrat prodaných manhwa a propagovat díla i v zahraničí, za tímto účelem vznikla např. organizace KOCCA⁴⁸.

Přestože se korejští autoři a kreslíři nechali inspirovat díly svých japonských kolegů, podařilo se jim do manhwa vsadit několik typických korejských prvků, díky kterým lze rozlišit manhwa od mangy, samozřejmě kromě směru čtení. Příběh, charakter postavy, kresba, tempo děje, to vše je ovlivněné korejskou mentalitou a kulturou. Například se mírně liší rodinné vztahy a vazby mezi příbuznými, Korejci silně lpí na rodině a úctě k rodičům a předkům, zatímco u Japonců tato vlastnost není až tak markantní, protože se více zaměřují sami na sebe, své já a své potřeby.

Každý autor má vlastní originální styl kresby, ale existují znaky, podle nichž lze poznat, zda se jedná o manhwa či o mangu. Do široce otevřené mandlové oči, výrazné linky a někdy až extrémně husté řasy postav jsou typické pro manhwa zaměřenou na dívky, u manhwa pro chlapce nejde o tak distinktivní prvek. Tenké, úzké rty znázorněné černou linkou nalezneme v manze, zatímco rty v manhwe jsou často až nerealisticky plné, zuby v asijském komiksu znázorněny nejsou. V manhwe prakticky nenajdeme 40 kilové dívky a ženy s obvodem hrudníku 130 cm, což činí ženské postavy mnohem realističtější než v manze, ovšem proporce těla stále neodpovídají skutečnosti, ruce, nohy a účes jsou nepřírodně velké (viz. Obrázková příloha č. 1). Postavy mají často velmi neasijské rysy, například světlé vlasy, modré oči apod. (viz. Obrázková příloha č. 7). Komicky působí přehnaná mimika, oči lezoucí z důlků i řeč celého těla v emočně vypjatých situacích. V současnosti jsou styly již tak promíchané, že skutečně výrazné rozdíly lze jednoduše vysledovat víceméně jen v romantických manhwaích a mangách určených náctiletým dívkám, a také v erotickém žánru.

Japonské hlavní hrdinky jsou povětšinou jen průměrně krásné, nevinné, dobrosrdečné, naivní a samozřejmě zamilované do hlavního krasavce. Typickým příkladem takovéto dívky je Tohru Honda z romantické mangy „Ovocný koš“ (*Furūtsu Basuketto*) od japonské mangaky Natsuki Takaya. Objektem lásky či spíše obsese je nejčastěji vysoký, populární, sympatický a inteligentní mladík nebo naopak zpočátku chladný a nevšimavý, ale neméně krásný a inteligentní hlavní hrdina, který nakonec opětuje lásku své naivní a nepříliš výrazné obdivovatelky. Samozřejmě existují i výjimky, ale naneštěstí jich není mnoho, silné ženské charaktery lze najít spíše v akčních, fantasy, dobrodružných a psychologických mangách.

⁴⁸

The Korea Culture and Contents Agency - suborganizace korejského Ministerstva kultury a turismu. KOCCA. Dostupné na : < <http://www.kocca.or.kr/index.html> >.

Oproti tomu v ~~sučň~~ manhwhách jsou dívky skutečné krásky s velkýma očima, extrémně hustými vlasy a krásně vykrojenými plnými rty (viz. Obrázková příloha č. 2). Jsou temperamentnější, odvážnější a sebevědomější než jejich japonské kolegyně. Příkladem budiž roztomilá a lehce excentrická studentka Kang Mi-rang z komediální manhwy „Nedotýkej se mě“ (*Tūridži ma!* / 드리지 마!) od Sō Hjōn-džu⁴⁹. Ale i v korejské manhwe se objevují hloupoučké slečny, které sebou nechají lehce manipulovat, například naivní I Han-ah z manhwy „Roztomilý chlapec“ (*Kchjutchi poi* / 쿠티보이) od známé korejské manhway Hwang Mi-ri. Charakterově výraznější bývají ovšem vedlejší kladné, ale především záporné postavy, mezi jinými intrikánská přítelkyně hlavní hrdinky, Čang Jōng-sōn (장영선) (viz. Ilustrace 4) z výše zmíněné manhwy „Roztomilý chlapec“. Hlavní mužské postavy v manhwe jsou arogantní, agresivní, žárliví, sobečtí a z pohledu korejské náctileté dívky i nebezpeční mladí muži, většinou jde o studenty střední školy a rebely, kteří pocházejí z bohatých poměrů. Oblíbení jsou šéfové gangů na středních školách, tajemní samotáři s motorkou či slavné osobnosti. Ovšem nebezpečnost a tajemnost středoškoláka, i když je to

Ilustrace 4: Krásná Čang Jōng-sōn z komediální manhwy „Roztomilý chlapec“ (*Kchjutchi poi* / 쿠티보이) od manhway Hwang Mi-ri. Svazek 7.

„drsný chlapec znalý bojových umění“ je přinejmenším diskutabilní. Ale jak korejské, tak i japonské dívky hledají především romantiku. Erotika je v romantických manhwhách i mangách tabu. Prostředkem k vyjádření citů hlavních hrdinů je držení se za ruku, polibek, objetí, růžolící tváře či pouliční rvačka. Dosáhnout v tomto žánru originality je nelehký úkol, a tak se často obměňuje jen místo děje, jména a oblečení postav.

⁴⁹ Jihokorejská manhway Sō Hjōn-džu (서현주), narozená v červnu 1973, je také autorkou fantasy manhwy „Já si přeji...“ (*Ai wisi* / 아이 위시) a komediální „Jejich každodenní život“ (*Kūdūrūi ilsang sānghwal* / 그들의 일상생활) a Rolling. (*Teguldegul* / 데굴데굴). Dostupné na : < <http://blog.naver.com/miz45> >.

V žánru tzv. chlapecké lásky se manhwa od mangy liší hlavně v charakterech postav. Dějové schéma a kresba jsou velmi podobné. V manze je poměrně jasné rozdělení hlavních dvou postav na dominantní a submisivní role, ale v manhvě to není tak markantní, vztah postav je vyjádřen spíše jako souboj a soužití dvou více či méně rovnocenných jedinců než cesta nebo způsob, jakým si vůdčí typ podmanil svého povolnějšího partnera.

Ilustrace 5: Japonská homosexuální manga „Bez peněz“ (Okane ga nai). Svazek 8. Obálka.

(viz. Ilustrace 4). Japonští autoři a kreslíři dokáží lépe zachytit sexuální tenzi mezi postavami a nebojí se detailně vykreslit sexuální situace, které v manhvě nejsou tak frekventované a podrobně zachycené. Pro japonské mangaky je také naprosto přirozené, že vsadí příběh lásky mezi dvěma muži či náctiletými chlapci do jakéhokoliv jiného žánru, prostředí a času. Zde zmíním fantasy mangu „Rudé kouzlo“ (*Kurimuson superu*) od Ayano Yamane. V Koreji spadá tento žánr do literatury pro dospělé, zatímco v Japonsku čtenáři věkem omezováni nejsou.

Příběh v manhvě se zdá epičtější, někdy možná až příliš zdoluhavý, melodramatičtější než v manze a často plný násilí, jako například velmi emotivní a psychologicky propracovaná manhwa „Let Dai“ (*Ret tai* / 렛 타이) od Wŏn Su-jŏn nebo komediálně laděná manhwa z gangsterského prostředí „Zcela uchvácen Mu-gjŏlem“ (*Wandžŏn Mu-gjŏlhage sarodžaphida* / 완전무결하게 사로잡히다) od manhway Ju Ha-čin.

Ovšem japonské mangy na homosexuální téma mají jednoznačně navrch nejen co do počtu, oblíbenosti, rozmanitosti příběhů, ale i v erotickém a násilném obsahu, například manga „Bez peněz“ (*Okane ga nai*) od Shinozaki Hitoyo a Kousaka Tohru

4.3. Tabulka nejdůležitějších rozdílů mezi manhwa, mangou a komiksem

	ZÁPADNÍ KOMIKS	MANHWA	MANGA
SMĚR ČTENÍ	zleva doprava, shora dolů	zleva doprava, shora dolů	zprava doleva (odzadu), shora dolů
DÉLKA	kratší ukončený příběh, max. 4 pokračování, cca 22 stran, záporné postavy se objevují ve více epizodách	neukončený děj na pokračování, manhwy jsou vydávány ve svazcích o stovkách stran, mnoho epizod, které pro děj nejsou podstatné, epičnost děje	
BARVA	Barevné (viz. Obrázková příloha č. 5 a 6)	Černobílé (viz. Obrázková příloha č. 1)	
		obálka a zadní strana jsou barevné (viz. Obrázková příloha č. 8)	
		didaktické manhwy bývají povětšinou barevné (viz. Obrázková příloha č. 4).	
KRESBA	realisticky vypadající postavy	androgynní vzhled postav, velmi detailní pozadí, feminizace vzhledu mužů a chlapců	
AUTOR KRESLÍŘ	/ autor a kreslíř v jedné osobě, ale poté co se komiks stane populárním, přibývá lidí, kteří na něm pracují	jedna až dvě osoby	autor a kreslíř v jedné osobě, poté co získá manga popularitu, tak může vzniknout tým lidí, jež na ní pracují
ŽÁNŘ	akční, téma : superhrdinové, prvky sci-fi a fantasy	komediální, romantické, crossdressing, fantasy, science-fiction, historické, psychologické, dobrodružné, hororové, erotické, akční, didaktické, on-line web toon a hrdinské manhwy	
	komiksy pro děti, komedie		
POČET POSTAV	nejdůležitější je hlavní hrdina či antihrdina ve většině případů mužského pohlaví	hlavní hrdina/hrdinka a velké množství vedlejších postav, které mají jen epizodní role	
TYP POSTAV	superhrdinové v barevných	obyčejní muži a ženy, kteří žijí obyčejné životy	

	kostýmech se zvláštními schopnostmi (síla, telepatie, rychlost, telekineze, atd.), antagonisté, nejbližší přátelé a běžní občané	ve fantasy žánru jsou postavy obdařeny nadpřirozenými schopnostmi a magií
NEDOSTATKY	hlavní proud se omezuje na superhrdinské téma	často je upřednostňována kvantita nad kvalitou, zdlouhavý děj, mnoho epizod
ADAPTACE	hrané filmy, animované seriály, počítačové hry	hrané filmy a seriály, animované filmy a seriály, počítačové hry

V. EVROPSKÁ, AMERICKÁ A KOREJSKÁ VYDAVATELSTVÍ

V celé Asii existuje významná komiksová nakladatelská základna, společnost zaměřené pouze na vydávání manhwa, mang, grafických novel, atd. a jejich propagaci, v Evropě je takto specializovaných nakladatelství velmi málo. Oddělení britské společnosti D.C. Thomson & Co. Ltd⁵⁰ produkuje komiksy „The Dandy“ a „The Beano“ pro Velkou Británii, původně vývojářská Rebellion Developments⁵¹ se proslavila svou počítačovou hrou „Vetřelec versus Predátor“, roku 2000 koupila komiksovou antologii „2000 AD“ od Fleetway, vydavatelství, jež později převzal Egmont a IPC Media, a v současnosti vydává například komiksový magazín „Soudce Dredd“ a dále i „2000 AD“. Dánské nakladatelství Egmont⁵² se orientuje na časopisy a noviny, a jeho oddělení Egmont Kids & Teens tedy i na komiksy, například „Kačer Donald“, a na zahraniční mangy a manhwy. Ostatní nakladatelství se omezují na vydávání grafické adaptace knižních námětů.

USA je na tom s komiksovou vydavatelskou základnou mnohem lépe, přesto se s nákladem vydávaných manhwa a s korejskými společnostmi, nemůže rovnat. Zmíním tedy tři největší americká vydavatelství, prvním z nich je DC comics⁵³, jejímž majitelem je Warner Bros., DC comics stojí za komiksy jako je Batman, Superman, Green Arrow a Justice League.

⁵⁰ D.C. Thomson Co.Ltd. Dostupné na : < <http://ecommerce1.dcthomson.co.uk/code/products.asp?catid=12> >.

⁵¹ Rebellion Developments. Dostupné na : < <http://www.2000adonline.com/> >.
Rebellion Developments. Dostupné na : < <http://www.rebellion.co.uk/> >.

⁵² Egmont Kids & Teens. Dostupné na : < <http://www.egmont.com/> >.

⁵³ DC comics. Dostupné na : < <http://www.dccomics.com/dccomics/> >.

Druhým v pořadí je vydavatelství Marvel Comics⁵⁴, jehož vlastníkem je společnost Walt Disney, mezi nejznámější komiksy Marvel Comics patří Spider-man (viz. Obrázková příloha č. 5 a 6), Iron-man, X-men, Fantastic Four a Punisher. Třetím velkým americkým vydavatelstvím je Dark Horse comics⁵⁵, která stojí za komiksovou 8. sérií Buffy The Vampire Slayer (v České republice známá jako „Buffy, přemožitelka upírů“) a 6. sérií Angel, původně televizní seriály. Dále toto vydavatelství vyprodukovalo komiksové adaptace slavných filmů, jako je například Star Wars, Indiana Jones a Predátor, ale má ve své nabídce také manhwy a mangy, mezi jinými i „Ghost in the Shell“ od japonského autora a kreslíře Masamune Shirowa.

Mezi nejdůležitější americká vydavatelství, která publikují pouze přejaté asijské grafické novely, konkrétně korejské a japonské, patří například Yen Press⁵⁶, která vydala manhwy jako „Palác“ (*Kung* / 궁) z pera Pak So-hŭi, „Tisíc a jedna noc“ (*Čchŏnil jahwa* / 천일야화) od autora Čŏn Čin -sŏk a kreslíře Han Šing -hŭi, anebo naivně romantický příběh „Čokoláda“ (*Sjokcholla* / 쇼콜라) od Sin Či-sang⁵⁷. Dalším je vydavatelství TokyoPop⁵⁸ s akčními fantasy manhwy „Válečník Madže“ (*Madže* / 마제) od autora příběhu Na In-su a kreslíře Kim Čä-hwana a „Lovec Draků“ (*Jongdžabi* / 용잡이). Také společnost DramaQueen⁵⁹ se orientuje na mangy a manhwy, ovšem výhradně s tématem chlapecké lásky. DramaQueen vydala například mangu „Zamilovaný despota“ (*Koi suru bokun*) od Hinako Takanaga a manhwy „Summit“ (*Čŏlsŏng* / 절성) od I Ťng -hŭi⁶⁰. Stejně zaměření má i vydavatelství NETCOMICS⁶¹, za zmínku stojí psychologicko-romantická manhwa „100% Dívka“ (*100% ŭi kŭnj ŏ* / 100%의 그녀) od korejské manhway Či Wan⁶². Americké

⁵⁴ Marvel comics. Dostupné na : < <http://marvel.com/> >.

⁵⁵ Dark Horse comics. Dostupné na : < <http://www.darkhorse.com/> >.

⁵⁶ Yen Press. Dostupné na : < <http://www.yenpress.com/> >.

⁵⁷ Z autorského pera Sin Či-sang (신지상) vyšel také tragický příběh milostného trojúhelníku „Smutná píseň lásky“ (*Sŭlpchŭnjŏnga* / 슬픈연가) či manhwa na obdobné téma „Trojúhelník“ (*Tchŭraiŋggŭl* / 트라이앵글).

Chocolat, Volume 3. SHIN, Ji Sang, GEO. Yen Press, 2006. ISBN 978-89-527-4490-7.

⁵⁸ TokyoPop. Dostupné na : < <http://www.tokyopop.com/> >.

⁵⁹ DramaQueen. Dostupné na : < <http://www.onedramaqueen.com/blportal/index.php> >.

⁶⁰ Manhwa I Jŏng-hŭi (이영희) se narodila v květnu 1974 a debutovala roku 2000 manhway „Mladý Princ“. Pro její díla je typická propracovanost psychologie postav. Mezi její další práce patří například romantická manhwa ze školního prostředí „Jsi tak úžasný“ (*Nŏn nŏmu mŏtčjŏ* / 넌 너무 멋져. 절정 4. 이영희 서울문화사, 2006. ISBN-13 9788953273955.

넌 너무 멋져 5. 이영희 서울문화사, 2004. ISBN-13 9788953251380.

⁶¹ King of Hell, Book 4. RA, In-soo, KIM, Jae-hwan. TokyaPop, 2004. ISBN-10 1591824826. Netcomics. Dostupné na : < <http://netcomics.com/> >.

⁶² Či Wan (지완) je jihokorejská autorka a kreslířka narozená v červnu 1977. Debutovala roku 1997, její tvorba spadá do dramaticko-romantického žánru. Mezi její nejznámější manhwy patří „9 podob lásky“ (*Sarange kwanhan 7 kadži ijagi* / 사랑에 관한가지 이야기), „Sněhová královna“ (*Nunŭi jŏwang* / 눈의 여왕) a „Proč mne miluješ?“ (*Wä nal čohahanŭnde?* / 왜 날 좋아하는대?).

vydavatelství DelRey Manga⁶³ spolupracuje s japonským vydavatelstvím Kodansha a v USA a Kanadě publikuje mangy, mezi nejznámější tituly, jež nabízí, patří „Bazilišek“ (*Bajirisuku*) od japonského kreslíře Masaki Segawy a „Air Gear“ (Ea gia) od Ōgure Itoa.

Korejským vydavatelským gigantem je Daewon C.I.⁶⁴ (*Täwönssiai* / 대원씨아이), dceřinná společnost Daewon Media založená roku 1991, která se specializuje na domácí manhwy, japonské mangy, zahraniční komiksy a literaturu pro děti. Od svého založení vydává týdeník „Comic Champ“ (*Kchomik čchämpchũ* / 코믹챔프) a od roku 1995 měsíčník „Issue“ (*Isju* / 이슈). V časopise „Comic Champ“ vycházela mimo jiné i fantasy manhwa „Ragnarok“ (*Rakūnarokchũ* / 라그나로크) od I Mjōng-čina⁶⁵ a od roku 2000 například slavná akční manga „Naruto“ (*Narutcho* / 나루토) (viz. Obrázková příloha č. 7) japonského kreslíře Masashi Kishimota. U přejatých japonských mang, které v Korejské republice vycházejí, se dodržuje japonský styl čtení, tedy zprava doleva a shora dolů. V časopise „Issue“ byla v letech 1997 až 1999 publikována romantická akční fantasy známá jako „Sailor Moon“ (*Bishōjo Senshi Sērā Mūn*) od japonské mangaky Naoko Takeuchi 1997-1999, dále fantasy manhwa odehrávající se v Evropě, kde hlavním mužským hrdinou je upír, „Model“ (*Model* / 모델) od I So-jōng⁶⁶, a od roku 2005 v tomto měsíčníku vychází romantická akční fantasy manhwa „Nabi“ (*Nabi* / 나비) z pera Kim Jōn-ču⁶⁷. Společně s Kulturní společností Haksan⁶⁸ (*Haksan munhwasa* / 학산문화사), což je další dceřinná společnost Daewon Media, a Seoul Cultural Publishers⁶⁹ (*Sōul munhwasa* / 서울 문화사), jejíž mateřskou společností je Seoul Media Group (SMG), je Daewon C.I. odpovědná za cca 50 % publikovaných manhww v Korejské republice. Měsíčně tyto tři největší společnosti vydají cca 250 různých manhww. Seoul Cultural Publishers vydává manhwa časopis „Jump“ (*Čōmpchũ* / 점프), založený již roku 1988, od roku 1993 „Wink“ (

100% Perfect Girl, Volume 8. WANN. NETCOMICS, 2009. ISBN-10 1600092233.

⁶³ DelRey Manga. Dostupné na : < <http://www.randomhouse.com/delrey/manga/index.pperl> >.

⁶⁴ 대원씨아이. Dostupné na : < <http://dwci.co.kr/> > a na : < <http://dwci.co.kr/comic/01comic.asp> >. Dostupné na : < http://www.koreacontent.org/co/d/daiwon/comp_info.html >. Dostupné na : < <http://www.daewonmedia.com/en/company/2/23.asp> >.

⁶⁵ I Mjōng-čin (이명진) se narodil roku 1974 v Korejské republice. Od roku 1995 kreslí slavnou akční fantasy mahwu „Ragnarok“ (*Rakūnarokchũ* / 라그나로크), která čerpá z norské mytologie, viz název manhwy, ale i japonské, atd. Podle této manhwy vznikla roku 2002 stejnojmenná online počítačová RPG hra.

Ragnarok RPG. Dostupné na : < <http://www.ragnarokonline.com/> >.

Ragnarok, Book 10. Myung Jin Lee. TokyoPop, 2004. ISBN-10 1591822092.

⁶⁶ Manhwa, a také malířka, I So-jōng (이소영), narozená v říjnu roku 1973, stojí za romantickými fantasy manhwaymi jako je „Arcana“ (*Arūkchana* / 아르카나), „Modrý ptáček“ (*Pūllubōdũ* / 블루버드) a psychologickým dílem „Sběratel hororů“ (*Horō kchōllektchō* / 호러 컬렉터).

⁶⁷ Kim Jōn-ču (김연주) je jihokorejská autorka a kreslířka narozená roku 1974. Mezi její další významná díla patří dobrodružná „Platina“ (*Pchūllatchina* / 플라티나), romantická „Malá královna“ (*Sojōwang* /少女王) a 1 svazková manhwa - dramatický příběh o dětském vojákově „Slunečnice“ (*Hābaragi* / 해바라기).

Dostupné na : < <http://cinie.cafe24.com/home.htm> >.

⁶⁸ 학산문화사. Dostupné na : < <http://www.haksanpub.co.kr/main/main.asp> >.

⁶⁹ 서울 문화사SMG. Dostupné na : < <http://www.ismg.co.kr/index.php> >.

Wingchū / 윙크)⁷⁰ zaměřený na romantickou manhwa všeho druhu a magazín „Mink“ (*Mingchū* / 밍크), který začal vyházet roku 1995. SMG stojí za například za fantasy manhway jako je dobrodružná „Banhonsa“ (*Banhonsa* / 반혼사), komediálně-romantická „Mana“ (*Mana* / 마나) nebo crossdressing „Sarasa“ (*Sarasa* / 사라사).

Problémem korejských vydavatelství jsou manhwabangy⁷¹, kterých je v současnosti v jižní Koreji cca 10 000, v nichž si lidé mohou manhwy půjčit a nemusí si je kupovat. Tento fakt ovlivňuje kvalitu manhwy, které jdou do tisku, vydavatelství upřednostňují kvantitu nad kvalitou, aby zvýšila své zisky, protože většina prvních vydání se dostane právě do manhwa půjčoven. Teprve až když se manhwy osvědčí u čtenářů, přijdou další dotisky populárních manhwy. Také nelegální internetové kopie a překlady zahraničních mang a komiksů dále snižují počet prodaných manhwy. S internetovým pirátstvím a osobami, které zcela ignorují copyright, se samozřejmě potýkají všechna média.

VI. ZPŮSOBY VYJÁDŘENÍ EMOCÍ V MANHWĚ

Emoce a nejrůznější způsoby, jakými je lze v zábavné literatuře vyjádřit, mají v manhwe zcela zásadní roli. Spolu s vizuálním prožitkem a poutavým příběhem jsou hlavní složkou, která přitahuje čtenáře a oblíbenost té či oné manhwy, a je přímo úměrná schopnosti autora a kreslíře zobrazit vnitřní pocity a myšlenky postav, například radost, vztek, nadšení či šok, ale i vnější jevy a okolnosti děje, například zvuky vydávané předměty v okolí hlavních hrdinů, jako je klepání na dveře (*ttukttak-ttukttak* / 똑딱똑딱), zvonění zvonku (*ttängttängttäng* / 땡땡땡), troubení klaksonu auta (*ppungppung* / 뽕뽕), kokrhání kohouta (*kchokio* / 꼬기오) či šplouchání vody (*ččolččol* / 찰찰), anebo zvuky, které způsobují postavy samy, jako je řehot (*kkalkkal* / 깔깔), smích (*haha* / 하하), chichotání (*hihi* / 히히) či křik (*aJa* / 아아), apod. V manhwe jsou obrázky seřazeny vedle sebe v tzv. panelech a jsou doplněny textem v bublinách. Každý autor má vlastní umělecký styl, ale k vyjádření citů používají všichni umělci tytéž prostředky. Originální kresbu a text.

⁷⁰ 윙크 Wink. Dostupné na : < <http://winklove.jumps.co.kr/> >.

⁷¹ Trends in Korean Comic Publishing. Dostupné na : < <http://www.accu.or.jp/appreb/report/abd/34-1/abd3412.html> >.

The Future of Books and Printing. Dostupné na : < <http://www.accu.or.jp/appreb/report/abd/33-3/abd3331.html> >.

Japan's Manga Market. Dostupné na : < <http://www.accu.or.jp/appreb/report/abd/34-1/abd3411.html> >.

Primárním cílem kresby je upoutat čtenáře, aby se rozhodl právě pro četbu určité manhwy. K tomuto účelu slouží obálka manhwy, která je barevná a zobrazuje často hlavního hrdinu, anebo důležitou situaci z děje. Význam či původ obrázku na obálce se ale lze dozvědět pouze přečtením dané manhwy. V této chvíli přejímá kresba jiný úkol, a tím je vizualizace příběhu a udržení čtenářovy dlouhodobé pozornosti a zájmu. Každý výraz tváře, ať už se jedná o zdvihnuté obočí vyjadřující otázku či údiv, anebo svěšené koutky úst naznačující zklamání či nechuť, postupně spolu s textem utváří charakter postavy, umožňuje nahlédnout a pochopit jejich vnitřní pochody, pohnutky a názory. Samozřejmě výtvarná složka také ukazuje prostředí, ve kterém se příběh odehrává, nejrůznější detaily od počasí až po atmosféru, čímž dále implikuje určitou náladu a vzbuzuje rozličné pocity. Text má v manhwe, co se vyjádření emocí týká, víceméně doprovodnou úlohu, protože jsou již poměrně přesně vyjádřeny kresbou samotnou skrze mimiku a jednání postav. Děj musí být dostatečně poutavý, aby si manhwa udržela čtenáře co nejdéle. K tomuto se v manhwe používají například emocionálně vypjaté situace, nečekané zvraty v ději, akční sekvence, zajímavé epizody vysvětlující či zpřesňující jednání postav a okolnosti či historii, záleží na žánru manhwy.

Právě emoce vyjádřené kresbou a doprovodným textem jsou tím hlavním, co vtahuje čtenáře do příběhu a dělá manhwu zajímavou. Životy obyčejných lidí přibližují manhwa reálnému světu, proto je tak oblíbená romantická (*sundžong* / 순정) manhwa, určená hlavně náctiletým dívkám, které se mohou lehce vcítit do svých hrdinek a skrze ně prožívat romantické chvíle. I dnes jsou naprosto běžné dohodnuté sňatky, kromě toho také nedostatek příležitostí k seznámení a hektický životní styl mladým ženám znemožňují nalézt lásku ve skutečném životě a *sundžong* manhwy jim umožňují únik do světa snů, ve kterém existují ideální partneři. Akční (*muhjop* / 무협) žánr je pro změnu přitažlivý ukázkami rozličných bojových umění. Emoční složka se neomezuje pouze na expresivní výrazy při bojových sekvencích, ale často i na hluboké filozofické problémy a situace, kdy musí hlavní hrdina udělat vážná rozhodnutí, což samozřejmě souvisí s velmi vypjatými emocemi. Erotické manhwy, jak je patrné již z názvu žánru, mají za cíl vzbudit pocity příjemné a vzrušující, k čemuž je využita převážně kresba a úloha textu je velmi omezená. Didaktické (*kjojuk* / 교육) (viz. Obrázková příloha č. 3) a zčásti i historické (*joksa* / 역사) manhwy mají úlohu ryze vzdělávací, a proto v nich má hlavní úlohu příběh a kresba je až na druhém místě, ale to nijak nesnižuje jejich kvalitu a úroveň. Okrajové žánry, jako je fantasy (*kongsang* / 공상), science fiction (*kongsang kwahak* / 공상 과학) apod., záleží úroveň a poměr emocí na příběhu, který

takovéto manhwy vyprávějí. Samozřejmě, že se rozsah a hloubka emocí liší podle toho zda se jedná o manhwu určenou pro náctileté (*čchöngsonjön* / 청소년) nebo manhwu pro dospělé (*söngin* / 성인) čtenáře.

Emoce se tedy v manhwe vyjadřují nejen normální mimikou postav a textem v bublinách, ale také těmito způsoby :

- a) obrazovou složkou – miniaturizované postavičky hlavních i vedlejších postav s velmi komickými výrazy tváře, účesy, postoji a pozicemi
- b) zvukovou složkou, která je zapsaná pomocí onomatopoií a mimetik
- c) detaily – volba oblečení, různé vzory a tvary, symbolika, budovy, počasí, stínování, pozadí, účesy, čas a období, ve kterém se příběh odehrává, apod.

Prakticky každý pocit a prožitek lze převést do obrazu a to za pomoci drobných roztomilých kresbiček lidí, zvířat a dalších bytostí vyskytujících se v manhwe, které zosobňují vnitřní já postav, zpřesňují a ukazují čtenáři skutečné pocity hrdinů děje a zároveň působí jako komická vložka. Faktická podoba hlavních či vedlejších postav je zminiaturizována a výraz tváře pozměněn a zveličen tak, aby čtenář mohl zcela jasně poznat, jak se daný subjekt cítí a co právě prožívá. Jedná se vlastně o určitý typ karikatury⁷², který se používá v asijských grafických novelách. Takováto miniatura může stát v okénku sama či je vložena do pozadí, například blízko hlavy postav a podobně, a zatímco výraz originálu může klamat mimikou, tyto malé kresby nikoliv, vyjadřují tedy emoce pravdivě a v reálném čase manhwy. Navenek se ženské či mužské postavy tváří klidně, ale skrze tato miniaturní zosobnění autor sděluje pravdu o jejich emocích.

Proporce těla jsou velmi atypické, nesouměrné a neodpovídají běžným parametrům, končetiny a nohy jsou v poměru k hlavě příliš malé (viz. Ilustrace 6), oči a ústa velká a velmi často se stává, že přesahují obličej. Celkový obraz působí deformovaně a infantilně, ale zároveň také velmi roztomile a vtipně, což je samozřejmě účelem těchto kresbiček. Vypoulené oči a doširoka otevřená ústa čtenáři sdělují, že postava je šokována (viz. Ilustrace 7), zatímco přehnaně velké slzy či proud slz nakreslený pod očima a zkřivená ústa vyjadřují smutek a pláč. Na obličeji mohou být vynechány některé součásti a to nos a zuby, případně je jejich

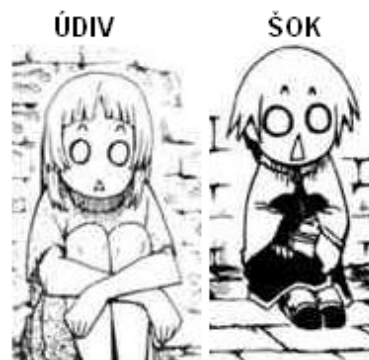
⁷² „... dobrá karikatura zahrnuje nadsázku „jako dynamický faktor vystihující celek“, působí, že formálně rušivý prvek přispívá vyváženosti celku. Jinými slovy, je to „krásné“ zobrazení harmonicky využívající deformace.“

ECO, Umberto. Dějiny ošklivosti. Argo, 2007, str. 152. kap. V. Ošklivé, komické a obscénní. ISBN 978-80-7203-893-0.

přítomnost pouze naznačená či naopak zveličená, například zuby mohou být zobrazeny jen jako jedna celistvá linka.

Ilustrace 6: HWANG Mi-ri. Sestup Sněhurky do pekla. (*Päks ölčiokkangnip* / 백설지옥강림). Svazek 1 kapitola 1

Ilustrace 7: ČO, Čong-man. Lovec čarodějnic. (*Üčchih öntchö* / 위치현터). Svazek 1, kapitola 1.

Oči, které mohou zabírat až 2/3 obličeje, či jej přesahovat, u těchto miniatur často postrádají zorničky, obzvlášť pokud mají vyjadřovat šok, obočí a řasy také mohou chybět nebo být naopak zvýrazněny jako dvě silné černé linky v případě, že postava cítí zlost, kterou se snaží potlačit. Když je na čele nakreslená vystouplá žíla, jde o náznak rozčilení nad cizím jednáním, slzička v okolí spánkové kosti může být výrazem pocitu v trapné situaci, kterou postava prožívá jako svědek či nepřímý aktér. Také účesy mohou mít expresivní význam, například rozcuchané rozevláté vlasy u ženských miniatur jsou možností, jak jasně naznačit rozhořčení nebo rozzuřenost.

Gesta a postoj těchto karikatur⁷³ jsou dalším prvkem, spolu s výrazem tváře, který implikuje nějaký typ emoce. Například zaťatá vztyčená pěstička vyjadřuje radost z vítězství, ale pokud jsou obě pěsti zaťaté a napjaté u těla, pak je význam odlišný a postava cítí vztek. Pozice a postoj jsou také důležité pro upřesnění vnitřního rozpoložení hrdinů příběhu, například volně vlající končetiny mohou sdělovat bezradnost, zatímco zcela rigidním postojem lze vyjádřit šok či okamžik následovaný ztrátou vědomí, jemuž předcházela nějaká trapná situace apod. Pozadí a okolí, v němž se tyto miniatury vyskytují, jsou rovněž důležitou složkou celkového vzhledu vyjadřujícího daný pocit. Pokud je postavice obklopena rovnými linkami směřujícími kolmo dolů, autor nám chce říci, že je postava v depresi.

Miniatury postav z manhwa jsou velmi oblíbené, objevují se i v animovaných seriálech a filmech, v počítačových hrách a samozřejmě i jako plastické či plyšové hračky nejrůznějších velikostí a barev pro děti a nadšené přívržence mahw či seriálů atd., z nichž pocházejí. Existují také ve formě přívěsků, nátisků na oblečení a látkách, obrázků na nejrůznějších produktech, od hrnečků až po talíře, a také jako speciální sběratelské edice.

Ilustrace 8: ČO, Čong-man. Lovec čarodějnic. (Üičchih ōntchō / 위치현터). Svazek 1., kapitola 1. Mumlající dav.

Dalším prostředkem, jakým lze v manhwa vyjádřit emoce a zvukovou složku, je skupina slov zvaná onomatopoeia a mimetika (ũisōngŭitchhō / 의성의태어)⁷⁴ neboli slova zvukomalebná a tvaromalebná (viz. Ilustrace 8), která imitují zvukový či vyjadřují obrazový vjem a jsou tvořena jednou a více hláskami či slabikami.

⁷³ „... Přesto však zdůrazňováním některých rysů objektu karikatura často usiluje o hlubší poznání jeho povahy. Někdy nemá za cíl odhalit „niternou“ ošklivost, nýbrž poukázat na tělesné a duševní vlastnost nebo na určité chování, díky nimž se karikovaný stává milým a sympatickým.“

ECO, Umberto. Dějiny ošklivosti. Argo, 2007, str. 152. kap. V. Ošklivé, komické a obscénní. ISBN 978-80-7203-893-0.

⁷⁴ PUCEK, Vladimír. Gramatika korejského jazyka, strana 285, 2.8.1. Přísluvce onomatopoická a mimetická. ISBN 80-246-1004-3.

Jedná se o hláskovou nápodobu existujícího zvuku či rytmu, který vydávají živé i neživé osoby, předměty a živly, anebo imitaci obrazu, barvy, pohybu, pozice či tvaru věcí, například slovo „*čchikčchik-pchokpchok*“ (칙칙폭폭) označuje vyfukování obláček kouře. Mimetika mohou znázorňovat i ostatní smyslové jevy jako je chuť, hmat a čich a druhotně i vlastnosti. Tato slova jsou citově zabarvená, tzn. expresivní, která poukazují na určitý fyziologický nebo psychologický stav apod. Na stavbě slova se to projevuje zvláštní alternací samohlásek nebo souhlásek, které jsou rozděleny podle jejich schopnosti vyvolat určité pocity.

Základní význam prostých souhlásek „*k, t, p, s, č*“ (ㄱ, ㄷ, ㅂ, ㅅ, ㅈ) je stupňován a zesilován záměnou souhlásek za intenzívy „*kk, tt, pp, ss, čč*“ (ㄱㄱ, ㄷㄷ, ㅂㅂ, ㅅㅅ, ㅈㅈ) nebo aspirované souhlásky „*kch, tch, pch, čch*“⁷⁵ (ㅋ, ㅌ, ㅍ, ㅊ). Intenzifikací nebo aspirací⁷⁶ lze vyjádřit rozdíly v gradaci zvuku, rychlosti pohybu či odlišnost ve velikosti nebo síle a pocity s těmito a dalšími jevy souvisejícími. Mnoho korejských onomatopoií a mimetik má velice podobný tvar a význam. Pokud se od základní znělé formy souhlásky liší intenzívností, pak se tato onomatopoeia nazývají intenzívy, jestliže se ale liší aspirovaností, pak se jedná o tzv. paraintenzívy⁷⁷. Změny výslovnosti prosté souhlásky na intenzívu nebo na aspirovanou souhlásku je většinou ukazatelem nárůstu či zvýšení hlasitosti, intenzity, velikosti, prodloužení časového intervalu, atd. Například prostá forma „*sabun-sabun*“ (사분사분) implikuje tichý lehoučký padající sníh, zatímco aspirovaná varianta „*sapchun-sapchun*“ (사퐁사퐁) označuje tichou chůzi. Onomatopoeia a mimetika jsou typická hlavně pro asijské jazyky (japonština, korejština, čínština, atd.).

V českém jazyce jsou onomatopoeia a mimetika spíše méně početnou skupinou slov, a tak pro mnohé korejské výrazy neexistují české ekvivalenty. Odlišnost této skupiny slov v různých jazycích je způsobena rozdíly v hláskových systémech a v různé interpretaci určitého zvuku. V korejštině bychom jen těžko hledali souhlásku „f“ stejně jako bychom nenalezli hlásku „ng“ v české abecedě. Rozlišujeme tři základní podskupiny⁷⁸ onomatopoií a mimetik : zvukomalebná (zvuková) slova, například „*umul-umul*“ vyjadřuje mumlání, tvaromalebná (obrazová) slova, například „*čchongčchong*“ (총총) vyjadřuje zbrklý či unáhlený pohyb, a také zvuko-tvaromalebná slova, například „*pchödökpchödök*“ (퍼덕퍼덕) vyjadřuje pleskání

⁷⁵ MARTIN, E.Samuel. A reference to grammar of Korean. Tuttle Publishing, 1992, strana 23. ISBN 0-8048-3771-6.

⁷⁶ PUCEK, Vladimír. Gramatika korejského jazyka, Karolinum, 2005, strana 29, Souhlásky intenzivní a aspirované. ISBN 80-246-1004-3.

⁷⁷ MARTIN, E.Samuel. A reference to grammar of Korean. Tuttle Publishing, 1992, strana 343. ISBN 0-8048-3771-6.

⁷⁸ NIKOLAJEVIČ, Mazur Jurij. Gramatika korejského jazyka. Moskva 2000, strana 76.

nebo třepotání křídel. Samozřejmě je možné tuto skupinu slov dělit i dalšími způsoby, například na onomatopoeia zvolací, onomatopoeia smíchu a podobně.

Každý autor a kreslíř manhwa samozřejmě používá odlišný inventář onomatopoeií a mimetik⁷⁹. Výskyt a typy těchto slov dále závisí na žánru a subžánru, čase a prostředí v němž se daná manhwa odehrává, sociálním postavení postav, čtenářské skupině jíž je manhwa určena apod. Například v 16. svazku romantické manhwy „Plný dům“ (*Pchulhausŭ* / 폴하우스) od manhway *Won Su-jŏn* (원수연) byla použita následující onomatopoeia a mimetika: buch, zvuk pádu, zavírání dveří „*tchak*“ (탁), bum, zvuk při dopadu „*kkwang*“ (꽁), bušení srdce „*tugŭn*“ (두근) (viz. Obrázková příloha č. 9), „*hohoho*“ (호호호), „*hahaha*“ (하하하), ječivý zvuk, který vydávají brzdy „*kkiik*“ (끼익), jejda, ale ne „*ŏmŏ*“ (어머), kašlání „*kchollok*“ (콜록), klepání, ťukání, zvuk dopadu „*kchung*“ (쿵), mnutí rukou „*čumullŏk*“ (주물럭), opakovaně padat „*pchŏkpchŏk*“ (퍽퍽), potlesk „*ččakččak*“ (짝짝), remcání, sténání „*kkŭng*“ (궁), váhání, výplňkové slovo ehm „*ŭng*“ (응), vrtění se, svíjení se „*kkomdžirak*“ (꼼지락), vyjádření bolesti, ach, au „*aa*“ (아아), vyjádření chladu „*ssŏllŏng*“ (썰렁), vyjádření údivu a obdivu, wow „*waa*“ (와아), zakašlání, zakuckání se „*kchek*“ (켱), zvonění telefonu „*ttarŭrŭng*“ (따르릉), zvuk zabouchnutí dveří, prásk, buch „*kchwang*“ (광).

V 11. svazku fantasy manhwy „Tisíc a jedna noc“ (*Čchŏnil jahwa* / 천일야화) od autora příběhu *Čŏn Čin-sŏka* (전진석) a kreslíře *Han Sŭng-hŭie* (한승희) se vyskytují například tato onomatopoeia a mimetika: cítit bodavou bolest „*ččirit*“ (찌릿), driblování „*tchangtchang*“ (탕탕), hučení, bzučení „*ungsŏng*“ (웅성), chichotání, pochechtávání „*kchŭkkchŭkkchŭk*“ (크크크), klepnout, zaklepání „*tchuk*“ (툭), kliknutí počítačové myši „*talkchak*“ (달락), kradmý pohled „*hilkkŭp*“ (힐끔), křik „*uaa*“ (우아아), mnutí rukou, otřít si ruce „*ssŭkssŭk*“ (쓱쓱), mrknutí „*ččinggŭt*“ (짙긏), naprázdno polknout „*kkulkkŏk*“ (꿀꺽), pískání „*ppik*“ (뽀), plácnout sebou na zem, plesknutí „*tchŏlssŏk*“ (털썩), praskání dřeva na lodi „*tchatak / ppudŭdŭ*“ (타닥 / 뿌드드), překvapený výraz „*hŭmčchi*“ (흠칫), pšt, výzva k utišení se „*swit*“ (췌), radostný výkřik, vypísknutí „*kkjaak*“ (까악), rychle se postavit „*pŏlttŏk*“ (벌떡), spěchání, neklid „*hŏdung*“ (허둥), svlékání se „*hullŏng*“ (훌렁), tepání, pulzování „*tŏlkchŏng*“ (덜컹), plahočení se „*ččobŏk*“ (저벅), trhání, plácnutí „*ččokččok*“ (쑹쑹), třesknutí „*pchang*“ (팡), vrtění hlavou „*toridori*“ (도리도리), vykračování si „*ttubŏk*“ (뚜벅).

⁷⁹ Z důvodu, že každý autor a kreslíř manhwa používá různá onomatopoeia a mimetika, a také vzhledem k rozsahu této práce se tímto tématem dále nebudu zabývat. Pro ukázkou jsem tedy uvedla pouze příklady onomatopoeií a mimetik z 16. svazku manhwy „Plný dům“ (*Pchulhausŭ* / 폴하우스) od manhway *Won Su-jŏn* (원수연) a z 11. svazku manhwy „Tisíc a jedna noc“ (*Čchŏnil jahwa* / 천일야화) od autora příběhu *Čŏn Čin-sŏka* (전진석) a kreslíře *Han Sŭng-hŭie* (한승희).

), vysoko se tyčit „*uttuk*“ (우뚝), zatnutí pěstí „*pulkkŭn*“ (불끈), zvuk vlnobití, vlny tříštící se o skálu či o bok lodi „*čchölssŏk*“ (철썩), zvuky bouře na moři „*kchuwaaa*“ (쿠와아아).

VII. HOMOSEXUALITA V EROTICKÉ MANHWĚ

Homosexualita se v Koreji stala populárním námětem manhwa přibližně v první polovině 90. let 20. století. Konzervativní korejská společnost není vůči osobám menšinového sexuálního zaměření příliš tolerantní. Tradiční zvyklosti, rodinné vztahy a nepsaná nutnost zplodit potomka, který se posléze postará o své rodiče a bude vzdávat úctu předkům implikuje, že soužití dvou mužů by bylo neuctivé vůči rodičům a předkům. Křesťanská církev⁸⁰ pro změnu pokládá homosexualitu společně s používáním antikoncepce a pornografií jakéhokoliv druhu za hřích či minimálně za psychickou poruchu a nemoc. Milostný vztah dvou mužů tedy byl a stále je v Koreji považován za cosi abnormálního, ale v manhwaích zaměřených na toto téma je vykreslen romantický a sexuální vztah dvou mladých přitažlivých chlapců či mužů, nikoliv příběh o deviantním či hříšném chování. Cílovou čtenářskou skupinou těchto romantických manhwa jsou primárně mladé ženy, žánr spadá do manhwa pouze pro dospělé (*sŏngin manhwa* / 성인 만화), přestože se jedná o formu umění, o erotiku a ne o pornografii⁸¹. Samozřejmě pohled na erotiku a pornografii je víceméně subjektivní záležitostí a v různých částech světa a kulturách se značně liší.

Tyto manhwy píše většinou ženy, často slavné kreslířky, z nejznámějších zmíním Won Su-jŏn, která stojí za psychologickou násilí zobrazující manhwa Let Dai (*Ret dai* / 렛 다이) o vztahu dvou mladíků, a samozřejmě autorky, které se specializují víceméně pouze na tento žánr jako je I Jŏng-hŭi a její manhwa „Summit“ (*Čŏlsŏng* / 절성). Populární jsou také

⁸⁰ Letter to the bishops of the catholic church on the pastoral care of homosexual person. Joseph Cardinal Ratzinger se souhlasem jeho svatosti Jan Pavla II. 1986. Dostupné na : < http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19861001_homosexual-persons_en.html >.

Catechism of The Catholic Church. Part three. Section two. Chapter two. 2331, 2332, 2333, 2335, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361. Dostupné na : < <http://www.scborromeo.org/ccc/p3s2c2a6.htm#2357> >.

⁸¹ „... Na pornografii, kterou lze určit na první pohled, je cosi nezkrotného a neredukovatelného. Neredukovatelného proto, že už byla redukována v té nejvyšší možné míře: na tělo či jeho sexuální části, na sex jako mechanismus. Dá se říci, že je zcela obnažená až na samotné jádro. Proto je tu riziko, že když je sexuální vyobrazení - ať už v literatuře, ve filmu či na internetových stránkách - zbaveno umělecké či kulturně vzdělávací hodnoty, začne být posuzováno z pohledu autority jako cosi obscénního.“

CHOCHOLA, Martin. Podívám se a vidím: Kritéria subjektivního určování hranice mezi erotikou a pornografií. Diplomová práce, FF, UK, katedra psychologie. Strana 11. 2004.

překlady japonských mang, konkrétně žánrů 1) tzv. shonen-ai (少年愛) vykreslující romantickou lásku mezi chlapci, a také 2) tzv. yaoi (やおい), jehož obsah je více pornografický než v shonen-ai, které obsahuje pouze lehkou erotiku.

Eroticky zaměřené manhwy mají všeobecně velmi propracovanou kresbu, krásné detaily, ovšem děj výrazně pokulhává, protože v tomto žánru je hlavní vizuální prožitek. Lze ale nalézt i výjimky a to jsou právě korejské manhwy na téma chlapecké lásky, které popírají stereotypy a mají široké žánrové rozpětí od romantických až po psychologické náměty.

V těchto manhwhách se nejedná čistě o pornografii⁸², ale spíše o virtuální homosexualitu, čtenáři, respektive čtenářky, nehledají skrze graficky zpracovaný vztah dvou mužů sexuální uspokojení, jde o neškodný voyerismus. Také není hlavním cílem zobrazit podobu a povahu homosexuálních vztahů, i když názorový pohled na ni je v zásadě pozitivní, ale naprosto normální lásku dvou mladých lidí, kteří se milují bez ohledu na to, jakého jsou pohlaví, samozřejmě překážky, které jim život staví do cesty jsou jednou z hlavních složek děje, tak jako v každé romantické a jiné manhwe. Přesto je poměrně častým jevem, že hlavní hrdinové popírají svou sexuální orientaci, s tím, že by svůj protějšek milovali v jakémkoliv těle, čímž se vlastně distancují od gay komunity, přestože jejich partner k ní patří.

⁸² „...Feministická hnutí žádají pornografii, která by divákovi poskytovala více prsou pro představivost a invenci, obsahovala více citů, odrážela konkrétní rovnocenný vztah mezi znázorňovanými lidmi a předkládala mu nabídku využitelnou později ve vlastní zkušenosti, zahrnující ideu lásky, svobodu volby a touhu po konkrétní milované osobě. Pro takovou pornografii máme jiné označení : erotika.“

CHOCHOLA, Martin. Podívám se a vidím: Kritéria subjektivního určování hranice mezi erotikou a pornografií. Diplomová práce, FF, UK, katedra psychologie. Strana 86. 2004.

Ilustrace 9: JU, Ha-čin. „Zcela uchvácen Mu-gjõlem“ (Wandžõn Mugjõlhage sarodžaphida / 완전무결하게 사로잡히다) Svazek 2., kapitola 2. Hlavními hrdiny této romanticko-dramatické manhwy jsou starší Mu-gjõl a jeho mladší milenec I-wõn, oba spadají do věkové kategorie 20 až 25 let.

Například hlavní hrdina Mu-gjõl z manhwy „Zcela uchvácen Mu-gjõlem“ (*Wandžõn Mugjõlhage sarodžaphida / 완전무결하게 사로잡히다*) z manhwy Ju Ha-čin⁸³ o sobě tvrdí, že není gay, protože miluje jen jednoho muže a to svého mladšího přítele I-wona, který ovšem svou homosexualitu nijak nepopírá.

V tomto erotickém subžánru existuje svět fantazie a neuskutečnitelné touhy, kde předsudky, předpojatost a nepsané sociální zákony neplatí. Muži nejsou ryze dominantní složkou partnerského vztahu, protože jejich protějšek je stejného pohlaví. Toto je pro čtenářky velmi atraktivním faktem, protože v manhách, jež zobrazují heterosexuální vztahy, je žena dříve či později vmanévrována do submisivní role. V erotické či spíše pornografické literatuře pro muže jsou navíc ženy zcela degradovány na bezduchý sexuální objekt bez vlastní vůle. Komunikace je v nich omezena bezobsažné věty jednoduché či jednoslovné výkřiky vášně. Případné dialogy jsou velmi kostrbaté až nesmyslné a slouží jako výplň „hluchých míst“ v

⁸³ Manhwa Ju Ha-čin (유하진) se narodila v únoru roku 1980. Mezi její další díla patří kromě populární manhwy „Zcela uchvácen Mu-gjõlem“ (*Wandžõn Mu-gjõlhage sarodžaphida / 완전무결하게 사로잡히다*) také romantická „Wa!“ (*Wa! / 오!*) a „Zneklidňující deník“ (*Pcharanmandžang taiõri / 파란만장 다이어리*). Dostupné na : < <http://www.comixest.com/index.php?code=managa&no=1374&fr=sc> >. Totally Captivated, Volume 2. Hajin Yoo. Netcomics, 2008. ISBN-10 1600092942.

úvodu, prvních několik stran bez explicitního sexuálního obsahu. Oproti tomu hlavní hrdinové v manhwhách o lásce dvou mladých mužů jsou schopni projevit své pocity a názory, tedy zcela normálně komunikovat, a nejsou nijak svázáni svým vlastní egem či společenským postavením, pokud jde o jejich chování v intimním či jiném vztahu.

Ilustrace 11: Princezna (Pchürinsesŭ / 프린세스) od manhway Kim Se-jöng. Svazek 9, bonusový příběh. Mužský pohlavní úd není vůbec zakreslen.

Ilustrace 10: Princezna (Pchürinsesŭ / 프린세스) od Kim Se-jöng. Svazek 9. Kapitola 2. Postkoitální zamyšlení.

Pokud dojde k samotnému sexuálnímu styku, tak jsou pohlavní orgány často umně vynechané (viz. Ilustrace 10), rozostřené či zakryté částí oblečení, pokrývkou nebo částí těla dané mužské osoby či jeho partnera, například stehnem, apod. Samotný milostný akt lze také zcela vynechat a zachytit až postkoitální interakci (viz. Obrázková příloha č. 10) mezi hlavními hrdiny (viz. Ilustrace 11 a 12).

Samozřejmě existují i manhwy zaměřené ryze na homosexuální pornografii, jejichž dějová kvalita je nevalná, protože hlavní význam leží v kvantitě velmi expresivního sexuálního materiálu. V těchto manhwhách jsou pohlavní orgány i sexuální pozice zobrazeny beze studu či uměleckých

Ilustrace 12: „Tisíc a jedna noc“ (Čchönil jahwa / 천일야화) od Čön Čin-sök. Svazek 6. Kapitola 2. Postavy příběhu Perikles a Alcibiades zachyceni v milostném objetí krátce po vyvrcholení sexuálního aktu.

pokusů o „cenzuru“ (viz. Ilustrace 10, 11 a 12).

Hlavními hrdiny jsou vždy dva velmi krásní muži (viz. Obrázková příloha č. 10) androgynního vzhledu (viz. Ilustrace 12), stejně tak i postavy vedlejší, což zcela odpovídá tomu, jak jsou v manhwhách zobrazovány ženy - krásné vzhledově dokonalé bytosti bez fyzických vad. Jsou vysocí, štíhlí, mají jemné někdy až zženštilé rysy, výrazné lícní kosti, velké oči mandlového tvaru a dlouhé řasy, jemné delší vlasy, a také zcela postrádají ostatní tělesné ochlupení samozřejmě i v oblasti pohlavních orgánů.

Svoji roli má samozřejmě také módní prvek, moderní oblečení je záměrně „navržené“ tak, aby dále zdůrazňovalo neurčitelnost pohlaví aktérů děje, tzv. unisex móda, která je vhodná pro muže i pro ženy.

Je prakticky nemožné z kresby určit věk, rasu a národnost. Starší generace, tedy osoby od 40 let výše, může být znázorňována například s vráskami u očí či kolem úst, apod., ale to jim nijak neubírá na jejich fyzické kráse a přitažlivosti. Vzhledem k původu manhwy, demografii, vlastním jménům postav, apod., se předpokládá, že protagonisté manhwy jsou vesměs Korejci. Ovšem pokud se v ději vyskytují i cizinci, pak bez bližšího písemného popisu nelze rozpoznat, zda se jedná o obyvatele USA, Evropy či Austrálie, protože fakt, že všichni Asiaté mají v zásadě černé vlasy a tmavě hnědé šikmé oči, je v manhwhách zcela ignorován. Naštěstí je výskyt cizích státních příslušníků v manhwhách minimální, omezuje se na žánr fantasy a sci-fi.

Celkově je vzhled postav

homosexuálů, a také bisexuálů a heterosexuálů, v manhwhách velmi nerealistický. Lze říci, že tito „dokonalí nadlidé, androgyni⁸⁴“ jsou nejen ideálem krásy, ale také ducha. Snoubí se v nich ty nejpřitažlivější vzhledové a komplikované povahové vlastnosti obou pohlaví. Nejsou to tedy skuteční muži, ale vysněné bytosti, které jsou vyjádřením nespokojenosti současných

„... na počátku existovala tři pohlaví: mužské, ženské a androgynní. Teprve, když Zeus každého rozdělil na dvě bytosti, byli zde muži, „kteří se přivíjeli k mužům“, ženy, „které projevovaly náklonnost k ženám“ (tyto dva druhy nepřemýšlely o smrti a plodu potomstva, ale byly k tomu později přinuceny zákonem), a potom ti, jež bychom dnes označili za heterosexuály“
od Kim Se-jong, Svazek 2, Kapitola 1, Modro-
ECO, Umberto. Dějiny Ošklivosti. Argo, 2007, str. 26. kap. I. Ošklivost v antickém světě. ISBN 978-80-7203-893-0

zelené oči, světle blondaté vlasy – postava ve
fantasy manhwe, proto atypický nekorejský

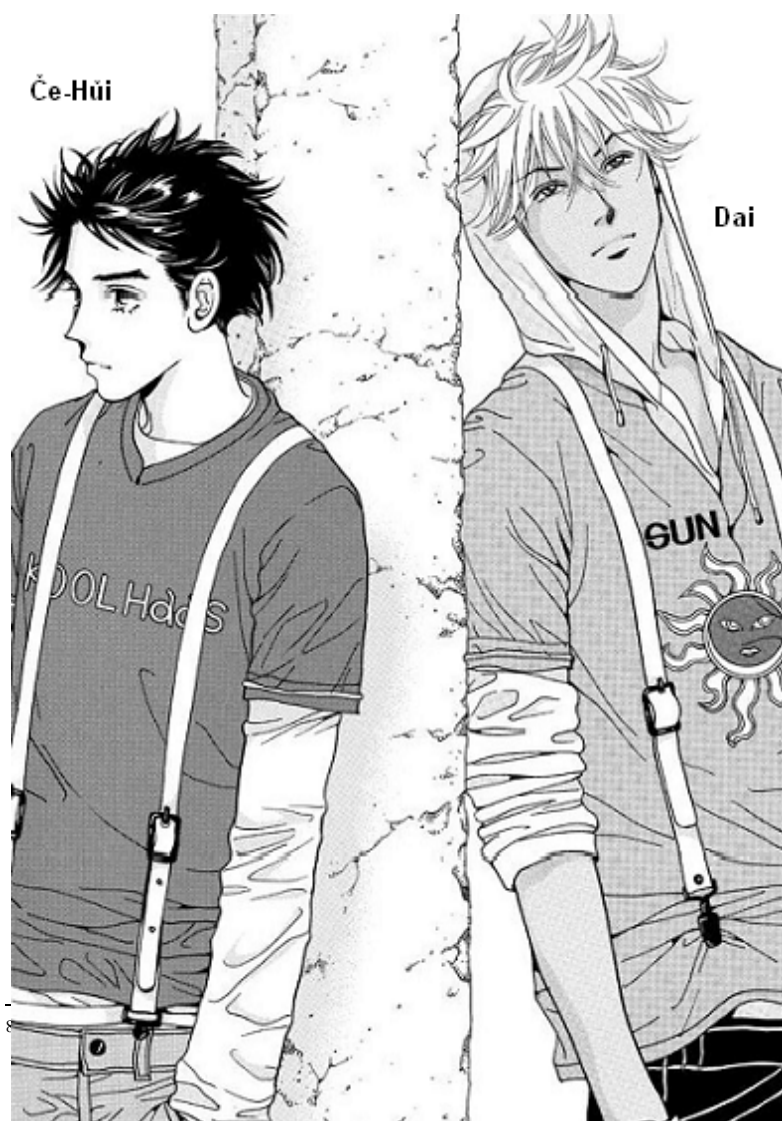
žen s realitou, s omezujícím stereotypem „muži – dominantní samci, agresivní vůdčí typy, ženy – submisivní samice, tzv. něžné pohlaví schopné kompromisů“. Výjimkou, co se vzhledu týká, jsou postavy z manhwa či mang jež píše a kreslí autoři, kteří jsou sami homosexuálové, například hrdinové japonského mangaky Tagame Gengorō, jsou zásadně velcí, svalnatí a silně ochlupení muži s širokými rameny.

7.1. Psychologická manhwa „Let Dai“ (*Ret tai* / 렛 타이) od manhway Wŏn Su-jŏn (원수연)

Let Dai⁸⁵ je manhwa s umně propracovanými charaktery a psychologickými rozbory realisticky působících postav. Velmi detailní kresba, dramaticky pojatý příběh, otevřenost, akční děj, násilí a velmi silné emoce dělají z Let Dai opravdový klenot mezi manhway, ať už jsou orientované na vztah mezi dvěma muži, v tomto případě studenty střední školy, či ne. Je to příběh zakázané lásky, obsese a nenávisti, přátelství a zrady, který se odehrává v Soulu v blíže neurčitelném čase. Postavy jsou velmi atypické, a to nejen svým nekorejským vzhledem

(blond vlasy, zelené oči apod.), ale hlavně svými povahami.

Ústředními postavami jsou zodpovědný student Ju Če-hŭi (유제희) a zcela amorální vůdce pouličního gangu Dai (타이). Sympatický, ohleduplný, ale nepřilíš výrazný Če-hŭi, který se snaží být ideálním synem, žije se svou ovdovělou tvrdě pracující matkou, jeho otec byl totiž obětí autonehody. Dai je komplikovaná osobnost, je to inteligentní, arogantní, nezodpovědný a sobecký

*Ilustrace 14: „Let Dai“ (*Ret tai* / 렛 타이) od manhway Wŏn Su-jŏn . Svazek 15. Kapitola 5. Dai a Če-hŭi.*

rebel se sadistickými sklony, ale zároveň má velmi zvláštní charisma. Přestože Če-hüie fyzicky i psychicky zraňuje, například nechá svůj gang, aby znásilnil jeho přítelkyni, Če-hüi je jím stále morbidně fascinován a přitahován a nedokáže se od něj odpoutat, dokonce se na čas stane, byť nedobrovolně, i členem Daiova gangu. Ale ani Dai se nedokáže oprostit se od obsesivní potřeby být s Če-hüiem. Dai prakticky celou manhwu působí jako nebezpečná labilní osoba. I jeho rodinné zázemí lze popsat jako klišé, sobecká matka a otec politik bez skrupulí syna zcela ignorují, starší bratr a sestra rovněž, naprosto ideální prostředí k výchově asociálního agresivního jedince zcela neschopného empatie, který nemá žádné morální hodnoty ani svědomí.

Ovšem Dai má i klidnější a lze říci lidštější stránku, kterou v něm vyvolává například jeho stará nemocná babička, o kterou se jako jediný z celé rodiny stará a poslze i Če-hüi, do kterého se zamiluje. Jeho náklonnost k babičce je velmi nečekaná, protože již od první kapitoly je jasně vykreslena jeho nenávist k ženám. Ale právě ve chvílích, kdy vůči ní projevuje vřelé city, tolik odlišné od jeho běžného povrchně a znuděně působícího projevu, je vidět, jak rozpolcenou osobností Dai ve skutečnosti je. Na jedné straně psychopat a sociopat a na straně druhé milující vnuk, osamělý chlapec bez přátel toužící po lásce. Če-hüi i Dai projevují touhu se osvobodit, nejen jeden od druhého, ale také od společenských konvencí, které je svazují, a právě to je činí tak realistickými a podivným způsobem i velmi sympatickými antihrdiny.

Daiův psychický vývoj je velmi pomalý. Zpočátku je Dai netolerantní, sobecký a krutý sociopat, který nebere ohledy na nic a na nikoho. Ale jeho zvláštní pouto s Če-hüiem a láska kterou k němu začne pociťovat, jej postupně nutí vyžrát, dospět a naučit se chápat běžné lidské emoce, respektovat pocity ostatních, zvyky a morální hodnoty, byť jsou v jeho případě stále poněkud pokřivené. Také začne být více sociálně aktivní. Če-hüi se díky vztahu s Daiem naučí respektovat sám sebe, a také si uvědomí, že jeho přání být svobodným, je jednou z věcí, která ho přitahuje k nespoutanému Daiovy. Jejich cesty jsou tedy zcela opačného charakteru, přesto se harmonicky doplňují - Dai se učí být zodpovědný a ohleduplnější k ostatním, zatímco Če-hüi poznává, jaké je být sobecký. Oba dva si uvědomují, na rozdíl ode jejich rodin, že na pohlaví nezáleží, důležité je jen to, co k sobě cítí.

Prostor zde dostávají i vedlejší postavy, konkrétně velmi krásná a inteligentní Jun-ün (윤은), starší sestra Če-hüiovy přítelkyně Ůn-hjõng (은형). V této manhwe je symbolem

nesobeckosti a neopětované lásky, protože je tajně zamilovaná do Če-hŭie, ale kvůli mladší sestře své city nikdy neprojeví. Energická Ůn-hjŏng je velmi tragická postava, která projde mnoha životními zkouškami a zřejmě největšími psychologickými proměnami ze všech protagonistů této manhwy. Poté, co je brutálně znásilněna Daiovým gangem, se z usměvavé a milé dívky stane labilní rebelka, která trpí depresi a fobií z fyzického kontaktu s lidmi, hlavně muži. Zcela změní nejen své chování, ale i zevnějšek, ostříhá si vlasy na krátko a začne nosit chlapecké oblečení, také kouří a pije alkohol a při jakémkoliv náznaku šikany vůči dívkám je velmi agresivní. Její reakce na traumatizující zážitek je ale zcela pochopitelná. Se znásilněním se vyrovnává velmi pomalu a až v patnáctém svazku manhwy je u ní vidět změna k lepšímu, Ůn-hjŏng si opět oblékne dívčí šaty, což značí, že se již přestala nenávidět a znovu přijala svoji ženskost.

Autorka „Let Dai“ v prvním svazku zcela nečekaně přeskočila úvod, ve kterém manhwy obvykle stručně představují aktéry a okolnosti děje, a přešla přímo k akční scéně. Če-Hŭi se statečně pokusí pomoci přepadené dívce, ale mladík stojí proti značné přesile, pět ku jednomu. Naštěstí, poté co zjistí, že neznámá dívka je již mimo nebezpečí, se mu díky intervenci náhodného kolemjdoucího, podaří utéci. Čtenář by si tedy mohl oddychnout, vše dobře dopadlo, a Če-hŭi se navíc zachoval jako charakterní hrdina, ovšem Wŏn Su-jŏn svým postavám klidu nedopřeje. Druhý den totiž na Če-hŭie čeká onen gang a cestou ze školy jej velmi surově zbije. Všechny 15 svazků této manhwy je protkáno nečekanými zvraty v ději, brutálním násilím, dramatickými scénami a osobními tragédiemi hrdinů. Z těch nejvýznamnějších zmíním znásilnění Ůn-hjŏng, setkání Če-hŭie s Daiovou babičkou a poté setkání Daie z Če-hŭiovou matkou, bolestivý rozchod hlavních hrdinů a jejich následné udobření, atd. Přes všechny překážky se ale z obou mladíků postupem času stanou nejen nejlepší přátelé, ale také milenci, jsou si blízcí způsobem, který je stejně bolestivý jako je fascinující. Povahu jejich sexuálního vztahu autorka skutečně vykreslí až ve dvanáctém svazku, v předchozích částech byly jen nepřímé náznaky a flirtování. Protože Korejci opravdu milují tragické konce, tak ani Wŏn Su-jŏn neudělala v případě této manhwy výjimku.

Závěrečný díl má zcela nečekaný a otevřený dramaticko-romantický konec. První kapitola patnáctého svazku opět začíná násilnou scénou, stejně jako v prvním svazku. Nový místní gang vážně zraní Če-hŭie, který ale přežije díky zásahu Daie. Následující část ukazuje rozhovor Daie s jeho starším bratrem, který jako jediný z rodiny akceptuje bratrovu homosexualitu. V další kapitole nám autorka podsouvá štěstí hlavních hrdinů, kteří jsou opět spolu. Romantická scéna na pláži by byla ideálním romantickým epilogem, ale není, protože

Wŏn Su-jŏn milenecký pár Dai - Če-hŭi opět rozdělí. Dai svému bezcitnému otci slíbí, že odejde do USA a už se nikdy nevrátí, aby nenarušil jeho politickou kariéru a nepošpinil rodinné jméno svojí homosexualitou. Po několika letech, Če-hŭi v tomto mezidobí získal nespécifikovaný titul na VŠ, se ale do Koreje vrátí a znovu se setká s Če-Hŭiem. Zpočátku skrývá svou identitu, ale jeho přítel jej rychle pozná. Dai vypráví o tom, jak Če-hŭie postrádal a stále ho miluje, ale vzápětí prohlásí, že „starý Dai je mrtvý“. Nepřímo tím vyjádří, že již dospěl, ale stále čeká na Če-hŭiovo rozhodnutí. Než totiž Dai odletěl do USA, zanechal Če-hŭiovy na letišti dopis, který se k němu ale nikdy nedostal. Opět se rozjedou a Če-hŭi se vydá na letiště, aby si přečetl onen dopis. V něm jej „starý Dai“ prosí, aby jej Če-hŭi našel, ať je kdekoli, a navždy ho miloval. Je jejich osudem být spolu. V této chvíli se opět nabízí velmi romantický epilog, ovšem manhwa Wŏn Su-jŏn této šance opět nevyužije a konec ponechá víceméně otevřený. Poté co v manhwe uběhlo přibližně šest měsíců, se v závěrečné kapitole dozvídáme, že Če-hŭi poslal matce fotky z USA, a také, že je za oceánem šťastný. Pravděpodobně se opět setkal s Daiem, ale vzhledem k nedostatku přímých a jasných důkazů, je to nejisté.

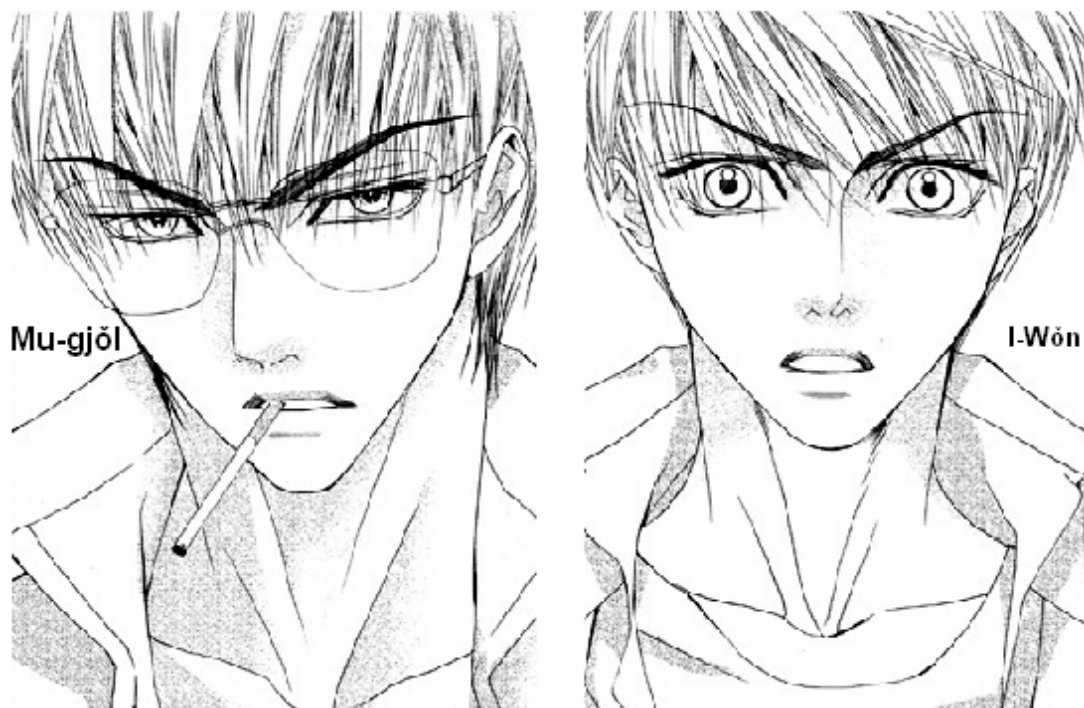
7.2. Komedialní manhwa „Zcela uchvácen Mu-gjŏlem“ (Wandžŏn Mugjŏllhage sarodžaphida / 완전무결하게 사로잡히다) a manhwa Ju Ha-čín (유하진)

Hlavními hrdiny této manhwy jsou 23-letý mladý student a poslíček Čŏng I -wŏn (정이원) a 25-letý šéf společnosti poskytující úvěry, což je ovšem pouhá zástěrka pro mafii, Ŭn Mu-gjŏl (은무결) (viz. Obrázková příloha č. 10). Manhwa se odehrává v Soulu a jeho okolí. Oba muži za sebou mají velmi neradostné dětství, které je psychicky hluboce poznamenalo. Právě způsoby, jakými se oba se svojí minulostí vyrovnávají, je důležitou součástí děje. Vedlejšími postavami je Mu-gjŏlův vzor a učitel ve středních letech, pan I, který se o něho postaral poté, co Mu-gjŏl utekl z dětského domova, kde žil nějaký čas společně s I-wŏnem. Další důležitou postavou je I-wŏnův nejlepší kamarád a spolužák To-hŏn, který je do I-wŏna platonicky zamilovaný a původcem setkání ústředního mileneckého páru je I-wŏnův ex-přítel Sin Či-ho. Vztahy všech protagonistů jsou velmi propletené, ale vyvíjí se postupně, a tak je děj poměrně přehledný.

Naturalistické a detailní kresby intimních scén se zde téměř nevyskytují, případná erotika tedy není příliš explicitní, hlavní je romantika, vývoj vztahů a humor s jakým I-Wŏn a jeho okolí berou život tak, jak je, i ty nejdramatičtější situace jsou odlehčené vtipem. Komickou scénou je například první polibek mezi I-wŏnem a Mu-gjŏlem, který zcela šokuje

přihlížející kolegy-gangstery, ale posléze se všichni do I-wŏna platonicky zamilují. Mladý Čöng si je totiž získá svou přátelskostí a milou drzostí a samozřejmě tím, že o ně pečuje, nosí jim kávu či pivo a uklízí. Přestože tato manhwa obsahuje násilné scény, což lze vzhledem k lichvářskému prostředí očekávat, spadá do komediálně-romantického žánru, protože autorka umně využívá situační humor. Dokonce i postavy Mu-gjŏlových podřízených působí sympaticky, byť velmi nerealisticky, těžko uvěřit, že by yli skuteční zločinci všichni pohlední, upravení, galantní a milí mladí muži.

Čöng I-wŏn je volnomyšlenkářský, přátelský mladík zvyklý starat se pouze sám o sebe. Matka, pro kterou byl pouhou přítěží, jej jako malé dítě zanechala jeho osudu v opuštěné chatce v lese. Poté, co I-wŏna náhodou našli turisté, předstíral ztrátu paměti, protože ztratil důvěru nejen v matku, ale i v lidi a v mezilidské vztahy jako takové a raději se nechal poslat do sirotčince. Jeho matka je zřejmě také důvodem I-wŏnova velmi negativního postoje k ženám a jeho přímo panického strachu z navázání pevného citového či romantického vztahu. Ovšem k čistě fyzické lásce výhrady nemá, právě naopak. Právě jeho sklony k „nevěře“ jej nakonec přivedou do problémů. I-wŏn podvede svého žárlivého milence Či-ha a ten, aby se svému již ex-příteli pomstil, přesvědčí svého nového přítele, přitažlivého a nebezpečného šéfa mafie Mu-gjŏla, že I-wŏn jej všude pronásleduje, a potřebuje takřikajíc „dostat lekci.“ Mu-gjŏl tedy I-wŏna pod pohrůžkou smrti donutí pracovat v jeho firmě a od této chvíle se začíná vyvíjet jejich vztah.

Ilustrace 15: „Zcela uchvácen Mu-gjölem“ (Wančön Mugjölhage sarodžaphida /

완전무결하게 사로잡히다 Ju Ha-čin. Čöng I-wön a Ůn Mu-gjöl Svazek 6. Kapitola 8.

Čöng je postava silně ovlivněná svojí minulostí, kterou ale autorka odkrývá postupně. Některé jeho činy a zdánlivě iracionální chování tedy čtenář pochopí až zpětně, tak jak se I-wön vypořádává se svými vnitřními démony a psychickými bloky. Ohledně své orientace je zcela otevřený a nepopírá fakt, že se mu líbí muži. V sexuální vztahu s Mu-gjölem má submisivní roli, ale na rozdíl od většiny postav pornografických manhwa, není nijak zženštilý, hysterický, naivní, přehnaně dětinský, apod. Ani jeho vizáž a povaha neodpovídají nepsanému standartu pro submisivní typ, je vysoký, nevypadá jako žena, má vlastní názory, které se nebojí prosazovat a je velmi tvrdohlavý.

Ůn Mu-gjöl je horkokrevný, sebevědomý, charismatický, agresivní a velmi arogantní šéf gangu, který vždy dostane to, co chce. Je také velmi atraktivní, majetnický, bohatý a úspěšný „businessman“. V intimním vztahu s I-wönem zastává dominantní roli. Přes svoji imidž drsného a nesmlouvavého mafiána, je schopen projevit své city, byť způsobem poněkud asertivním. Na svoji temnou minulost nemyslí, ale po setkání s I-wönem se mu postupně začnou vracet vzpomínky, které kdysi potlačil. Konkrétně si ve snu vybaví důležitý moment ze svého dětství, kdy se v sirotčinci setkal s malým I-wönem. Okouzlení chlapců a platonické city byly samozřejmě vzájemné. Po svém útěku z dětského domova se Mu-gjöl stal chráněncem vlivného zločince I Kun-wonga. Jejich vztah je velmi zvláštní a obestřený

tajemstvím, a také je zdrojem I-wŏnovy žárlivosti, podezírá totiž Mu-gjŏla, že jeho vztah s panem I je nejen synovský, ale také milenecký. Mu-gjŏl fakt, že miluje mladého Čönga zcela přijímá, a aby to dokázal, tak přeruší styky s panem I, přestože mu vděčí za vše, co má a kým je. O lásku, respektive o to, aby I-wŏn uznal, že Mu-gjŏlovy city opětuje, musí bojovat a v některých pasážích svého milence přinutit, aby překonal svůj strach z navázání vážného vztahu, strach ze zamilování se a přestal si od Mu-gjŏla držet emocionální i fyzický odstup.

Tato manhwa má šťastný konec, v poslední kapitole závěrečného šestého svazku dojde k dramatickému vyznáním lásky mezi oběma ústředními postavami. Na původních šest dílů této manhwy z roku 2005 autorka Ju Ha-čin navázala krátkým jedno-svazkovým pokračováním v roce 2009, které příběh dále nijak nerozvíjí, pouze se orientuje na společné partnerské soužití Čöng I-wŏna a Ůn Mu-gjŏla.

7.3. Fantasy manhwa „Tisíc a jedna noc“ (*Čchŏnil jahwa* / 천일 야화) od autora příběhu Čön Čin-sŏka (전진석) a kreslíře Han Sŭng-hŭie (한승희)

Tato manhwa je nakreslena na motivy známé pohádky „Tisíce a jedné noci“, v níž krásná a moudrá Šeherezáda, vypráví příběhy šílenému sultánovi, aby si zachránila život. Adaptací tohoto příběhu existuje nespočet, ovšem tato manhwa je vsutku originální. Šeherezáda totiž není důvtipná dívka, ale mladík jménem Sehara (세하라), který se převleče za svou milovanou nevlastní sestru Djunu (두나) a stane se sultánovou „manželkou na jednu noc“ namísto ní, z bratrské lásky je připraven pro ni i zemřít. Sultán Šahriár (*Sjarijarŭ* / 사리야르) si totiž každý večer nechá do svých komnat přivést pannu, stráví s ní noc a druhý den ráno jí nechá setnout hlavu. Pokud vybraná dívka již není panna, hlavu jí musí stít rodinný příslušník.

V prvním svazku autoři čtenáře seznamují se všemi důležitými postavami, vztahy mezi nimi a jejich osobní historií. Ve chvíli, kdy si Djunu k sobě povolá šílený sultán, se její bratr Sehara rozhodne za ni vydávat a doufá, že jeho sestra zatím uprchne z města. Převlékne se tedy do ženských šatů a vydá se do paláce. Ovšem Šahriár jeho přestrojení velmi rychle prohlédne a dá jej za jeho opovážlivost vsadit do žaláře. Zde se Sehara setká s Čapcharem, bývalým rádcem mladého sultána, který Seharovy vypráví Šahriárův příběh. Býval to laskavý a odvážný princ, hrdina ochraňující svoji zemi před vpády křížáků. Po smrti svého otce se stal vládcem západní části říše, zatímco jeho mladší bratr Sjačaman vládl části východní. Šahriár se posléze oženil s vdovou po svém otci, krásnou Fatimou (*Pchatchima* / 파치마), nevěda, že právě ona spolu s jeho bratrem, s nímž je mu nevěrná, stojí za smrtí starého sultána. Po

návratu z bitvy nalezne svoji ženu v milostném objetí s jinými muži a dozví se tak pravdu o její povaze. Šílený bolestí cizoložníky zabije a nevěrnou Fatimu vykáže ze svého království. Od tohoto momentu začne Šahriár nenávidět ženy. Každý den si vezme novou manželku, aby s ní strávil noc a ráno ji dá popravit. Takto zabije i Seharovu a Djuninu přítelkyni z dětství. Poté co Čapcharů Seharovi vše vypoví, přijde sám sultán, aby Seharu popravil. Ale odvážný a důvtipný mladík jej požádá, aby si vyslechl jeden příběh, pak, pokud bude chtít, ať ho klidně popraví.

Ilustrace 16: „Tisíc a jedna noc“ (Čchōnil jahwa / 천일야화) od autora příběhu Čōn Čin-sōka (전진석) a kreslíře Han Sūng-hūie (한승희). Svazek 7. Obálka. Sehora a Šahriár

Ilustrace 17: „Tisíc a jedna noc“ (Čchōnil jahwa / 천일야화) od autora příběhu Čōn Čin-sōka (전진석) a kreslíře Han Sūng-hūie (한승희). Záporný milenecký pár – Fatima a Sjačaman. Svazek 8. Poslední kapitola.

Ústředním párem je tedy vzdělaný a nadaný překladatel a vypravěč Sehora a kdysi geniální vojevůdce a strateg, šílený bagdádský sultán Šahriár. Sehora je inteligentní mladý a krásný muž a skrze svá vyprávění se snaží zachránit sultána. Jejich vztah se postupem času prohlubuje, až samozřejmě vzhledem k danému žánru, přeroste i v milenecký. Šahriár je psychicky narušený vladař, kterému mysl zatemnilo nejen trauma z dětství, ale hlavně zrada jeho vlastní ženy a bratra. Mezi nejdůležitější ženské vedlejší postavy patří Seharova krásná a temperamentní nevlastní sestra Djuna, která ale ke svému bratru necítí sesterskou lásku, ale miluje jej tak, jako žena miluje muže. Djuna tedy sultána nenávidí a to nejen proto, že žárlí na jeho vztah se Seharou, ale také kvůli tomu, že jednou z prvních obětí sultánova šílenství, byla i její nejlepší přítelkyně z dětství.

Osudovou ženou Šahriárova života je jeho první manželka Fatima, bývalá tanečnice a vdova po starém sultánovi, jejíž zrada má za důsledek

nejen Šahriárovo šílenství, ale v závislosti na tom i stabilitu celé země a tedy i osud všech obyvatel. Fatima společně se Sjačamanem, kterého miluje, otrávila svého prvního muže, ale jeho prvorozený syn z ní udělal svoji ženu, proto jej Fatima nenávidí. Zápornou postavou je také Šahriárův vypočítavý mladší bratr Sjačaman (사자만), který je milencem proradné Fatimy, kvůli níž, a také pro své uzurpátorské plány, zavraždil svého otce, a dokonce se i pokusil o bratrovraždu. Významnou roli v této manhwe má bezesporu Šahriárův rádce a bývalý emír Čapchaň (차파르), kterému záleží na osudu jeho vlasti, ale také na mladém sultánovi, přestože jej Šahriár v jednom ze svých záchvatů vzteku dal uvrhnout do vězení. Dále je zde věrný sultánův srážce a přítel Mašrurů (마스루르), a také vůdce partyzánů Ali (아리).

Manhwa „Tisíc a jedna noc“ se původní pohádkou inspihuje pouze, co se námětu týká, příběhy, které Sehara vypráví jsou totiž oproti originálu zcela odlišné. Seharovy příběhy jsou navíc čerpají z mytologie, pověstí či skutečných událostí z Koreje, Japonska, Persie, Egypta a Indie. Také postavy jsou velmi zajímavé a výrazné osobnosti a působí věrohodně, přestože jediným skutečně kladným hrdinou, s nímž se lze ztotožnit, je sympatický Sehara. Vě většině manhwe je poměr hodný / zlý víceméně vyvážený, to v tomto případě neplatí. Postavami jsou psychopaté, vrazi, zrádci, partyzáni, vojáci, kteří za sebou nechávají jen smrt a zkázu, atd.

Zrada Fatimy a Sjačamana z nich dělá postavy bez pochyb zcela záporné. A vzhledem k množství zavražděných pannen lze Šahriára stěží považovat i jen za antihrdinu. Ovšem s tím, jak se mu vrací rozum a začíná si uvědomovat hrůznost a zřůdnost svého

předchozího jednání, se z Šahriára opět pomalu stává charismatický muž, který lituje svých činů a snaží se je napravit. Vývoj jeho vztahu se Seharou je pozvolný, proto v manhwe nejsou erotické scény příliš explicitní. Dále nám autorka skrze pohledy zpět do minulosti ukazuje, proč se mladý sultán zbláznil, jeho dětství, válečné útrapy, zradu první manželky a jeho bratra, a také historii ostatních postav.

Tato manhwa je vystavěna na příbězích, jež Sehara vypráví sultánovi. Každá epizoda má svůj psychologický

Ilustrace 18: „Tisíc a jedna noc“ (Čch ŏn il jahwa / 천일야화) od autora příběhu Čch ŏn Čin-sŏka (전진석) a kreslíře Han Sŏng-hŭie (한승희). Svazek 11. Hlavní milenecký pár Sehara a sultán Šahriár.

význam, který má Šahriárovi pomoci získat zpět jeho duševní zdraví. Ovšem právě pro velké množství epizod a subepizod, na nichž vlastně celý děj stojí, působí manhwa poněkud nepřehledně.

Děj se dehrává na Blízkém východě, konkrétně v Bagdádu, a poslední část v Číně, obě země jsou pro manhwy velmi neobvyklé lokace. Zajímavé je, jak si korejci představují některé velké historické osobnosti, které se objevují v Seharových příbězích, například Caesar je ve třetím svazku vyobrazen jako mladý muž s velmi hustými vlasy, toto se ale od jeho skutečné podoby diametrálně liší. Dalším zajímavým prvkem je období v němž hlavní postavy žijí, tedy zcela neodpovídající časová linie Seharových vyprávění. Například v sedmém svazku se čtenář náhle ocitá ve 20. století, Sehara po sultánově odjezdu vypráví příběh nájezdníkům, aby ochránil palác a získal čas, který ale časově a technologicky spadá do současnosti. Je totiž nepravděpodobné, že by v Seharově době lidé používali granátometry a bomby apod. Autoři tuto nesrovnalost, ale nijak nevysvětlují.

Rovněž závěr této manhwy je velmi netradiční a zcela neočekávaný. V osmém až desátém svazku jsou od sebe Sehara a jeho sultán odděleni nejen osobními rozepřemi, ale hlavně politickými a válečnými konflikty jež zmítají Bagdádem, takže Šahriár je nucen situaci zvládnout sám, bez pomoci svého rádce vypravěče. Sehara se posléze obětuje a opustí Šahriára, aby jej zachránil a odejde do Jeruzaléma s vojáky, kteří jsou uchvázeni jeho příběhy a krásou. V posledních dílech této manhwy nám autoři také ukazují, co přesně se odehrálo mezi Fatimou a sultánem, jeho slepá láska k ní, její zrada a nenávist k němu. Fatima nakonec umírá, což samozřejmě zcela rozlítí jejího milence Sjačamana, který se chce bratrovi pomstít za její smrt. Když spolu bojují, stáhne je přílivová vlna do moře a oba téměř utonou, na poslední chvíli Šahriár mladšího bratra zachrání, stejně jako kdysi, když ještě byli malé děti. Jeho bratrský čin, ale na Sjačamana, šíleného ztrátou milované ženy a touhou po moci, nemá žádný vliv, protože ten bodne svého bratra a nechá ho napospas moři. Šahriár ale přežije, usmíří se s Djunou, partyzány a posléze se vydá za Seharou, který se shodnou okolností ocitl v Číně. Autoři zcela nerespektují tehdejší možnosti šíření zpráv a dopravy, a tak se Sehara domnívá, že sultán je mrtev, přestože od jeho souboje s bratrem neuplynulo příliš mnoho času.

Závěrečná kapitola ukazuje nešťastného Seharu, kterak vypráví svůj poslední příběh, svůj a Šahriárův, jež v jeho představách končí šťastným shledáním. A přesně, tak jak Sehara snil, se znovu setká s Šahriárem, vyznají si lásku a příběh zdánlivě končí. Ovšem autoři přicházejí ještě s jednou, tentokrát již skutečně poslední kapitolou, v níž se čtenář dozvídá,

že tuto pohádku „Tisíce a jedné noci“ si četlo několik dívek před spaním. Jejich matka přijde do jejich pokoje, pošle je spát a sama začne číst Seharovy a Šahriárovy příběhy. Manhwa končí slovy „Dokud lidé budou převypravovat jejich příběh, (tzn. Seharův a Šahriárovův) jejich láska bude věčná.“

VIII) Animace (manhwa äñimeisjŏn 만화 애니메이션)

Animace je založená na rychlém sledu střídajících se obrázků, které opticky vytvářejí dojem plynulého pohybu, přestože se jedná o např. 16 snímků či 24 snímků poskládaných za sebou, apod. Rozdílné techniky používané v jednotlivých státech nakonec v Evropě a v USA vyústily ve vznik tzv. animovaných filmů a seriálů, v Koreji nazývaných zkráceně „äñi“ (애니메이션) a v Japonsku „anime“, které se později rozšířily do celého světa. Jedná se tedy o animované seriály a filmy, ale také o video hry, počítačové animace, televizní reklamy a videoklipy atd., které vycházejí z komiksů, manhwy nebo mangy a dodržují kresbu a styl, již se dané médium vyznačuje. Můžeme je rozdělit na krátkometrážní (půlhodinové televizní seriály) a na dlouhometrážní (celovečerní filmy).

Postavičky vytvořené z papíru, kovu, hlíny či plastelíny, loutky a maňásci, později ručně kreslené obrázky převedené do filmových okének, to jsou předchůdci dnes nejpoužívanější počítačové animace, která může využívat prakticky jakýkoliv umělecký styl a formu a kombinovat je, to vše může být použito k vytvoření animovaného seriálu či filmu. Český režisér Karel Zeman byl známý svými originálními filmovými triky, které použil například ve filmu Cesta do pravěku z roku 1955. Plastelína byla použita v českém filmu pro děti Chobotnice z II. patra z roku 1986 a loutky jsou k vidění ve filmu Fimfárum natočeném na motivy knihy Fimfárum od Jana Wericha nebo v televizním večerníčku Včelí medvídku. Moderní animační techniky a triky nacházejí využití i v hraných filmech, které používají zelené pozadí či elektronické obleky, například ve filmové trilogii „Pán prstenů“ v režii Petera Jacksona, jež impulsy převádí pohyb osob do počítače a podle nichž je posléze vytvořena animovaná či realisticky vypadající postava. Dále v seriálech, které vznikly zcela za použití kreslicích a animačních programů či kombinací výše zmíněných prvků. Animace může být dvojrozměrná (tzv. 2D) či trojrozměrná (tzv. 3D).

USA, Francie, Rusko a Japonsko jsou státy, které stály u počátků kreslených filmů. Kanada a Československo a později i ČR jsou dalšími, které významně ovlivnily světovou

animaci. Ovšem je to právě Japonsko, které má zcela zásadní vliv na korejskou animaci stejně tak jako na manhwa. V Korejské republice jsou populární mnohá japonská anime, například „Městský lovec“ (*Sitchi hōntchō* / 시티헌터, animovaný seriál z let 1987 až 1991) nebo „Můj soused Totoro“ (*Iutčip Tchotchoro* / 이웃집 토토로, animovaný film z roku 1988). Nejstarší japonský animovaný snímek pochází z roku 1917, jednalo se o přibližně dvě minuty dlouhý němý film o samuraji, který bezúspěšně zkouší svůj nový meč na figuríně. Oproti tomu počátky korejské animace spadají až na konec 70. let 20. století. Korejci tedy začali s produkcí animovaných seriálů a filmů pro děti i pro dospělé mnohem později než zbytek světa, ale přesto se některé animované postavičky proslavily i za hranicemi Korejské republiky, například „Pucca“ (*Ppukka* / 뿌까)⁸⁶, dcera majitele čínské restaurace, která vyniká svým bojovým uměním nebo „Malý tučňák Pororo“. Navíc jsou v Söulu kresleny a animovány nejrozličnější zahraniční seriály, např. za první sérii z roku 1989 dnes již kultovního animovaného amerického seriálu „Simpsonovi“ stála jihokorejská společnost Nelson Shin AKOM studio.

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY KOREJSKÉ A JAPONSKÉ ANIMACE

Zdání pohybu	Postavy při dialogu či monologu stojí bokem nebo zády, záběry na tutéž scénérii z různých úhlů pohledu, z různé perspektivy, pohyb kamery, zooming na určitý detail jinak zcela statického obrazu, záběr na tvář postavy atd. také budí zdání pohybu – to vše slouží i k šetření v rozpočtu.
Žánry	Historie, mýty, sci-fi, fantasy, romance, drama, horror, komedie,...
Pozadí, prostředí, čas	Pozadí v zásadě vyjadřuje atmosféru příběhu a reflektuje určité emoce postav. Animované seriály a filmy nejsou omezeny možnostmi filmařů (lokace, finance, realita), příběh se může odehrávat kdekoli a kdykoli.
Hudba / zvuk	Hudba hraje velmi důležitou úlohu, je jedním z prvků vyjadřujících atmosféru příběhu a emoce postav. U seriálů se povětšinou pravidelně mění úvodní a závěrečná píseň s každou novou sérií seriálu. Tzv. openingy a endingy jsou navíc doprovázeny ukázkami z minulých či budoucích epizod.

⁸⁶

Pucca. Dostupné na : < <http://www.vooz.co.kr/> >.

Tělesné proporce	Zvětšená ňadra u žen, někdy až extrémně zúžený pas, štíhlé ruce a nohy,...
Barva vlasů a očí	Barva vlasů ani očí neodpovídá realitě. Etnicita postav je ignorována.
Oblečení a styl	Odpovídá období a prostředí v němž se animovaný film či seriál odehrává.
Vizuální způsoby vyjádření atmosféry a emocí postav	Krvácení z nosu při vzrušení, slzy při smutku, kapičky potu, zvětšení hlavy či očí případně tepající naběhnutá žíla na čele implikují extrémní podrážděnost a hněv, postava omdlí z šoku, zrudnutí značí stud atp.

Literatura byla a je populárním zdrojem pro filmové i seriálové adaptace. Nejinak tomu je i u obrazové literatury, ať už jde o komiksy, mangu nebo manhwa apod. V Americe a se tak animované verze dočkali nejrozumnější komiksové super hrdinové i super zločinci z komiksů jako je Batman, Spiderman, Hulk, Punisher nebo Ironman. Asi v tomto trendu nijak nezaostává. Zejména v posledních desetiletích nastal doslova boom těchto filmů a seriálů. Ovšem manhwa a manga skýtají mnohem větší možnosti, protože se neomezují na typicky komiksové téma „boj dobra se zlem“ neboli „hrdinové versus zločinci“, ale zahrnují nespočet žánrů a témat, od krvavého hororu až po sladkou romantiku. Proto i mnoho korejských ňani vzniklo podle manhwa předlohy, například zpracování příběhů pro děti „Malého dinosaura Tulli“ (*Agi kongnjong Tulli* / 아기공룡 둘리 z roku 1996.

Za zmínku také stojí animovaná adaptace příběhů legendárního korejského hrdiny - film z roku 1967 „Hong Kil-tong“ (홍길동) o chlapci obdařeného nadlidskou silou a bystrou myslí, který se stane ochráncem středověké Koreje. Dále pak akční „Robot Taekwon V“ (*Robotchŭ tchäkwŏn V* / 로봇 태권V)⁸⁸ z roku 1976 a několik dalších pokračování, v němž mladý Kim (김) používá korejské bojové umění a v robotickém obleku bojuje proti zlému vědci Dr. Kaffovi (카프 박사). Mezi novější ňani patří například psychologický příběh dvou sourozenců sirotků, slepé dívenky a jejího mladšího bratra, odehrávající se v buddhistickém klášteře „Oseam“ (*Oseam* / 오세암)⁸⁹ z roku 2003, post-apokalyptické sci-fi „Nádherné dny“

⁸⁷ Autorem manhwy „Malý dinosaurus Tulli“ z roku 1983 je Kim Su-čong (김수정). Do animované podoby byly příběhy malého zeleného dinosaura Tulliho převedeny roku 1987, konkrétně se jednalo o šest epizod první série, kterou odvisílala jihokorejská televizní stanice KBS.

Dooly Nara. Dostupné na : < <http://www.doolynara.com/eng> >.

⁸⁸ Robot Taekwon. Dostupné na : < <http://ogiuemanix.wordpress.com/2008/06/07/not-plagiarism-robot-taekwon-v/> >.

Dostupné na : < http://www.hancinema.net/korean_movie_Robot_Taekwon_V.php >.

⁸⁹ Oseam. Dostupné na : < http://www.hancinema.net/korean_movie_Oseam.php >.

(*Wöndöpchul teidžŭ* / 원더풀 데이즈⁹⁰ natočené v koprodukcii s USA z roku 2003, a také akční fantasy „Mistr Fantómů“ (*Sinamhängösa* / 신임행어사)⁹¹ z roku 2004 natočený v koprodukcii s Japonskem podle manhwa předlohy od autora příběhu Jun In-wana (윤인완) a kreslíře Jang Kjong-ila (양경일).

Existují relevantní kritéria podle kterých lze animované seriály a filmy rozdělit do několika základních skupin.

- a) podle přístupnosti – äni pro náctileté (*Čchönsönjön äni* / 천소년 애니) a äni pro dospělé od 18 let (*Söngin äni* / 성인 애니)
- b) podle země původu – domácí äni (*Kungnä äni* / 국내 애니) a japonská äni (*Ilbon äni* / 일본 애니)
- c) podle pohlaví cílové divácké skupiny – äni pro chlapce (*Sönjön äni* / 소년애니) a dívčí äni (*Sönjō äni* / 소녀애니)
- d) rozdělení do žánrů podle obsahu – komediální, romantická, historická, psychologická, hororová, erotická, fantasy, akční a sci-fi animace

IX. ZÁVĚR

Cílem této práce byla charakteristika a rozbor korejské grafické formy umělecké literatury, manhwy. Za hlavní prameny mi posloužily manhwy vydané česky, anglicky a korejsky, teoretická díla zaměřená na styl a způsob kreslení manhwy, mnou shlédnuté animované seriály a filmy a korejské manhwa adaptace, a také práce věnované korejskému gramatickému systému a dějiny moderní korejské literatury a dějiny Koreje. Dalším zdrojem informací byly internetové odkazy.

⁹⁰ Sky Blue. Dostupné na : < <http://www.imdb.com/title/tt0353014/> >.
Dostupné na : < http://www.cine21.com/Community/Netizen_Review/review_read.php?no=33089 >.

⁹¹ 신임행어사. Dostupné na : < http://www.maxmovie.com/movie_info/detail.asp?m_id=M000019418 >.
Dostupné na : < http://www.cine21.com/Movies/Mov_Movie/movie_detail.php?s=note&id=9169 >.

V první části této práce jsem nejprve podala obecné informace týkající se historie a vývoje moderní manhwy na pozadí hlavních historických událostí a ekonomické situace v Koreji a posléze v Korejské republice ve 20. století a 21. století. Také jsem stručně zmínila některé starší autory a kreslíře, kteří významněji přispěli k rozvoji manhwy. Poté jsem charakterizovala základní žánry do nichž je možné manhwu rozdělit. Konkrétně komediální, romantický, akční, historický, didaktický, psychologický, hororový, erotický, fantasy a sci-fi manhwa žánr.

Dále jsem se zaměřila na vymezení manhwy vůči západním komiksům a japonské manze z hlediska stylu kresby a obsahu apod., a také jsem uvedla jejich stručné charakteristiky a základní rozdíly mezi nimi. V návaznosti na toto téma jsem se také zmínila o odlišnostech mezi vydavatelskými základnami pro tento umělecko-literární styl v Koreji, Evropě a Americe.

V následující části této práce jsem zpracovala základní způsoby emocionálního vyjádření se hlavních i vedlejších postav v manhách, tedy kresbou a doprovodným textem, tzn. onomatopoií a mimetikou (zvukomalebná a tvaromalebná slova). K daným pojmům jsem uvedla konkrétní příklady a příslušné ilustrace.

Osmou kapitolu jsem věnovala studiu homosexuality v erotické manhvě a zpracování toho aspektu erotiky. Pro ukázkou jsem zvolila psychologickou mahwu „Let Dai“ od manhway Won Su-Jön, komediální manhwu „Zcela uchvácen Mu-gjöllem“ od manhway Ju Ha-čín a fantasy manhwu „Tisíc a jedna noc“ od autora příběhu Čön Čin-söka a kreslíře Han Sŭng-hŭie.

V poslední části práce jsem stručně zpracovala téma korejské animace, tedy o animovaných seriálech a filmech, které vznikly jako adaptace korejských manh.

Domnívám se, že cíle, které jsem si stanovila v úvodu své práce, jsem splnila. Poskytla jsem stručnou a přehlednou charakteristiku korejské manhwy, a také dalších jevů a médií s tímto umělecko-literárním stylem úzce souvisejících. Samozřejmě, že vzhledem k rozsahu této práce a počtu manh není možné zpracovat vše na několika desítkách stran. Proto bych se chtěla tomuto tématu v průběhu svého dalšího studia koreanistiky dále věnovat a doufám, že se mi podaří vypracovat ještě podrobnější analýzu manhwy.

X. BIBLIOGRAFIE

KNIHY

ECO, Umberto. Dějiny ošklivosti. Argo, 2007. ISBN 978-80-7203-893-0.

CHOCHOLA, Martin. Podívám se a vidím: Kritéria subjektivního určování hranice mezi erotikou a pornografií. Diplomová práce, FF, UK, katedra psychologie. 2004.

PUCEK, Vladimír. Gramatika korejského jazyka. Karolinum, 2005. ISBN 80-246-1004-3.

MARTIN, E.Samuel. A reference to grammar of Korean - A Complete Guide to the Grammar and History of the Korean Language. Tuttle Publishing, 1992. ISBN 0-8048-1887-8.

MCCLLOUD, Scott. Jak rozumět komiksu. BB Art, 2008. ISBN 978-80-7381-419-9.

NIKOLAJEVIČ, Mazur Jurij. Gramatika korejského jazyka. Moskva, 2000.

SHI, Nai'an (Š' Naj-an). Příběhy od jezerního břehu. Překlad : PALÁT, Augustin. Praha, Naše vojsko, 1962.

LÖWENSTEINOVÁ, Miriam. Dějiny moderní korejské literatury. Karolinum, 1998, str. 93. ISBN 80-7184-634-1.

HART, Christopher. Manhwa Mania: How to Draw Korean Comics. Watson-Guipill, 2004. ISBN-10 082302976X.

KOZAKI, Ai. How To Draw Manga Volume 42: Drawing Yaoi. Graphic-Sha Publishing, 2007. ISBN-10 4766117816.

SARICKS, Joyce G. The Readers' Advisory Guide to Genre Fiction. Amer Library Assn Editions; Revised edition, 2009. ISBN-10 0838909892

The Dokdo Story. Provincial Government of Gyeongsangbuk-do, 2009. Str. 42.

SLOVNÍKY

Korejský internetový slovník. Dostupné na : < <http://dic.naver.com/> >.

Minjung's Korean-english Dictionary : Essence. Minčung sôlim, 2000. ISBN 89-387-0443-2.

Dong-a's Prime English-korean Dictionary. Tusan Tonga, 2000. ISBN 89-00-08575-1.

MANHWA ČESKY

Deník pána démonů 1. Překlad : Krejčová, Dana. Talpress, 2007. ISBN 80-7197-300-9.

Deník pána démonů 2. Překlad : Krejčová, Dana. Talpress, 2007. ISBN 80-7197-301-7.

Deník pána démonů 3. Překlad : Krejčová, Dana. Talpress, 2007. ISBN 80-7197-302-7.

Deník pána démonů 4. Překlad : Plavecký, Marek. Talpress, 2008. ISBN 978-80-7197-342-3.

Deník pána démonů 5. Překlad : Plavecký, Marek. Talpress, 2008. ISBN 978-80-7197-343-0.

Deník pána démonů 6. Překlad : Plavecký, Marek. Talpress, 2008. ISBN 978-80-7197-344-7.

Deník pána démonů 7. Překlad : Krejčová, Dana. Talpress, 2008. ISBN 978-80-7197-345-4.

Kazatel 1 : Předehra pro mrtvé. Překlad : Krejčová Dana, Sang, Kim. Comics centrum. 2004. ISBN 80-903213-6-4.

Královnin rytíř 1. KIM, Kang-Won. Překlad : Krejčová, Dana. Talpress, 2007. ISBN 978-80-7197-303-4.

Královnin rytíř 2. KIM, Kang-Won. Překlad : Krejčová, Dana. Talpress, 2007. ISBN 978-80-7197-304-1.

Královnin rytíř 3. KIM, Kang-Won. Překlad : Krejčová, Dana. Talpress, 2007. ISBN 978-80-7197-305-8.

Královnin rytíř 4. KIM, Kang-Won. Překlad : BOČEK, Martin. Talpress, 2009. ISBN 978-80-7197-352-2.

Královnin rytíř 5. KIM, Kang-Won. Překlad : BOČEK, Martin. Talpress, 2009. ISBN 978-80-7197-353-9.

Královnin rytíř 6. KIM, Kang-Won. Překlad : BOČEK, Martin. Talpress, 2009. ISBN 978-80-7197-354-6.

K2 : Kill me, Kiss me 1.díl. LEE, Young-yuu. Egmont, 2008. ISBN 978-80-252-0949-3.

K2 : Kill me, Kiss me 2.díl. LEE, Young-yuu. Egmont, 2008. ISBN 978-80-252-0979-0.

K2 : Kill me, Kiss me 3.díl. LEE, Young-yuu. Překlad : HORÁK, Tomáš. Egmont, 2008. ISBN 978-80-252-1096-3.

K2 : Kill me, Kiss me 4.díl. LEE, Young-yuu. Překlad : HORÁK, Tomáš. Egmont, 2009. ISBN 978-80-252-1255-4.

K2 : Kill me, Kiss me 5.díl. LEE, Young-yuu. Překlad : HORÁK, Tomáš. Egmont, 2009. ISBN 978-80-252-1256-1.

Legenda 1. WOO, Soo-Jung. Překlad : FERKLOVÁ, Blanka. Talpress, 2009. ISBN 978-80-7197-359-1.

Legenda 2. WOO, Soo-Jung. Překlad : FERKLOVÁ, Blanka. Talpress, 2009. ISBN 978-80-7197-362-1.

Ohnivý inferno 1 - Kontakt. LIM, Dall-Young, KIM, Kwang-Hyun. Překlad : PAEK, Anna. Talpress, 2009. ISBN 978-80-7197-346-1.

Ohnivý inferno 2 - Vývoj. LIM, Dall-Young, KIM, Kwang-Hyun. Překlad : PAEK, Anna. Talpress, 2009. ISBN 978-80-7197-350-8.

Ohnivý inferno 3 - Dopad. LIM, Dall-Young, KIM, Kwang-Hyun. Překlad : PAEK, Anna. Talpress, 2009. ISBN 978-80-7197-367-6.

Platina 1. KIM, Yeon-Joo. Překlad : PAEK, Anna. Talpress, 2009. ISBN 978-80-7197-358-4.

Platina 2. KIM, Yeon-Joo. Překlad : PAEK, Anna. Talpress, 2009. ISBN 978-80-7197-364-5.

MANHWA ANGLICKY

Archlord, Volume 2. PAK, Džin-Hwang. TokyPop, 2007. ISBN-10 1598169688.

Archlord, Volume 3. PAK, Džin-Hwang. TokyPop, 2007. ISBN-10 1427801320.

Archlord, Volume 6. PAK, Džin-Hwang. TokyPop, 2007. ISBN-10 1427811679.

Bride of the Water God, Vol.1. YUN, Mi-Kyung. Dark Horse, 2009. ISBN-10 1593078498.

Bride of the Water God, Vol.2. YUN, Mi-Kyung. Dark Horse, 2008. ISBN-10 1593078838.

Bride of the Water God, Vol.3. YUN, Mi-Kyung. Dark Horse, 2009. ISBN-10 1595823050.

Bride of the Water God, Vol.4. YUN, Mi-Kyung. Dark Horse, 2008. ISBN-10 1595823786.

Bride of the Water God, Vol.5. YUN, Mi-Kyung. Dark Horse, 2010. ISBN-10 1595824456.

Boy Princess, Volume 1. KIM, Se-Yyoung. Netcomics, 2006. ISBN-10 1600090303.

Boy Princess, Volume 2. KIM, Se-Yyoung. Netcomics, 2006. ISBN-10 1600090311.

Boy Princess, Volume 3. KIM, Se-Yyoung. Netcomics, 2006. ISBN-10 160009032X.

Boy Princess, Volume 4. KIM, Se-Yyoung. Netcomics, 2006. ISBN-10 1600090338.

Boy Princess, Volume 5. KIM, Se-Yyoung. Netcomics, 2007. ISBN-10 1600090346.

Boy Princess, Volume 6. KIM, Se-Yyoung. Netcomics, 2007. ISBN-10 1600090354.

Boy Princess, Volume 7. KIM, Se-Yyoung. Netcomics, 2007. ISBN-10 1600090362.

Boy Princess, Volume 8. KIM, Se-Yyoung. Netcomics, 2007. ISBN-10 1600090370.

Boy Princess, Volume 9. KIM, Se-Yyoung. Netcomics, 2007. ISBN-10 1600090389.

Full House, Volume 1. WON, Soo-Yon. Central Park Media, 2004. ISBN-10 1586649701.

Full House, Volume 2. WON, Soo-Yon. Central Park Media, 2004. ISBN-10 158664971X.

Full House, Volume 3. WON, Soo-Yon. Central Park Media, 2004. ISBN-10 1586649728.

Full House, Volume 4. WON, Soo-Yon. Central Park Media, 2007. ISBN-10 1578007070.

Goong, Volume 1. PARK, So-Hee. Yen Press, 2006. ISBN-10 895274487X.

Goong, Volume 2. PARK, So-Hee. Yen Press, 2008. ISBN-10 0759528713.

Goong, Volume 3. PARK, So-Hee. Yen Press, 2008. ISBN-10 0759528721 .

Goong, Volume 4. PARK, So-Hee. Yen Press, 2009. ISBN-10 075952873X.

Goong, Volume 5. PARK, So-Hee. Yen Press, 2009. ISBN-10 0759531234.

Goong, Volume 6. PARK, So-Hee. Yen Press, 2009. ISBN-10 0759531471.

Goong, Volume 7. PARK, So-Hee. Yen Press, 2009. ISBN-10 075953151X.

Goong, Volume 8. PARK, So-Hee. Yen Press, 2010. ISBN-10 0759531528.

Let Dai, Volume 1. WON, Soo-Yeon. Netcomics, 2006. ISBN-10 1600090052.

Let Dai, Volume 2. WON, Soo-Yeon. Netcomics, 2006. ISBN-10 1600090060.

Let Dai, Volume 3. WON, Soo-Yeon. Netcomics, 2006. ISBN-10 1600090079.

Let Dai, Volume 4. WON, Soo-Yeon. Netcomics, 2006. ISBN-10 1600090087.

Let Dai, Volume 5. WON, Soo-Yeon. Netcomics, 2007. ISBN-10 1600090095.

Let Dai, Volume 6. WON, Soo-Yeon. Netcomics, 2007. ISBN-10 1600090109.

Let Dai, Volume 7. WON, Soo-Yeon. Netcomics, 2007. ISBN-10 1600090117.

Let Dai, Volume 8. WON, Soo-Yeon. Netcomics, 2007. ISBN-10 1600090125.

Let Dai, Volume 9. WON, Soo-Yeon. Netcomics, 2007. ISBN-10 1600090133.

Let Dai, Volume 10. WON, Soo-Yeon. Netcomics, 2007. ISBN-10 1600090141.

Let Dai, Volume 11. WON, Soo-Yeon. Netcomics, 2008. ISBN-10 160009015X.

Let Dai, Volume 12. WON, Soo-Yeon. Netcomics, 2008. ISBN-10 1600090168.

Let Dai, Volume 13. WON, Soo-Yeon. Netcomics, 2008. ISBN-10 1600090176.

Let Dai, Volume 14. WON, Soo-Yeon. Netcomics, 2008. ISBN-10 1600090184.

Let Dai, Volume 15. WON, Soo-Yeon. Netcomics, 2008. ISBN-10 1600090192.

One Thousand And One Nights, Volume 1. JEON, Jin-Seok, HAN. Yen Press, 2005. ISBN-10 8952744705.

One Thousand And One Nights, Volume 2. JEON, Jin-Seok. Yen Press, 2006. ISBN-10 8952744772.

One Thousand And One Nights, Volume 3. JEON, Jin-Seok. Yen Press, 2006. ISBN-10 8952744934.

One Thousand And One Nights, Volume 4. JEON, Jin-Seok, HAN, Seung-Hee. Yen Press, 2008. ISBN-10 8952747046.

One Thousand And One Nights, Volume 5. JEON, Jin-Seok, HAN, Seung-Hee. Yen Press, 2008. ISBN-10 0759528756.

One Thousand And One Nights, Volume 6. JEON, Jin-Seok, HAN, Seung-Hee. Yen Press, 2008. ISBN-10 0759528764.

One Thousand And One Nights, Volume 7. JEON, Jin-Seok, HAN, Seung-Hee. Yen Press, 2009. ISBN-10 0759531250.

One Thousand And One Nights, Volume 8. JEON, Jin-Seok, HAN, Seung-Hee. Yen Press, 2009. ISBN-10 0759531269.

One Thousand And One Nights, Volume 9. JEON, Jin-Seok, HAN, Seung-Hee. Yen Press, 2009. ISBN-10 0759531447.

One Thousand And One Nights, Volume 10. JEON, Jin-Seok, HAN, Seung-Hee. Yen Press, 2010. ISBN-10 0759531625.

Red Moon, Volume 1. HWANG, Mi-na. Comics One, 2001. ISBN-10 1588990931.

Red Moon, Volume 2. HWANG, Mi-na. Comics One, 2001. ISBN-10 158899094X.
 Red Moon, Volume 3. HWANG, Mi-na. Comics One, 2001. ISBN-10 1588990958.
 Red Moon, Volume 4. HWANG, Mi-na. Comics One, 2001. ISBN-10 1588990966.
 Red Moon, Volume 5. HWANG, Mi-na. Comics One, 2001. ISBN-10 1588990974.
 Shaman Warrior, Volume 1. PARK, Joong-Ki. Dark Horse, 2007. ISBN-10 159307638X.
 Shaman Warrior, Volume 2. PARK, Joong-Ki. Dark Horse, 2007. ISBN-10 1593077491.
 Shaman Warrior, Volume 3. PARK, Joong-Ki. Dark Horse, 2007. ISBN-10 1593077696.
 Shaman Warrior, Volume 4. PARK, Joong-Ki. Dark Horse, 2007. ISBN-10 1593078196.
 Shaman Warrior, Volume 5. PARK, Joong-Ki. Dark Horse, 2007. ISBN-10 1593078595.
 Shaman Warrior, Volume 6. PARK, Joong-Ki. Dark Horse, 2008. ISBN-10 1593078951.
 Shaman Warrior, Volume 7. PARK, Joong-Ki. Dark Horse, 2009. ISBN-10 1595823328.
 Shaman Warrior, Volume 8. PARK, Joong-Ki. Dark Horse, 2009. ISBN-10 1595823816.
 Shaman Warrior, Volume 9. PARK, Joong-Ki. Dark Horse, 2010. ISBN-10 1595824537.
 Totally Captivated, Volume 1. YOO, Hajin. Netcomics, 2008. ISBN-10 1600092934.
 Totally Captivated, Volume 2. YOO, Hajin. Netcomics, 2008. ISBN-10 1600092942.

MANHWA KOREJSKY

21세기 먼나라 이웃나라11, 미국역사. 이원복(지은아). 김영사, 2004. ISBN-13 9788934915065.
 Čchiro 3 / 치료 3. 백해경. 학산문화사, 2005. ISBN-13 9788925827346.
 Diotima 4 / 제멋대로 함선 디오티마 권교정. 이미지프레임, 2009. ISBN-13 9788960521438.
 Jsi tak úžasný 5 / 넌 너무 멋져5. 이영희. 서울문화사, 2004. ISBN-13 9788953251380.
 Kim Ju-sin. 김유신- 삼국 통일을 이루어 낸 신라 장군김구연(지은아), 김태현(그림). 효리원, 2008. ISBN-13 9788983397836.
 Let Dai 8 / 랫 다이8. 원수연. 서울문화사, 2002. ISBN-13 9788953221710.
 Moře hvězd 5 / 별의 바다5. 이현숙. 시공코믹스, 1999. ISBN 6000006482.
 Naše země 9 / 우리 나라9. 이원복. 김영사, 2002. ISBN 89-349-0924-2 77910.
 Nesmrtelný Regis 3 / 불멸의 레지스. 가온비(지은아), 주더(그림). 대원씨아이, 2007. ISBN-13 9788925213361.
 Palác 2 / 궁2. 박소희. 서울문화사, 2008. ISBN-13 9788953286078.
 Plný dům 16 / 풀하우스16. 원수연. Winkbooks, 2008. ISBN 978-89-532-5676-7.
 Plný dům 16 / 풀 하우스16. 원수연. 서울문화사, 2003. ISBN-13 9788953256767.
 Roztomilý chlapec 1 / 큐티보이1. 황미리. 삼양출판사, 2004. ISBN-13 9788954204019.
 Sladká závislost 1 / 설탕 중독. 공구구. 서울문화사, 2005. ISBN-13 9788953268388.

Sněhová vločka 6 / 스노우 드롭. 최경아. 대원씨아이, 2001. ISBN 6000022486.

Summit 4 / 절정 4. 이영희. 서울문화사, 2006. ISBN-13 9788953273955.

Tisíc a jedna noc 8 / 춘앵전 春鶯傳. 전진석 (글 지은이), 한승희 (그림). 서울문화사, 2010. ISBN-13 9788926309711.

Válečník 1 / 단구 1. 박중기. 학산문화사, 2003. ISBN-13 9788952948755.

Vanilkový led 4 / 바닐라 아이스크림. 김우현. 서울문화사, 2004. ISBN-13 9788953249714.

Why? 뇌. 초등과학학습만화 36. 남춘자 (지은이), 박중성 (그림). 예림당, 2008. ISBN-13 9788930206563.

Why? 컴퓨터. 초등과학학습만화 4. 이광웅 (지은이). 예림당, 2009. ISBN-13 9788930202336.

Zcela uchvácen Mu-gjõlem 5 / 완전무결하게 사로잡혀다유하진 이코믹스, 2008. ISBN 10 – 8992742177.

Zcela uchvácen Mu-gjõlem 6 / 완전무결하게 사로잡혀다유하진 이코믹스, 2009. ISBN 10 – 8992742185.

홍은영의 그리스 로마 신화 홍은영 (지은이). 마르레북, 2010. ISBN-13 9788993495041.

만화로 보는 그리스 로마 신화 5. 토마스 불핀치 (지은이), 홍은영 (그림). 가나출판사, 2003. ISBN-13 9788990103154.

MANGA

KISHIMOTO, Masashi. Naruto svazek 50 / 나루토 50. Champ Comics, 2010. ISBN 978-89-252-6333-5.

KOMIKS

MACKIE, Howard, HANNA, Scott, WRIGHT, Gegory. Spider-man : Cold-blooded craving - The Love of a Woman, č. 78. Marvel Comics, 1997.

INTERNETOVÉ ODKAZY

Alien baseball team. Dostupné na : < <http://www.imbc.com/broad/tv/drama/2009baseball/> >.

Alien baseball team. Dostupné na : < <http://www.korean-drama-guide.com/strike-love-mbc-korean-drama.html> >.

Archlord. Dostupné na : < <http://www.tokyopop.com/product/1792> >.

Archlord. Dostupné na : < <http://www.archlord.cz/news.php> >.

Catechism of The Catholic Church. Part three. Section two. Chapter two. 2331, 2332, 2333, 2335, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361. Dostupné na : < <http://www.scborromeo.org/ccc/p3s2c2a6.htm#2357> >.

Daewon C.I. 대원씨아이. Dostupné na : < <http://dwci.co.kr/> >.

Daewon C.I. 대원씨아이. Dostupné na : < <http://dwci.co.kr/comic/01comic.asp> >.

Daewon C.I. 대원씨아이. Dostupné na : < http://www.koreacontent.org/co/d/daiwon/comp_info.html >.

Daewon C.I. 대원씨아이. Dostupné na : < <http://www.daewonmedia.com/en/company/2/23.asp> >.

Dark Horse comics. Dostupné na : < <http://www.darkhorse.com/> >.

DC comics. Dostupné na : < <http://www.dccomics.com/dccomics/> >.

D.C. Thomson Co.Ltd. Dostupné na : < <http://ecommerce1.dcthomson.co.uk/code/products.asp?catid=12> >.

DelRey Manga. Dostupné na : < <http://www.randomhouse.com/delrey/manga/index.pperl> >.

Dooly Nara. Dostupné na : < <http://www.doolynara.com/eng> >.

DramaQueen. Dostupné na : < <http://www.onedramaqueen.com/blportal/index.php> >.

Egmont Kids & Teens. Dostupné na : < <http://www.egmont.com/> >.

Exhibition - Ko Woo-young comics : Never ending story. 2008. Dostupné na : < www.arkoartcenter.or.kr >.

Full House. Dostupné na : < <http://www.koreandrama.org/?p=157> >.

Full House. Dostupné na : < [http://en.wikipedia.org/wiki/Full_House_\(2004_TV_series\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Full_House_(2004_TV_series)) >.

Goong. (궁) Dostupné na : < <http://www.koreandrama.org/?p=259> >.

Haksan. 학산문화사. Dostupné na : < <http://www.haksanpub.co.kr/main/main.asp> >.

Heroes webisodes. Dostupné na : < <http://www.nbc.com/heroes/Webisodes/> >.

Hwang Mi-na (황미나). Dostupné na : < <http://www.comixest.com/index.php?code=managa&no=20&fr=sc> >.

Japan's Manga Market. Dostupné na : < <http://www.accu.or.jp/appreb/report/abd/34-1/abd3411.html> >.

Juder. Dostupné na : < <http://blog.naver.com/juderland> >.

Ju Ha-čín (유하진). Dostupné na : < <http://www.comixest.com/index.php?code=managa&no=1374&fr=sc> >.

Jun Mi-gjǽng. (윤미경) Dostupné na : < <http://cafe.daum.net/winkalryd> >.

Kil Čchang-dǽk (길창덕). Dostupné na : < <http://jisanlib.tistory.com/181> >.

Kim Hjǽng-p (김형배). Dostupné na : < http://www.ohmynews.com/NWS_Web/view/at_pg.aspx?cntn_cd=A0000967880 >.

Kim Jǽn-čũ (김연주). Dostupné na : < <http://cinie.cafe24.com/home.htm> >.

Kim Sǽng-hwan (김성환). Dostupné na : < <http://tothelastround.wordpress.com/watercolourist-at-war/> >.

Kobau. 고바우. Dostupné na : < http://news.chosun.com/site/data/html_dir/2007/03/12/2007031201603.html >.

KOCCA. Dostupné na : < <http://www.kocca.or.kr/index.html> >.

KOCCA. Dostupné na : < <http://www.koreacontent.org/weben/etc/kocca.jsp> >.

Kwon Kjo-čǽng (권교정). Dostupné na : < <http://www.gyoworld.com/> >.

Dostupné na : < <http://www.comixest.com/index.php?code=managa&no=51&fr=sc> >.

Letter to the bishops of the catholic church on the pastoral care of homosexual person. Joseph Cardinal Ratzinger se souhlasem jeho svatosti Jan Pavla II. 1986. Dostupné na : < http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19861001_homosexual-persons_en.html >.

Marvel comics. Dostupné na : < <http://marvel.com/> >.

Media Daum. Daum 만화속세상. Dostupné na : < <http://cartoon.media.daum.net/> >.

Phantom Master. 신임행어사. Dostupné na : < http://www.maxmovie.com/movie_info/detail.asp?m_id=M000019418 >.

Phantom Master. Dostupné na : < http://www.cine21.com/Movies/Mov_Movie/movie_detail.php?s=note&id=9169 >.

Netcomics. Dostupné na : < <http://netcomics.com/> >.

Noviny Tāhan minbo z roku 1909. Dostupné na : < <https://search.i815.or.kr/Main/Main.jsp> >.

Oseam. Dostupné na : < http://www.hancinema.net/korean_movie_Oseam.php >.

PBF comics. Dostupné na : < <http://pbfcomics.com/> >.

Princess Hours (공). Dostupné na : < <http://en.wikipedia.org/wiki/Gung> >.

Ragnarok RPG. Dostupné na : < <http://www.ragnarokonline.com/> >.

Rebellion Developments. Dostupné na : < <http://www.2000adonline.com/> >.

Rebellion Developments. Dostupné na : < <http://www.rebellion.co.uk/> >.

Robot Taekwon. Dostupné na : < <http://ogiuemaniax.wordpress.com/2008/06/07/not-plagiarism-robot-taekwon-v/> >.

Robot Taekwon V. Dostupné na : < http://www.hancinema.net/korean_movie_Robot-Taekwon_V.php >.

Sanctuary. Dostupné na : < <http://www.sanctuaryforall.com/> >.

Seoul Cultural Publishers. 서울 문화사SMG. Dostupné na : < <http://www.ismg.co.kr/index.php> >.

Sky Blue. Dostupné na : < <http://www.imdb.com/title/tt0353014/> >.

Sky Blue. Dostupné na : <

http://www.cine21.com/Community/Netizen_Review/review_read.php?no=33089 >.

Sŏ Hjŏn-ču (서현주), Rolling. Dostupné na : < <http://blog.naver.com/miz45> >.

The Future of Books and Printing. Dostupné na : <

<http://www.accu.or.jp/appreb/report/abd/33-3/abd3331.html> >.

TokyPop. Dostupné na : < <http://www.tokyopop.com/> >.

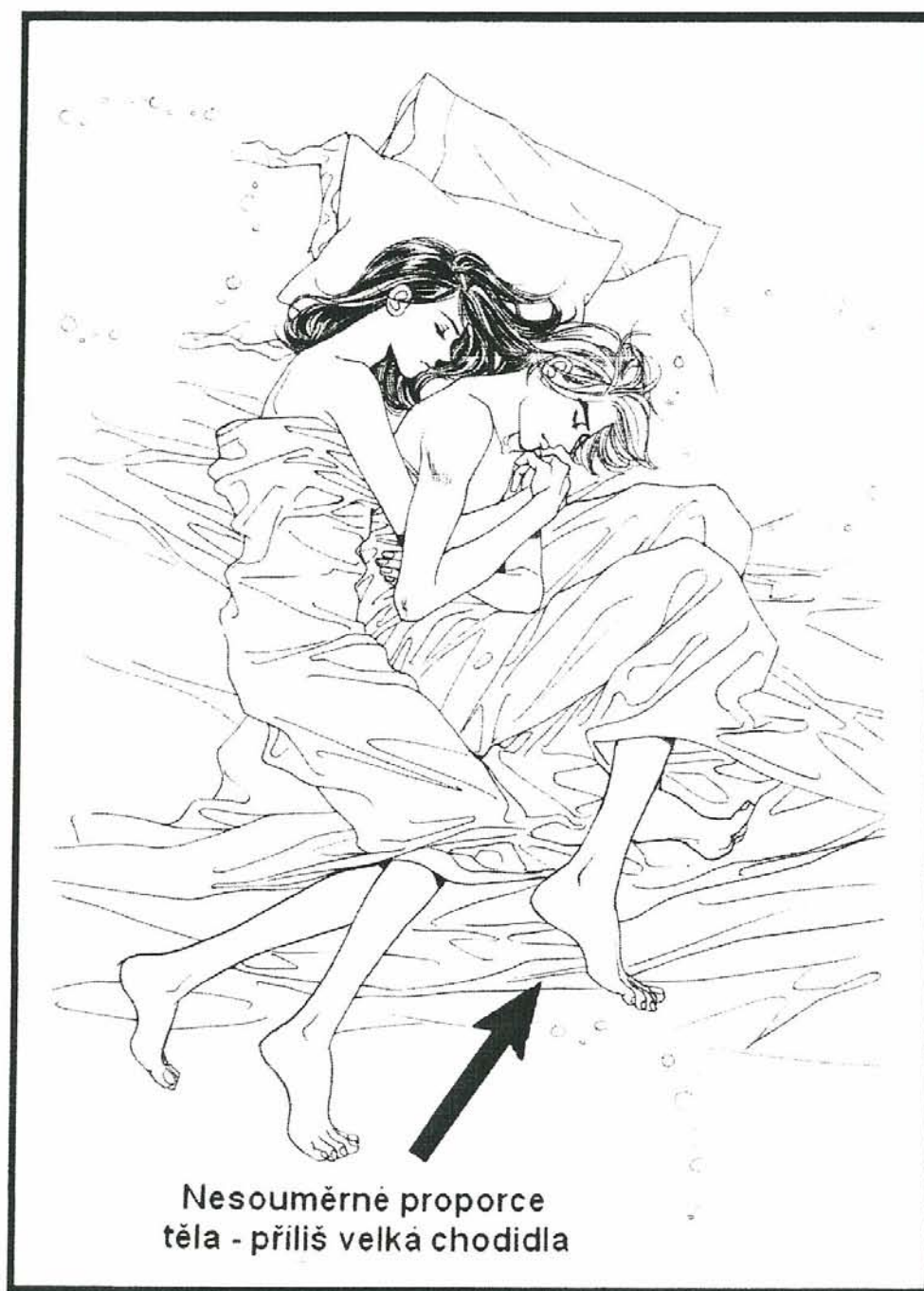
Trends in Korean Comic Publishing. Dostupné na : <

<http://www.accu.or.jp/appreb/report/abd/34-1/abd3412.html> >.

Yen Press. Dostupné na : < <http://www.yenpress.com/> >.

Obrázková příloha č. 1

WŎN, Su-jŏn. Manhwa Full House - svazek 16. Winkbooks, 2008, str. 103

Obrázková příloha č. 2

PAK, So-hŭi. Manhwa Palác - svazek 6, kapitola 127. Yen Press, 2009.

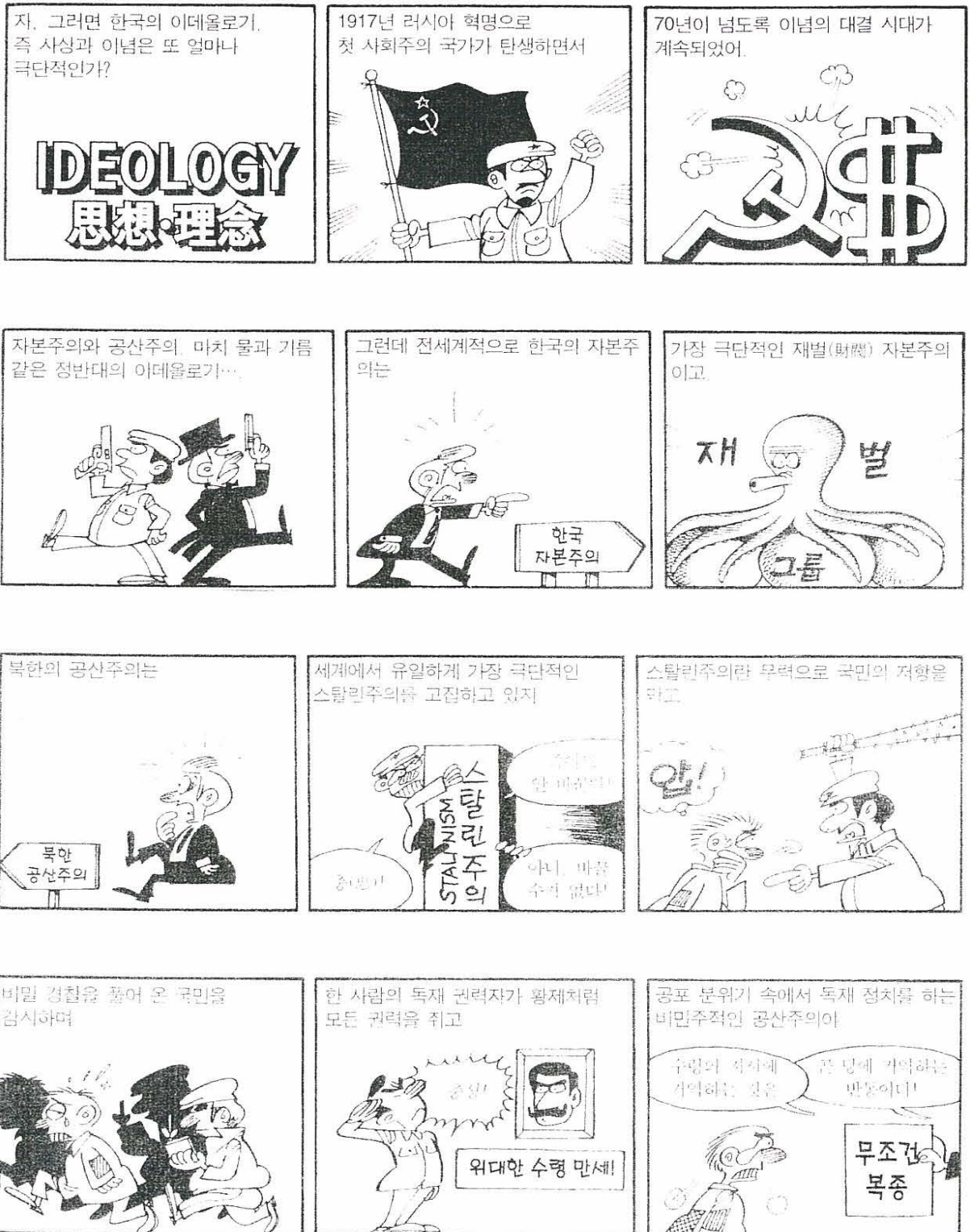
Příliš velká hlava oproti krku
a ramenům, přehnaně husté vlasy.

Velké oči neasijského tvaru
a extrémně husté řasy.

Obrázková příloha č. 3

I, Wŏn-bok. Naše země, svazek 9. Kimjŏngsa, 2002, str. 91. ISBN 89-349-0924-2 77910.

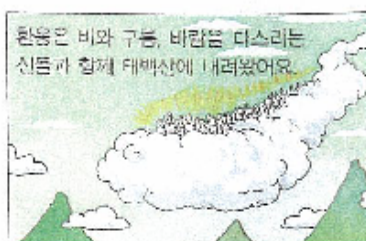

Obrázková příloha č. 4

1, Iljök, ČI, Ilo-džin. Aha! Tak taková byla historie. Legenda o narození Tan-guna, syna Hwan-unga a ženy medvědice. Kimjõngsa čuniö, 2006, str. 49. ISBN 89-349-2241-9,

환웅과 웅녀 사이에서 태어난 단군왕검

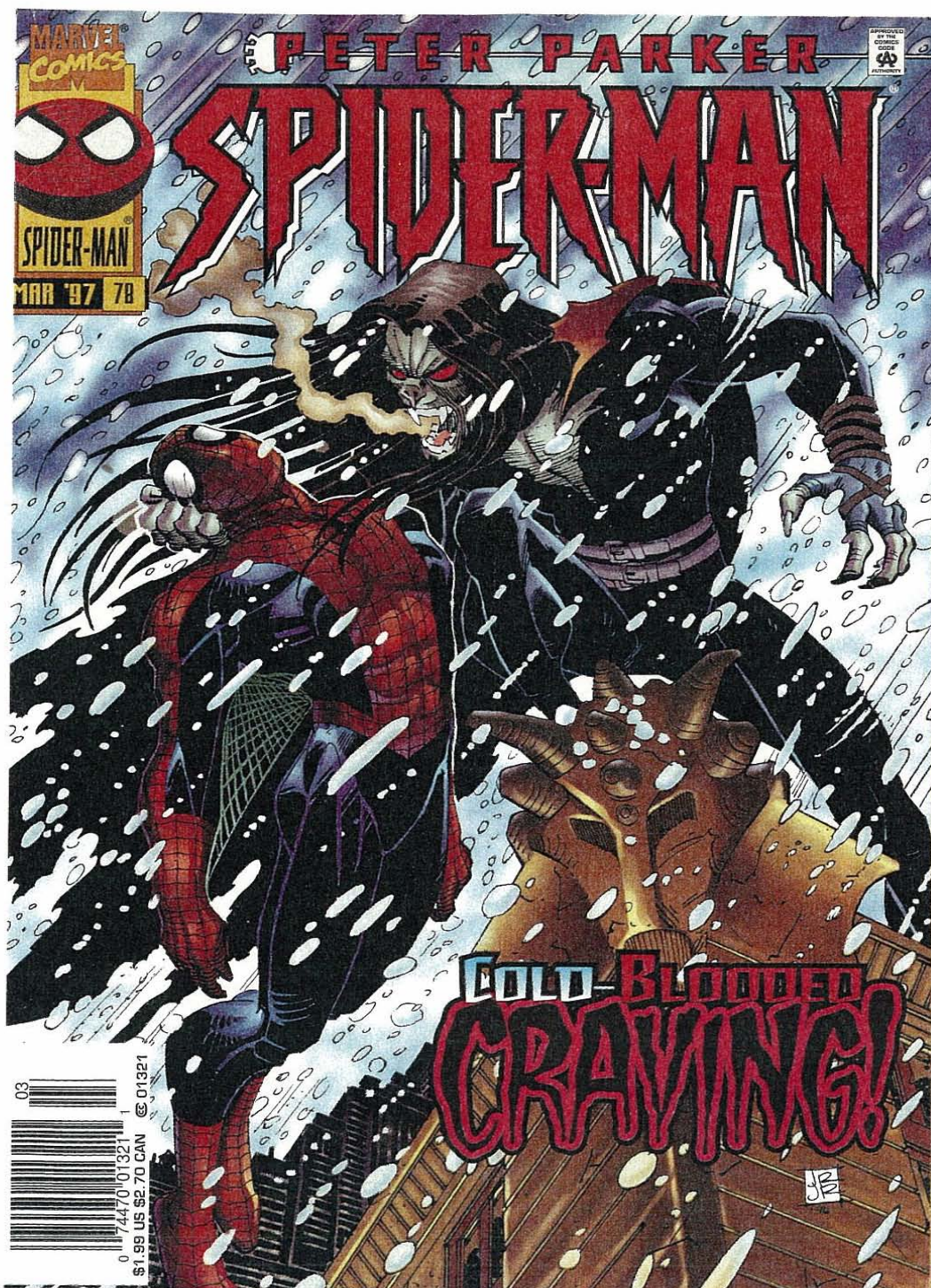
Obrázková příloha č. 5

MACKIE, Howard, HANNA, Scott, WRIGHT, Gegory. Spider-man : Cold-blooded craving -
The Love of a Woman, č. 78. Marvel Comics, 1997, str.16.

Obrázková příloha č. 6

MACKIE, Howard, HANNA, Scott, WRIGHT, Gegory. Spider-man : Cold-blooded craving -
The Love of a Woman, č. 78, Marvel Comics, 1997, barevná obálka.

Obrázková příloha č. 7

KISHIMOTO, Masashi. Akční manga Naruto, svazek 50. Champ Comics, 2010, str. 114.

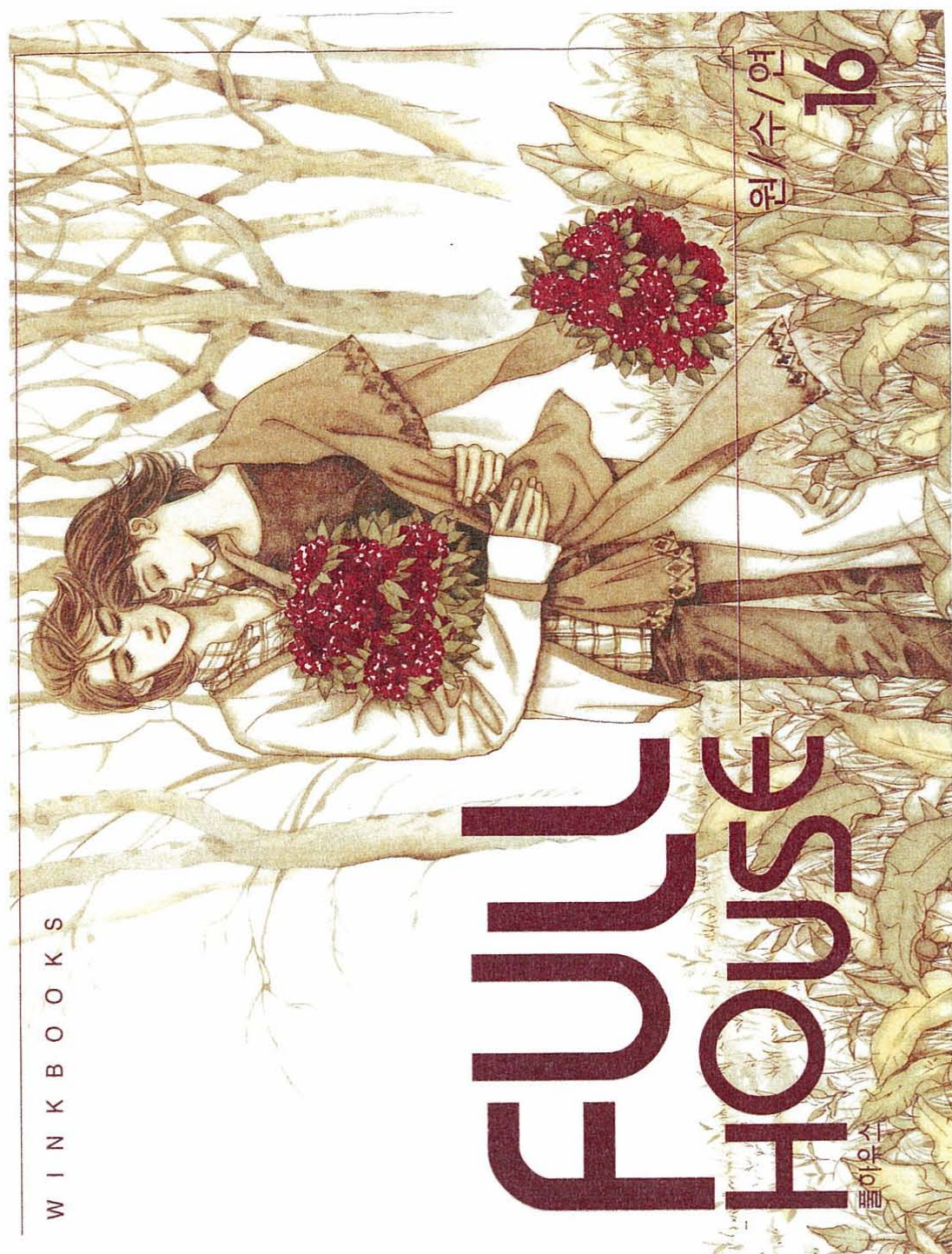
ISBN 978-89-252-6333-5.

Obrázková příloha č. 8

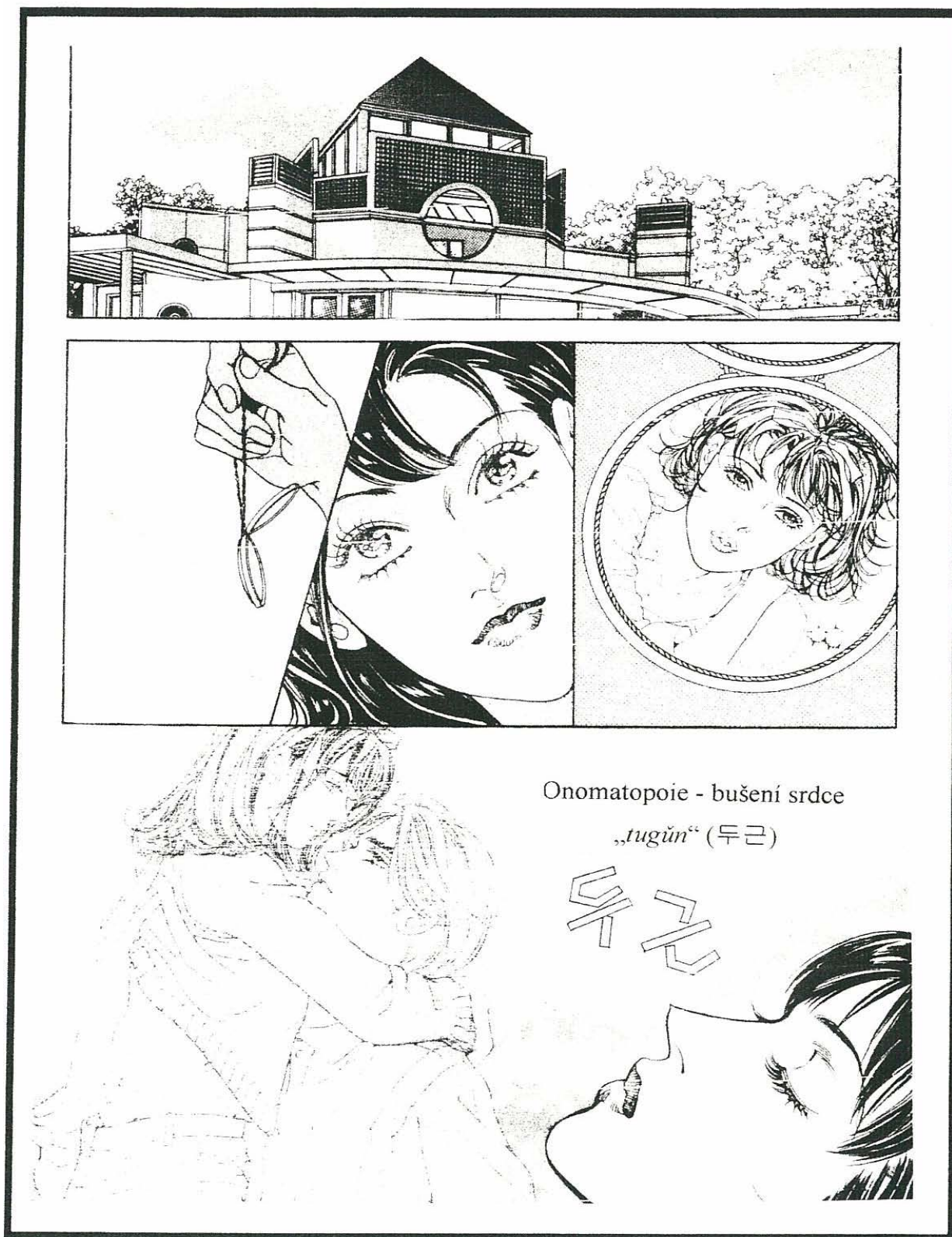
WŎN, Su-jŏn. Romantická manhwa Plný dům, svazek 16. Winkbooks, 2008, barevná obálka.

ISBN 978-89-532-5676-7.

Obrázková příloha č. 9

WŎN, Su-jŏn. Plný dům svazek 16. Winkbooks. 2008, str. 34. ISBN 978-89-532-5676-7.

Obrázková příloha č. 10

JU, Ha-čin. Homosexuální manhwa Zcela uchvácen Mu-gjõlem, svazek 6, kapitola 41.

Ikchomiksü, 2009, str 29. ISBN 10 – 8992742185.

